

**Навчальна програма з трудового навчання
для 5–9 класів підготовлена робочою групою у складі:**

В. К. Сидоренко, директор Навчально-наукового центру підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (голова робочої групи);

Н. І. Боринець, доцент кафедри методики природничо-математичної освіти і технологій ІІПО Київського університету ім. Б. Грінченка;

Д. В. Боровик, учитель ліцею № 100 «Поділ» м. Києва;

В. М. Гащак, методист Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Е. М. Даниліна, вчитель загальноосвітньої школи I–III ступенів № 13 м. Українськ Донецької області;

С. М. Дятленко, начальник відділу нормативного забезпечення та організаційної роботи МОН України;

Р. М. Лещук, учитель спеціалізованої середньої загальноосвітньої школи I–III ступенів з поглибленим вивченням математики і фізики № 34 м. Вінниці;

Н. Б. Лосина, методист вищої категорії Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України;

Т. С. Мачача, науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук;

Н. М. Павич, методист Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

А. І. Терещук, доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини, кандидат педагогічних наук;

І. Ю. Ходзицька, вчитель загальноосвітньої школи I–III ступенів № 243 м. Києва;

В. В. Юрженко, доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Головною *метою* трудового навчання є формування технологічно освіченої особистості, підготовленої до самостійного життя і активної перетворювальної діяльності в умовах сучасного високо-технологічного, інформаційного суспільства для реалізації творчого потенціалу учнів.

Зміст предмета має чітко виражену прикладну спрямованість і реалізується переважно шляхом застосування практичних методів і форм організації занять.

Завданнями трудового навчання є:

1) формування цілісного уявлення про матеріальне виробництво, роль техніки, проектування і технологій у розвитку суспільства;

2) набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності, партнерської взаємодії і ціннісних ставлень до трудових традицій;

3) формування технологічних умінь і навичок учнів;

4) ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями обробки матеріалів, декоративно-ужитковим мистецтвом;

5) формування здатності розвивати надбання рідної культури з використанням засобів декоративно-ужиткового мистецтва;

6) сприяння усвідомленню учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань;

7) реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері проектно-технологічної діяльності та технічної творчості;

8) прилучення учнів до надбань української культури через практичне вивчення традиційних ремесел та різних видів декоративно-ужиткового мистецтва;

9) створення умов для самореалізації та професійного самовизначення кожного учня;

10) оволодіння вміннями оцінювати власні результати предметно-перетворювальної діяльності та рівня сформованості ключових і предметних компетентностей.

Навчальна програма з трудового навчання для 5–9 класів розроблена відповідно до вимог Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 р. та Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 03.04.2012 № 409, відповідно до яких на вивчен-

ня трудового навчання в усіх загальноосвітніх навчальних закладах відводиться у 5–6 класах 2 год на тиждень, у 7–9 класах 1 год на тиждень.

Програма характеризується спрямованістю на реалізацію принципу варіативності, який передбачає планування навчального матеріалу відповідно до матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу, віково-статевих особливостей учнів та їхніх інтересів.

Навчальна програма забезпечує:

- безперервність, єдність і наступність між початковою та старшою школою;
- розвивальний характер і прикладну спрямованість навчального процесу;
- формування технічно та технологічно грамотної особистості.

Трудове навчання у 5–9 класах базується на практичній діяльності учнів. **На кожному уроці має бути практична робота.** Її зміст визначається вчителем самостійно залежно від теми уроку та виду робіт, що виконуватимуться під час уроку. Засвоєння теоретичного матеріалу доцільно проводити під час практичних робіт, не витрачаючи на це окремого навчального часу. Однак не виключається можливість проведення уроків засвоєння нових знань, під час яких учитель може розкрити навчальний матеріал усього модуля або його окремої частини. Такі уроки в навчальному процесі можуть бути поодинокими.

Під час роботи у навчальній майстерні на кожному уроці треба звертати увагу на дотримання учнями правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Навчальна програма містить обов'язкову для вивчення складову та варіативну складову.

Результатом діяльності учнів при вивченні кожного блока обов'язкової для вивчення складової програми модуля має бути виріб, а будь-якого варіативного модуля – проект.

Резерв часу, передбачений програмою, вчитель може використати на підсилення окремих складових навчальної програми на свій вибір.

ОБОВ'ЯЗКОВА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ СКЛАДОВА

Обов'язкова для вивчення складова обирається школою із запропонованих **блоків** залежно від умов поділу на групи хлопців і дівчат, кадрового забезпечення та інтересів учнів.

5 клас		
Блок 1. Технологія виготовлення виробів із фанери та ДВП	Блок 2. Технологія виготовлення виробів з аплікацією	
6 клас		
Блок 1. Технологія виготовлення виробів із тонколистового металу та дроту	Блок 2. Технологія виготовлення вишитих виробів	
7 клас		
Блок 1. Технологія виготовлення виробів із деревини	Блок 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком	
8 клас		
Блок 1. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату та листового металу	Блок 2. Технологія виготовлення швейних виробів	Блок 3. Технологія виготовлення виробів інтер'єрного призначення
9 клас		
Блок 1. Технологія виготовлення комплексного виробу	Блок 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями	Блок 3. Технологія використання та ремонту побутових електроприладів

Кожен блок обов'язкової для вивчення складової містить чотири розділи:

- Основи матеріалознавства.
- Технологія виготовлення виробів.
- Основи техніки, технологій і проектування.
- Технологія побутової діяльності.

Під час вивчення розділу «Основи матеріалознавства» учні ознайомляться з тими матеріалами та їх властивостями, які будуть використовувати в роботі під час освоєння обраного блоку.

Розділ «Технологія виготовлення виробів» є основним у кожному блоці. Під час його вивчення учні ознайомлюються з послідовністю виготовлення виробу, операціями, інструментами, пристосуваннями, які при цьому застосовуються, виготовляють виріб.

Розділ «Основи техніки, технологій і проектування» ознайомлює учнів із технікою, механізмами, машинами, сучасними технологіями та процесами.

В цьому розділі також передбачено вивчення основ проектної діяльності, яка буде впроваджуватися при вивченні варіативних

модулів. Вивчення теми «Основи проектної діяльності» можливе за двома варіантами: 1) останньою темою обов'язкової для вивчення складової, після якої відразу планується вивчення варіативних модулів; 2) під час освоєння варіативних модулів.

Для набуття учнями корисних навичок під час навчального процесу програмою передбачено розділ «Технологія побутової діяльності». Особливість цього розділу полягає в тому, що кожна його тема може вивчатися в будь-який час, не порушуючи при цьому календарний план. Це може бути після закінчення розділу, блоку чи модуля; перед закінченням чи на початку четверті, семестру, навчального року; у випадках, коли учні з тих чи інших причин (багато відсутніх, невідповідні до уроку, релігійні чи шкільні свята тощо) не можуть виконати заплановану роботу.

Порядок вивчення розділів і тем обов'язкової для вивчення складової визначено навчальною програмою.

ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА

Освоєння варіативних модулів здійснюється на основі проектно-технологічної діяльності. Варіативні модулі обираються залежно від матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу, бажання учнів, регіональних традицій. Варіативні модулі розроблено окремо для 5–6 класів та 7–9 класів. Освоєння варіативних модулів відбувається за окремо розробленими програмами до них. У 5–6 класах вивчається по 2 варіативні модулі на кожен з яких відводиться 20 год, у 7–9 класах вивчається по 1 варіативному модулю, кожен в обсязі 16 год.

Будь-який варіативний модуль для 5–6 класів можна обрати лише один раз у 5 чи 6 класі. Так само, будь-який варіативний модуль для 7–9 класів можна обрати лише один раз у 7, 8 чи 9 класі.

Вся проектна документація (зображення виробу, розрахунок матеріалів, послідовність виготовлення тощо) учнями 5–8 класів виконується в робочих зошитах. При виконанні проектів у 9 класі учні мають зібрати матеріали (зображення виробу, зображення виробів-аналогів з їх аналізом, вибір та розрахунок матеріалів, відповідний план реалізації проекту тощо) у проектну папку.

ПЕРЕЛІК ВАРІАТИВНИХ МОДУЛІВ ДЛЯ 5–6 КЛАСІВ

1. Технологія виготовлення народної ляльки.
2. Технологія виготовлення м'якої іграшки.
3. Технологія виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією.

4. Технологія виготовлення вишитих виробів.
5. Технологія виготовлення швейних виробів (машинним способом).
6. Технологія плетіння із бісеру.
7. Технологія виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі.
8. Технологія виготовлення писанки.
9. Технологія приготування страв.
10. Технологія виготовлення виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів.
11. Технологія вирощування рослин (квітів) та догляду за ними.
12. Технологія догляду за тваринами.
13. Технологія виготовлення дерев'яної іграшки.
14. Технологія виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів.
15. Технологія виготовлення та оздоблення виробів із деревини та деревинних матеріалів (способом ажурного випилювання).
16. Технологія оздоблення виробу елементами геометричного різьблення.
17. Технологія виготовлення макетів архітектурних споруд із деревини та деревинних матеріалів.
18. Технологія виконання електротехнічних робіт.
19. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням.
20. Технологія виготовлення виробів із тонкого листового металу.
21. Технологія виготовлення виробів із дроту.
22. Технологія виготовлення виробів способом металопластики.

ПЕРЕЛІК ВАРІАТИВНИХ МОДУЛІВ ДЛЯ 7–9 КЛАСІВ

1. Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком.
2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями.
3. Технологія виготовлення швейних виробів (машинним способом).
4. Технологія оздоблення одягу.
5. Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame».
6. Технологія оздоблення виробів мережками.
7. Технологія оздоблення виробів гладцевими швами.
8. Технологія оздоблення виробів українською народною вишивкою.
9. Технологія оздоблення виробів вишивкою бісером.
10. Технологія виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів.
11. Технологія ремонту та оновлення одягу.

12. Технологія виготовлення писанок.
13. Технологія приготування страв. Традиції української національної кухні.
14. Технологія заготівлі та зберігання продуктів харчування.
15. Технологія вирощування рослин та догляду за ними.
16. Технологія природного землеробства.
17. Технологія виготовлення виробів зі шкіри.
18. Технологія плетіння виробів із лози.
19. Технологія плетіння виробів із соломи.
20. Технологія виконання електротехнічних робіт.
21. Технологія оздоблення виробів із деревини геометричним різьбленням.
22. Технологія оздоблення виробів із деревини різьбленням.
23. Технологія оздоблення виробів об'ємним різьбленням.
24. Технологія оздоблення виробів інкрустацією, інтарсією.
25. Технологія оздоблення виробів із деревини мозаїкою.
26. Технологія виготовлення виробів із деревини (з використанням ручних способів обробки).
27. Технологія виготовлення виробів із деревини (способом токарної обробки).
28. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату (з використанням ручних способів обробки).
29. Технологія виготовлення виробів із металу (способом токарної обробки).
30. Підсумковий проект. Проектування та виготовлення комплексного виробу.

СХЕМА РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

5 клас	
Обов'язкова для вивчення складова. Обирається один блок (26 год)	
1. Технологія виготовлення виробів із фанери та ДВП (26 год)	2. Технологія виготовлення виробів з аплікацією (26 год)
Варіативна складова. Два модулі (40 год)	
Варіативний модуль 1 (20 год)	
Варіативний модуль 2 (20 год)	
Резерв часу (4 год)	

6 клас	
Обов'язкова для вивчення складова. Обирається один блок (26 год)	
1. Технологія виготовлення виробів із тонколистового металу та дроту (26 год)	2. Технологія виготовлення вишитих виробів (26 год)
Варіативна складова. Два модулі (40 год)	
Варіативний модуль 1 (20 год)	
Варіативний модуль 2 (20 год)	
Резерв часу (4 год)	
7 клас	
Обов'язкова для вивчення складова. Обирається один блок (16 год)	
1. Технологія виготовлення виробів із деревини (16 год)	2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком (16 год)
Варіативна складова. Один модуль (16 год)	
Варіативний модуль (16 год)	
Резерв часу (3 год)	

8 клас		
Обов'язкова для вивчення складова. Обирається один блок (16 год)		
1. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату та листового металу (16 год)	2. Технологія виготовлення швейних виробів (16 год)	3. Технологія виготовлення виробів інтер'єрного призначення (16 год)
Варіативна складова. Один модуль (16 год)		
Варіативний модуль (16 год)		
Резерв часу (3 год)		

9 клас		
Обов'язкова для вивчення складова. Обирається один блок (16 год)		
1. Технологія виготовлення комплексного виробу (16 год)	2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями (16 год)	3. Технологія використання та ремонту побутових електроприладів (16 год)
Варіативна складова. Один модуль (16 год)		
Варіативний модуль. Підсумковий проект (16 год)		
Резерв часу (3 год)		

ОБОВ'ЯЗКОВА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

5 клас

Блок 1. Технологія виготовлення виробів із фанери та ДВП

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	26
1	<i>Вступ</i>	(1)
2	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(3)
	Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Фанера, ДВП	1
	Тема 1.2. Властивості фанери та ДВП	2
3	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із фанери та ДВП</i>	(14)
	Тема 2.1. Процес розмічання заготовок	1
	Тема 2.2. Процес пиляння фанери та ДВП	7
	Тема 2.3. Прийоми свердління фанери та ДВП	1
	Тема 2.4. Процес підготовки деталей виробу до оздоблення	2
	Тема 2.5. Способи з'єднання деталей із фанери та ДВП	1
	Тема 2.6. Оздоблення виробів із фанери та ДВП. Ознайомлення з професіями деревообробної промисловості	2
4	<i>Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</i>	(4)
	Тема 3.1. Знаряддя праці, які використовують у побуті	1
	Тема 3.2. Поняття про деталь. Способи отримання деталей	1
	Тема 3.3. Основи проектної діяльності	2

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
5	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(4)
	Тема 4.1. Безпечне користування побутовими електроприладами	1
	Тема 4.2. Культура споживання їжі. Етикет за столом	2
	Тема 4.3. Елементи грамоти споживача	1
	Варіативна складова	40
6	Варіативний модуль	20
7	Варіативний модуль	20
8	Резерв часу	4
	Разом:	70

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Вступ Узагальнення знань, отриманих учнями в початковій школі. Завдання предмета «Трудове навчання». Ознайомлення із змістом програми трудового навчання для 5 класу. Технологічна діяльність у сучасному суспільстві. Основні види технологічної діяльності в побуті: ремонт меблів, квартири, приготування їжі, прання, виготовлення одягу, в'язання, вишивання тощо. Правила внутрішнього розпорядку в шкільній майстерні. Організація робочого місця	Учень: <i>характеризує</i> технологію як предметно-перетворювальну діяльність; <i>наводить</i> приклади технологічної діяльності в побуті; <i>пояснює</i> необхідність правильної організації робочого місця; <i>обгрунтовує</i> необхідність дотримання правил безпеки праці, санітарно-гігієнічних вимог

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	3	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Фанера, ДВП Деревина, породи деревини. Розміщення волокон у деревині. Поняття про виготовлення шпону, фанери, деревоволокнистих плит. Застосування фанери та ДВП для виготовлення виробів	Учень: <i>розпізнає і називає</i> види фанери та ДВП, способи виготовлення; <i>характеризує</i> види та призначення фанери і ДВП
	2	Тема 1.2. Властивості фанери та ДВП Властивості конструкційних матеріалів (міцність, твердість, пружність). Застосування конструкційних матеріалів залежно від їх властивостей. Будова фанери та ДВП. Вибір виробу та матеріалів для його виготовлення	Учень: <i>характеризує</i> властивості конструкційних матеріалів із фанери та ДВП; <i>пояснює</i> будову фанери та ДВП; <i>добирає</i> матеріали для виготовлення виробу
3	14	Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із фанери та ДВП	
	1	Тема 2.1. Процес розмічання деталей на заготовці Графічні зображення в технологічній діяльності людини (ескіз, креслення). Призначення та будова вимірювальних і розмічальних інструментів (лінійка, рулетка, столярний кутник, циркуль, олівець). Прийоми вимірювання лінійкою, кутником. Шаблони, їх призначення. Використання ескізу для виготовлення шаблону.	Учень: <i>розпізнає</i> види графічних зображень; <i>називає</i> вимірювальні та розмічальні інструменти; <i>виконує</i> розмічання деталей обраного виробу на фанері або ДВП, використовуючи розмічальні інструменти та шаблони; <i>обґрунтовує</i> необхідність економного використання матеріалу

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Прийоми користування шаблонами. Економне розмічання. Розмічання деталей запланованого виробу за шаблонами	
	7	<p>Тема 2.2. Процес пиляння фанери та ДВП Відомості про процес обробки деревинних матеріалів різанням. Інструменти для ручної обробки різанням фанери та ДВП. Лобзик. Будова лобзика. Підготовка лобзика до роботи. Пристосування для випилювання лобзиком (столик для випилювання). Прийоми випилювання</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> процес різання фанери та ДВП; <i>вибирає</i> способи різання фанери та ДВП; <i>пояснює</i> будову лобзика; <i>випилює</i> деталі виробу лобзиком, з урахуванням припуску на подальшу обробку; <i>використовує</i> пристосування для випилювання</p>
	1	<p>Тема 2.3. Прийоми свердління фанери та ДВП Інструменти для свердління отворів. Свердло. Коловорот, дріль, їх будова та призначення. Закріплення свердла в свердлильному патроні. Розмічання центрів під свердління отворів. Прийоми свердління отворів. Фіксація деталі під час свердління</p>	<p>Учень: <i>пояснює</i> процес свердління отворів; <i>вибирає</i> необхідне свердло за діаметром; <i>свердлить</i> отвори за допомогою ручного дреля та коловорота; <i>використовує</i> під час свердління пристрої для фіксації деталей</p>
	2	<p>Тема 2.4. Процес підготовки деталей виробу до оздоблення Обпилювання крайок деталей напилками. Види напилків. Фіксуючі пристрої (струбцини, затискачі). Прийоми роботи напилками. Шліфування. Види</p>	<p>Учень: <i>Розрізняє</i> види напилків; <i>застосовує</i> прийоми обпилювання; <i>вибирає</i> спосіб кріплення заготовки; <i>розрізняє</i> види шліфувальних шкурочок;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		шліфувальних шкур. Додаток шліфувальної шкурки під конкретний вид обробки. Пристосування для шліфування. Прийоми шліфування деталей виробу	<i>застосовує</i> прийоми шліфування
	1	<p>Тема 2.5. Способи з'єднання деталей із фанери та ДВП</p> <p>З'єднання деталей виробу цвяхами. Вибір цвяхів за діаметром та довжиною. Інструменти для з'єднання деталей цвяхами. Прийоми роботи при з'єднанні деталей цвяхами. З'єднання деталей виробу за допомогою клею. Вибір клею для склеювання деревинних матеріалів. Прийоми склеювання деталей виробу. Пристрої для притискання та фіксації деталей, які з'єднуються за допомогою клею (струбцини тощо)</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> способи з'єднання деталей із фанери та ДВП; <i>обгрунтовує</i> вибір з'єднання деталей; <i>вибирає</i> клей для деревинних матеріалів; <i>використовує</i> пристрої для фіксації деталей під час склеювання; <i>з'єднує</i> деталі виробу</p>
	2	<p>Тема 2.6. Оздоблення виробів із фанери та ДВП</p> <p>Призначення оздоблення. Види оздоблення виробів: прозоре (лакування), непрозоре (фарбування), художнє (випалювання та розпис). Прилад для випалювання. Прийоми випалювання на поверхні виробу. Розпис. Прийоми розпису поверхонь виробу. Прийоми нанесення лакофарбового покриття</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> види оздоблення виробів із фанери та ДВП; <i>вибирає</i> вид оздоблення виробу з фанери та ДВП; <i>вибирає</i> оздоблювальні матеріали з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог; <i>виконує</i> оздоблення поверхонь виробу лаками, фарбами та випалюванням; <i>називає</i> професії робітників, які працюють із деревиною</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Ознайомлення з професіями: професії деревообробної промисловості, столяр, тесляр	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: статичні та динамічні іграшки з фанери та ДВП (фігурки звірів, іграшкові меблі, головоломки, сувеніри) тощо	
4	4	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Знання праці, які використовують у побуті Виникнення знарядь праці. Знаряддя праці як елемент трудового процесу. Узагальнені відомості про найпростіші знаряддя праці (вікрутка, молоток, плоскогубці, кліщі, гайковий ключ, ножівка, голка, ножиці тощо)	Учень: <i>характеризує</i> виникнення знарядь праці на різних етапах розвитку суспільства; <i>пояснює</i> поняття трудового процесу; <i>вибирає</i> знаряддя праці залежно від виду виконання робіт
	1	Тема 3.2. Поняття про деталь. Способи отримання деталей Деталь як одиниця виробу. Типові і спеціальні деталі. Загальні відомості про способи отримання деталей (різанням, штампуванням, литтям)	Учень: <i>розрізняє</i> типові та спеціальні деталі; <i>називає</i> способи отримання деталей; <i>характеризує</i> деталь як одиницю виробу
	2	Тема 3.3. Основи проектної діяльності Проектування як вид діяльності. Міні-маркетингові дослідження (анкетування). Використання біоформ у створенні виробів. Графічне зображення в проектуванні: малюнок виробу.	Учень: <i>характеризує</i> проектування як вид діяльності людини; <i>обґрунтовує</i> виконання міні-маркетингового дослідження (анкетування), графічного зображення виробу;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Вибір виробу для проектування та виготовлення (за варіативним модулем)	<i>називає</i> біоформи для створення виробів; <i>виконує</i> малюнок виробу з використанням біоформ; <i>вибирає</i> виріб для проектування та виготовлення
5	4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	Тема 4.1. Безпечне користування побутовими електроприладами Побутові електроприлади. Загальні правила користування електропобутовими приладами. Пошкодження електропобутових приладів. Небезпека користування пошкодженими побутовими електроприладами	Учень: <i>характеризує</i> загальні правила користування побутовими електроприладами; <i>визначає</i> пошкодження електропобутових приладів; <i>називає</i> можливі наслідки при користуванні пошкодженими електроприладами; <i>обґрунтовує</i> необхідність дотримання правил безпечного користування електроприладами
	2	Тема 4.2. Культура споживання їжі. Етикет за столом Із історії культури споживання їжі. Столова білизна. Серветки для сервірування столу. Види посуду, його призначення. Столові прибори. Їх види та призначення. Поняття етикету під час споживання їжі. Правила сидіння за столом. Використання ножа, виделки. Споживання їжі та напоїв. Прийоми споживання страв, чаю та кави. Традиції споживання їжі різних народів	Учень: <i>називає</i> види столової білизни; <i>складає</i> паперові серветки для сервірування столу; <i>розрізняє</i> столові прибори; <i>характеризує</i> призначення столових приборів; <i>дотримується</i> правил поведження за столом; <i>застосовує</i> прийоми використання виделки і ножа; прийоми споживання різних видів їжі, напоїв

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	Тема 4.3. Елементи грамоти споживача Торгівельні мережі. Інформація про товари, які реалізуються в торговельній мережі. Терміни придатності харчових продуктів (молочних, м'ясних, рибних тощо)	Учень: <i>пояснює</i> значення термінів придатності харчових продуктів; <i>називає</i> терміни придатності основних продуктів; <i>визначає</i> термін придатності продуктів харчування за інформацією на упаковці

Блок 2. Технологія виготовлення виробів з аплікацією

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	26
1	Вступ	1
2	Розділ 1. Основи матеріалознавства	(3)
	Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Матеріали для виготовлення аплікацій	1
	Тема 1.2. Короткі відомості про текстильні волокна	2
3	Розділ 2. Оздоблення виробів аплікацією	(14)
	Тема 2.1. Аплікація як вид художнього оздоблення виробів	2
	Тема 2.2. Процес виготовлення виробу з аплікацією	8
	Тема 2.3. Оздоблення виробу з аплікацією	4
4	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(4)
	Тема 3.1. Знаряддя праці, які використовують у побуті	1
	Тема 3.2. Поняття про деталь. Способи отримання деталей	1
	Тема 3.3. Основи проектної діяльності	2

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
5	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(4)
	Тема 4.1. Безпечне користування побутовими електроприладами	1
	Тема 4.2. Культура споживання їжі. Етикет за столом	2
	Тема 4.3. Елементи грамоти споживача	1
	Варіативна складова	40
6	Варіативний модуль	20
7	Варіативний модуль	20
8	Резерв часу	4
	Разом:	70

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	<p>Вступ</p> <p>Узагальнення знань, отриманих учнями в початковій школі. Завдання предмета «Трудове навчання».</p> <p>Ознайомлення учнів із зразками виробів, що будуть виготовлятися на уроках трудового навчання в 5 класі.</p> <p>Поняття про технологію.</p> <p>Основні види технологічної діяльності в побуті: приготування їжі, прання, виготовлення одягу, в'язання, вишивання, ремонт квартири тощо.</p> <p>Правила внутрішнього розпорядку в навчальній майстерні. Правила безпечної праці</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> технологію як предметно-перетворювальну діяльність; <i>наводить</i> приклади технологічної діяльності у побуті; <i>дотримується</i> правил внутрішнього розпорядку та безпечної праці в майстерні</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	3	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Матеріали для виготовлення аплікацій</p> <p>Конструкційні матеріали та їх вибір. Види конструкційних матеріалів для виготовлення аплікації: тканина, нитки, пряжа, неткані матеріали</p>	<p>Учень: називає конструкційні матеріали та матеріали, які використовують для виготовлення аплікації; розпізнає тканини, нитки, пряжу</p>
	2	<p>Тема 1.2. Короткі відомості про текстильні волокна</p> <p>Види текстильних волокон. Будова тканини (нитка основи, піткання, пруг). Поняття про ширину та довжину тканини. Лицьовий і виворотний боки тканини</p>	<p>Учень: називає текстильні волокна; розпізнає і називає нитки основи, піткання, пруг; визначає параметри тканини (довжину та ширину); розрізняє лицьовий і виворотний боки тканини</p>
3	14	Розділ 2. Оздоблення виробів аплікацією	
	2	<p>Тема 2.1. Аплікація як вид художнього оздоблення виробів</p> <p>3 історії аплікації. Види аплікації, її застосування. Розробка малюнка як складової частини процесу виготовлення аплікації. Вибір малюнка для аплікації. Інструменти та матеріали для виготовлення аплікації</p>	<p>Учень: називає види аплікації; вибирає матеріали та інструменти для виготовлення виробу; вибирає малюнок для аплікації</p>
	8	<p>Тема 2.2. Процес виготовлення виробу з аплікацією</p> <p>Послідовність виготовлення виробу з аплікацією. Використання праски. Вибір режиму прасування. Терморегулятор, його призначення.</p>	<p>Учень: характеризує види волого-теплової обробки виробів; виставляє режими нагрівання праски; виконує волого-теплову обробку тканини;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Прийоми роботи праскою. Розмічання деталей аплікації. Копіювання малюнка на основу для розміщення деталей аплікації.</p> <p>Виготовлення деталей аплікації (за шаблоном): приколювання, обведення, вирізання. Маркування деталей (у випадку їх великої кількості).</p> <p>Економне використання матеріалів під час розкроювання деталей аплікації.</p> <p>Використання відходів тканин та інших матеріалів.</p> <p>Прикріплення деталей аплікації на основу. Шов «уперед голкою» і його використання. Графічне зображення шва та послідовність його виконання. Приметування деталей аплікації до основи.</p> <p>Способи закріплення деталей аплікації. Закріплення деталей аплікації нитками на тканині. Шов «петельний». Графічне зображення шва та послідовність його виконання</p>	<p><i>складає</i> послідовність виготовлення виробу з аплікацією;</p> <p><i>виготовляє</i> деталі аплікації;</p> <p><i>пояснює</i> значення економного використання матеріалів;</p> <p><i>пришиває</i> деталі аплікації до основи виробу вивченими швами;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб, дотримуючись безпечних прийомів праці</p>
4		<p>Тема 2.3. Оздоблення виробу з аплікацією</p> <p>Способи оздоблення виробів з аплікацією. Матеріали для оздоблення виробу: гудзика, бісер, блискітки, нитки для вишивання тощо.</p> <p>Шви для оздоблення виробу («назад голкою», «стебловий», «тамбурний»).</p>	<p>Учень:</p> <p><i>вибирає</i> оздоблення виробу з аплікацією;</p> <p><i>обирає</i> шви, які використовують для оздоблення аплікації;</p> <p><i>виконує</i> шви, які вивчаються;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Графічне зображення швів та послідовність їх виконання. Оформлення виробу (обробка країв, оздоблення рамкою тощо). Остаточна обробка виробу. Догляд за виробами з аплікацією	<i>оздоблює та оформляє виріб; виконує остаточну обробку виробу; характеризує професії дизайнера, лекальника, прасувальника</i>
		Ознайомлення з професіями: дизайнер, лекальник, швачка, прасувальник тощо	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: серветка, панно, картина, листівка тощо	
4	4	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Знання праці, які використовують у побуті Виникнення знарядь праці. Знаряддя праці як елемент трудового процесу. Узагальнені відомості про найпростіші знаряддя праці (спиці, гачок, килимова голка, молоток, викрутка тощо). Пристаювання для виконання робіт (п'яльця, наперсток тощо)	Учень: <i>характеризує</i> виникнення знарядь праці на різних етапах розвитку суспільства; <i>характеризує</i> поняття трудового процесу; <i>вибирає</i> знаряддя праці залежно від виду виконання робіт
	1	Тема 3.2. Поняття про деталь. Способи отримання деталей Деталь як одиниця виробу. Типові і спеціальні деталі. Загальні відомості про способи отримання деталей (різанням, штампуванням, литтям)	Учень: <i>розрізняє</i> типові та спеціальні деталі; <i>називає</i> способи отримання деталей; <i>характеризує</i> деталь як одиницю виробу

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	2	<p>Тема 3.3. Основи проектної діяльності Проектування як вид діяльності. Міні-маркетингові дослідження (анкетування). Використання біоформ у створенні виробів. Графічне зображення в проектуванні: малюнок виробу. Вибір виробу для проектування та виготовлення (за варіативним модулем)</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> проектування як вид діяльності людини; <i>обгрунтовує</i> виконання міні-маркетингового дослідження (анкетування), графічного зображення виробу; <i>називає</i> біоформи для створення виробів; <i>виконує</i> малюнок виробу з використанням біоформ; <i>вибирає</i> виріб для проектування та виготовлення</p>
5	4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	<p>Тема 4.1. Безпечне користування побутовими електроприладами Побутові електроприлади. Загальні правила користування електропобутовими приладами. Пошкодження електропобутових приладів. Небезпека користування пошкодженими побутовими електроприладами</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> загальні правила користування побутовими електроприладами; <i>визначає</i> пошкодження електропобутових приладів; <i>називає</i> можливі наслідки при користуванні пошкодженими електроприладами; <i>обгрунтовує</i> необхідність дотримання правил безпечного користування електроприладами</p>
	2	<p>Тема 4.2. Культура споживання їжі. Етикет за столом Із історії культури споживання їжі. Столова білизна. Серветки для сервірування столу. Види посуду, його призначення. Столові прибори. Їх види та призначення.</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види столової білизни; <i>складає</i> паперові серветки для сервірування столу; <i>розрізняє</i> столові прибори; <i>характеризує</i> призначення столових приборів; <i>дотримується</i> правил поведінки за столом;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Поняття етикету під час споживання їжі. Правила поведення за столом. Використання ножа, виделки. Споживання їжі та напоїв. Прийоми споживання страв, чаю та кави. Традиції споживання їжі різних народів	<i>застосовує</i> прийоми використання виделки і ножа; прийоми споживання різних видів їжі, напоїв
	1	Тема 4.3. Елементи грамоти споживача Торговельні мережі. Інформація про товари, які реалізуються в торговельній мережі. Терміни придатності харчових продуктів (молочних, м'ясних, рибних тощо)	Учень: <i>пояснює</i> значення термінів придатності харчових продуктів; <i>називає</i> терміни придатності основних продуктів; <i>визначає</i> термін придатності продуктів харчування за інформацією на упаковці

6 клас

Блок 1. Технологія виготовлення виробів із тонколистового металу та дроту

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	26
1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	(2)
	Тема 1.1. Види та призначення конструкційних матеріалів. Тонколистовий метал та дріт	2

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із тонколистового металу та дроту</i>	(16)
	Тема 2.1. Процес розмічання заготовок на листовому металі	4
	Тема 2.2. Процес різання та обпилювання деталей із тонколистового металу	2
	Тема 2.3. Способи з'єднання деталей із тонколистового металу	2
	Тема 2.4. Процес вирівнювання, розмічання, різання та виготовлення виробів із дроту	4
	Тема 2.5. Оздоблення виробів із тонколистового металу та дроту	4
3	<i>Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</i>	(4)
	Тема 3.1. Механізми і машини. Свердлильний верстат	2
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	2
4	<i>Розділ 4. Технологія побутової діяльності</i>	(4)
	Тема 4.1. Продукти харчування та їх склад	1
	Тема 4.2. Гігієна житла	2
	Тема 4.3. Догляд за волоссям	1
	Варіативна складова	40
5	Варіативний модуль	20
6	Варіативний модуль	20
7	Резерв часу	4
	Разом:	70

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	2	<p>Тема 1.1. Види та призначення конструкційних матеріалів. Тонколистовий метал та дріт</p> <p>Поняття про виготовлення тонколистового металу на прокатних станах та його властивості. Види тонколистового металу (фольга, жерсть, покрівельна сталь) та його властивості. Застосування тонколистового металу в різних галузях господарства.</p> <p>Поняття про виготовлення та властивості дроту. Види дроту (мідний, алюмінієвий, сталевий), його застосування</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> способи виготовлення тонколистового металу та його властивості; <i>розпізнає</i> види тонколистового металу, способи виготовлення;</p> <p><i>характеризує</i> види, властивості та застосування тонколистового металу;</p> <p><i>пояснює</i> процес виготовлення дроту;</p> <p><i>називає</i> види і властивості дроту</p>
2	16	Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із тонколистового металу та дроту	
	4	<p>Тема 2.1. Процес розмічання заготовок на листовому металі</p> <p>Графічні зображення. Основні лінії на кресленні, нанесення розмірів, масштаб.</p> <p>Розгортка виробу. Читання графічних зображень.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Поняття про базову лінію. Прийоми розмічання заготовки виробу на тонколистовому металі. Інструменти</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розпізнає</i> типи ліній; <i>характеризує</i> поняття креслення;</p> <p><i>читає</i> графічні зображення; <i>розрізняє</i> розгортки простих геометричних тіл;</p> <p><i>обґрунтовує</i> необхідність використання базової лінії; <i>економного</i> використання тонколистового металу;</p> <p><i>пояснює</i> послідовність виконання розмітки;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>для розмічання (слюсарна лінійка, кутник, рисувалка). Підготовчі роботи до розмічання. Випрямлення заготовки. Інструменти та пристосування для випрямлення тонколистового металу (киянка, рихтувальна плита тощо). Припуски на обробку та правила економного використання тонколистового металу. Виконання розмічання заготовки на тонколистовому металі</p>	<p><i>називає</i> інструменти для випрямлення та розмічання; <i>виконує</i> розмічання деталей на заготовці</p>
2		<p>Тема 2.2. Процес різання та обпилювання деталей із тонколистового металу Послідовність виготовлення деталей виробу з тонколистового металу. Прийоми різання тонколистового металу ручними ножицями, їх будова і принцип роботи. Види ножиць. Напилки, їх будова, прийоми обпилювання деталей із тонколистового металу</p>	<p>Учень: <i>виконує</i> різання тонколистового металу з дотриманням прийомів безпечної праці; <i>називає</i> напилки, їх будову; <i>застосовує</i> прийоми роботи напилками; <i>визначає</i> послідовність виготовлення деталей з тонколистового металу</p>
2		<p>Тема 2.3. Способи з'єднання деталей із тонколистового металу Види з'єднань деталей із тонколистового металу. Прийоми з'єднання деталей виробу однофальцевим швом. Інструменти та пристосування. З'єднання деталей виробу заклепками.</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> способи з'єднання тонколистового металу; <i>виконує</i> з'єднання деталей однофальцевим швом і заклепками</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Види і призначення заклепок, інструмент та прийоми з'єднання деталей заклепками	
4		<p>Тема 2.4. Процес вирівнювання, розмічання, різання та виготовлення виробів із дроту</p> <p>Вирівнювання та підготовка дроту до розмічання й обробки.</p> <p>Прийоми розмічання заготовок із дроту. Інструменти для різання дроту (плоскогубці, круглогубці). Прийоми різання різних видів дроту.</p> <p>Гнуття дроту.</p> <p>Виготовлення виробу із дроту</p>	<p>Учень:</p> <p>виконує вирівнювання дроту;</p> <p>застосовує прийоми вимірювання та розмічання дроту;</p> <p>називає інструменти для різання дроту; пристосування для гнуття дроту;</p> <p>виконує різання та гнуття дроту;</p> <p>виготовляє виріб із дотриманням безпечних прийомів праці</p>
4		<p>Тема 2.5. Оздоблення виробів із тонколистового металу та дроту</p> <p>Види оздоблення. Підготовка виробів до оздоблення.</p> <p>Шліфування. Відомості про антикорозійні матеріали.</p> <p>Прийоми оздоблення виробів із тонколистового металу та дроту</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує процес підготовки виробу до оздоблення;</p> <p>здійснює оздоблення металевих поверхонь</p>
		Ознайомлення з професіями: жерстяник, покрівельник тощо	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: підвіски для рам, коробочка для дрібних деталей, совок, декоративні квіти, головоломки з дроту, іграшки для новорічної ялинки, підставки для паяльника, кашпо, декоративний свічник тощо	

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	4	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	2	<p>Тема 3.1. Машини і механізми. Свердлильний верстат Поняття про механізми і машини, їх призначення. Механізми передавання і перетворення руху. Ведуча і ведена деталі в механізмі. Передаточне число. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й нерознімні</p>	<p>Учень: називає і розрізняє види з'єднань деталей; характеризує механізми передавання і перетворення руху; розрізняє ведучі та ведені деталі; характеризує передаточне число; пояснює призначення свердлильного верстата; називає основні частини свердлильного верстата; дотримується безпечних прийомів керування верстатом</p>
	2	<p>Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод комбінування. Інформаційні джерела. Пошук інформації</p>	<p>Учень: характеризує метод комбінування; називає інформаційні джерела; виконує пошук інформації; застосовує метод комбінування</p>
4	4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	<p>Тема 4.1. Продукти харчування, їх склад Роль харчування в житті людини. Поживні речовини, що містяться в продуктах харчування: білки, жири, вуглеводи, мінеральні речовини, вітаміни, вода. Значення поживних речовин.</p>	<p>Учень: називає продукти харчування, їх склад; характеризує складові продуктів харчування; пояснює вплив харчових продуктів на здоров'я та зовнішній вигляд людини; обґрунтовує режим харчування підлітка</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Вплив вмісту харчових продуктів на стан здоров'я людини та її зовнішній вигляд. Режим харчування підлітка	
	2	<p>Тема 4.2. Гігієна житла Значення гігієни житла в житті родини. Прибирання житла. Послідовність дій під час прибирання житла. Миючі засоби та інструменти для прибирання житла. Догляд за меблями (м'якими та корпусними). Засоби для чищення м'яких меблів і догляду за корпусними меблями. Особливості догляду за побутовою відеотехнікою, скляними та дзеркальними поверхнями. Побутова техніка для прибирання житла (пилосос, парові швабри, миючі пилососи, парогенератори тощо). Особливості користування побутовою технікою для прибирання житла</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> значення гігієни житла; <i>визначає</i> послідовність дій під час прибирання житла; <i>називає</i> інструменти, побутову техніку і миючі засоби для прибирання житла; <i>визначає</i> матеріали для догляду за побутовою відеотехнікою; <i>читає</i> паспортні дані побутової техніки</p>
	1	<p>Тема 4.3. Догляд за волоссям Зовнішній вигляд волосся і стан здоров'я людини. Фактори, що впливають на стан волосся (неправильне харчування, фарбування, завивки, неправильний догляд).</p>	<p>Учень: <i>пояснює</i> залежність стану волосся від здоров'я; <i>називає</i> і характеризує типи волосся; <i>визначає</i> тип волосся; <i>вибирає</i> предмети й засоби догляду за волоссям з урахуванням його типу</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Предмети для догляду (гребінець, щітка, бігуді тощо) і засоби догляду за волоссям (шампунь, лосьйон тощо)	

Блок 2. Технологія виготовлення вишитих виробів

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	26
1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	(4)
	Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Текстильні матеріали рослинного походження	2
	Тема 1.2. Властивості текстильних матеріалів	2
2	Розділ 2. Оздоблення виробів вишивкою	(14)
	Тема 2.1. Вишивка як традиційний вид декоративно-ужиткового мистецтва	2
	Тема 2.2. Основи побудови композиції у вишивці	2
	Тема 2.3. Процес виготовлення вишитого виробу	10
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(4)
	Тема 3.1. Механізми і машини. Швейна машина	2
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	2
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(4)
	Тема 4.1. Продукти харчування, їх склад	1
	Тема 4.2. Гігієна житла	2
	Тема 4.3. Догляд за волоссям	1
	Варіативна складова	40
5	Варіативний модуль	20
6	Варіативний модуль	20
7	Резерв часу	4
	Разом:	70

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	2	<p>Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Текстильні матеріали рослинного походження Види конструкційних матеріалів. Натуральні волокна рослинного походження. Бавовняні, льняні тканини. Способи їх отримання. Полотняне переплетення ниток у тканинах</p>	<p>Учень: <i>називає</i> різні види конструкційних матеріалів; <i>розпізнає</i> текстильні матеріали рослинного походження; <i>пояснює</i> способи отримання бавовняних, льняних тканин</p>
	2	<p>Тема 1.2. Властивості текстильних матеріалів Властивості текстильних матеріалів рослинного походження: геометричні, оптичні, механічні, технологічні, гігієнічні. Тканини для виготовлення вишитих виробів. Асортимент тканин і ниток для вишивання. Особливості вибору тканини і ниток для виготовлення вишитих виробів</p>	<p>Учень: <i>досліджує</i> властивості текстильних матеріалів рослинного походження; <i>характеризує</i> особливості тканин і ниток для вишивання; <i>обґрунтовує</i> вибір матеріалів для виготовлення вишитих виробів</p>
2	14	Розділ 2. Технологія виготовлення вишитих виробів	
	2	<p>Тема 2.1. Вишивка як традиційний вид декоративно-ужиткового мистецтва Традиційні види рукоділля і декоративно-ужиткового мистецтва. Вишивка як традиційний вид декоративно-</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> види декоративно-ужиткового мистецтва; <i>характеризує</i> вишивку як традиційний вид декоративно-ужиткового мистецтва;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		ужиткового мистецтва. Види вишитих виробів. Регіональні особливості оздоблення виробів вишивкою. Знаки і символи в українській вишивці (сонця, води, берегині, продовження життя тощо)	<i>розрізняє</i> поняття «вишивки» і «вишивання»; <i>пояснює</i> значення знаків і символів в українській вишивці; <i>аналізує</i> особливості традиційної вишивки свого етнографічного регіону
2		Тема 2.2. Основи побудови композиції у вишивці Орнамент. Види орнаментів. Рапорт. Композиція вишивки. Кольори у вишивці. Символічне значення кольору в українській вишивці. Поєднання в композиції вишивки візерунка, кольорової гами, технік вишивання, фактури матеріалу. Стилізація реальних форм. Ескіз візерунка для вишивання. Збільшення і зменшення візерунка для вишивання	Учень: <i>називає</i> основні види орнаментів; <i>визначає</i> рапорт на орнаменті; <i>характеризує</i> поєднання в композиції вишивки візерунка, кольорової гами, різних технік вишивання та фактури матеріалу; <i>пояснює</i> прийоми стилізації реальних форм; <i>виконує</i> ескіз візерунка для вишивання
10		Тема 2.3. Процес виготовлення вишитого виробу Види вишивальних швів: поверхнево-нашивні («штапівка», «хрестик», «занизування» тощо) та прозорі (мережка: «одинарний прутик», «подвійний прутик», «роздільний прутик»). Лічильна гладь (пряма, коса, качалочки) та вільна гладь (художня, декоративна, біла). Графічне зображення швів. Інструменти та пристосування для вишивання.	Учень: <i>розрізняє</i> види вишивальних швів: поверхнево-нашивні, прозорі техніки вишивання, лічильні та вільні види гладі; <i>зображує</i> графічно лічильні техніки вишивання; <i>характеризує</i> особливості інструментів і пристосувань для вишивання; <i>підготує</i> матеріали, інструменти й пристосування для вишивання;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Послідовність виконання вишивальних швів: «штапівка», «козлик», «оксамитовий», «хрестик», «качалочки», «гладь» тощо.</p> <p>Вибір виробу та візерунка для вишивання.</p> <p>Визначення місця розташування візерунка на виробі.</p> <p>Економне використання тканини. Способи перенесення візерунка вишивки на тканину.</p> <p>Способи обробки краю виробу (петельний шов, торочки тощо).</p> <p>Послідовність підготовки й виготовлення вишитого виробу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) добір тканини, ниток, інструментів і пристосувань для вишивання; 2) розмічання та перенесення візерунка на тканину; 3) вишивання виробу; 4) обробка краю виробу; 5) остаточна обробка виробу. <p>Догляд за вишитими виробами (прання, підкрохмалювання, прасування та його особливості)</p>	<p><i>виконує</i> вишивальні шви «штапівка», «козлик», «оксамитовий», «хрестик», «качалочки», «гладь»;</p> <p><i>вибирає</i> візерунок для вишивання;</p> <p><i>підбирає</i> тканину, нитки, інструменти, пристосування для вишивання;</p> <p><i>визначає</i> місце розташування візерунка на виробі, послідовність виготовлення вишитого виробу та спосіб обробки краю виробу;</p> <p><i>дотримується</i> технологічної послідовності виготовлення вишитого виробу;</p> <p><i>підготовляє</i> матеріали, інструменти й пристосування для виготовлення виробу;</p> <p><i>переносить</i> візерунок вишивки на тканину;</p> <p><i>вишиває</i> виріб із дотриманням безпечних прийомів праці;</p> <p><i>обробляє</i> краї виробу;</p> <p><i>здійснює</i> остаточну обробку вишитого виробу;</p> <p><i>називає</i> правила догляду за вишитими виробами;</p> <p><i>пояснює</i> особливості волого-теплової обробки вишитого виробу</p>
		<p>Ознайомлення з професіями: мистецтвознавець, стиліст, дизайнер вишивки, вишивальник ручної і машинної вишивки</p>	
		<p>Орієнтовний перелік об'єктів праці: серветка, закладка, картина, панно, комірець тощо</p>	

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	4	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	2	<p>Тема 3.1. Машини і механізми. Швейна машина Поняття про механізми і машини, їх призначення. Механізми передавання і перетворення руху. Ведуча і ведена деталі в механізмі. Передаточне число. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й нерознімні</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види машин, механізмів; <i>визначає</i> передаточне число передачі; <i>пояснює</i> принцип дії швейної машини; <i>характеризує</i> механізми для передачі обертового руху; <i>розрізняє</i> типові та спеціальні деталі, види з'єднань</p>
	2	<p>Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод комбінування. Інформаційні джерела. Пошук інформації</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> метод комбінування; <i>називає</i> інформаційні джерела; <i>виконує</i> пошук інформації; <i>застосовує</i> метод комбінування</p>
	4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	<p>Тема 4.1. Продукти харчування, їх склад Роль харчування в житті людини. Поживні речовини, що містяться в продуктах харчування: білки, жири, вуглеводи, мінеральні речовини, вітаміни, вода. Значення поживних речовин. Вплив вмісту харчових продуктів на стан здоров'я людини та її зовнішній вигляд. Режим харчування підлітка</p>	<p>Учень: <i>називає</i> продукти харчування, їх склад; <i>характеризує</i> складові частини продуктів харчування; <i>пояснює</i> вплив харчових продуктів на здоров'я людини; <i>обґрунтовує</i> режим харчування підлітка</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	2	<p>Тема 4.2. Гігієна житла Значення гігієни житла в житті родини. Прибирання житла. Послідовність дій під час прибирання житла. Миючі засоби та інструменти для прибирання житла. Догляд за меблями (м'якими та корпусними). Засоби для чищення м'яких меблів і догляду за корпусними меблями. Особливості догляду за побутовою відеотехнікою, скляними та дзеркальними поверхнями. Побутова техніка для прибирання житла (пилосос, парові швабри, миючі пилососи, парогенератори тощо). Особливості користування побутовою технікою для прибирання житла</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> значення гігієни житла; <i>визначає</i> послідовність дій під час прибирання житла; <i>називає</i> інструменти, побутову техніку й миючі засоби для прибирання житла; <i>визначає</i> матеріали для догляду за побутовою відеотехнікою; <i>читає</i> паспортні дані побутової техніки</p>
	1	<p>Тема 4.3. Догляд за волоссям Зовнішній вигляд волосся і стан здоров'я людини. Фактори, що впливають на стан волосся (неправильне харчування, фарбування, завивки, неправильний догляд). Предмети для догляду (гребінець, щітка, бігуді тощо) і засоби догляду за волоссям (шампунь, лосьйон тощо)</p>	<p>Учень: <i>пояснює</i> залежність стану волосся від здоров'я; <i>називає</i> і характеризує типи волосся; <i>визначає</i> тип волосся; <i>вибирає</i> предмети й засоби догляду за волоссям з урахуванням його типу</p>

7 клас

Блок 1. Технологія виготовлення виробів із деревини

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(2)
	Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Деревина	1
	Тема 1.2. Властивості деревини. Добір матеріалу для виготовлення виробу	1
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із деревини</i>	(10)
	Тема 2.1. Елементи графічної грамоти	2
	Тема 2.2. Процес розмічання заготовки	1
	Тема 2.3. Процес пиляння деревини	1
	Тема 2.4. Процес стругання деревини	2
	Тема 2.5. Процес розмічання шипового з'єднання	1
	Тема 2.6. Процес виготовлення шипового з'єднання	2
	Тема 2.7. Підготовка до оздоблення та оздоблення виробу	1
3	<i>Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</i>	(2)
	Тема 3.1. Сучасні методи обробки деревини	1
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	1
4	<i>Розділ 4. Технологія побутової діяльності</i>	(2)
	Тема 4.1. Основи технології малярних робіт	1
	Тема 4.2. Маркування споживчих товарів	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Види конструкційних матеріалів. Деревина Деревина як конструкційний матеріал. Піломатеріали, способи отримання. Їх види та призначення</p>	<p>Учень: характеризує деревину як конструкційний матеріал; називає види пиломатеріалів</p>
	1	<p>Тема 1.2. Властивості деревини. Вибір матеріалу для виготовлення виробу Вплив вологості, механічних і технологічних властивостей на вибір деревини для виготовлення виробів. Дефекти деревини. Вибір деревини для виготовлення виробу</p>	<p>Учень: характеризує властивості деревинних; називає дефекти деревини; вибирає деревину для виготовлення виробу з урахуванням вимог до деревинних матеріалів</p>
2	10	Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із деревини	
	2	<p>Тема 2.1. Елементи графічної грамоти Поняття про проєціювання. Вигляди виробів на кресленні. Виконання графічного зображення обраного об'єкта праці</p>	<p>Учень: пояснює поняття проєціювання; обґрунтовує необхідність та достатність виглядів виробу на кресленні; виконує графічне зображення виробу</p>
	1	<p>Тема 2.2. Процес розмічання заготовки Послідовність виготовлення виробу. Інструменти для розмічання. Прийоми вимірювання заготовок із пиломатеріалів та їх розмічання. Припуски на обробку пиломатеріалів.</p>	<p>Учень: здійснює підготовку заготовки до роботи; називає інструменти для розмічання; виконує розмічання заготовок із деревини</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Економне використання матеріалів	
1		Тема 2.3. Процес пиляння деревини Інструменти для пиляння деревини. Будова ножівки. Форма зубців ножівки. Розведення та загострення зубців. Пиляння вздовж і поперек волокон. Припуски на пиляння. Прийоми запилювання. Стусло та його застосування	Учень: <i>добирає</i> ножівки для різних видів пиляння; <i>виконує</i> запилювання та пиляння; <i>дотримується</i> припусків для пиляння
2		Тема 2.4. Процес стругання деревини Технологічний процес стругання деревини. Поняття про утворення стружки. Інструмент для стругання (рубанок, шерхебель). Підготовка рубанка до роботи. Прийоми стругання фаски, крайки, пласті. Перевірка якості стругання (на про-світ)	Учень: <i>розрізняє</i> та <i>називає</i> інструменти для стругання; <i>готує</i> рубанок до роботи; <i>виконує</i> і <i>дотримується</i> безпечних прийомів стругання; <i>перевіряє</i> якість стругання
1		Тема 2.5. Процес розмічання шипового з'єднання Види з'єднань. Шипові з'єднання. Розмічання шипового з'єднання. Послідовність виготовлення одинарного шипового з'єднання	Учень: <i>характеризує</i> види шипових з'єднань; <i>розраховує</i> шипове з'єднання; <i>виконує</i> розмічання шипових з'єднань
2		Тема 2.6. Процес виготовлення шипового з'єднання Запилювання. Довбання деревини. Долота і стамески, їх призначення. Глухі та наскрізні отвори. Прийоми роботи столярним	Учень: <i>називає</i> послідовність виконання одинарного шипового з'єднання; <i>виконує</i> технологічні операції виготовлення шипового

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		інструментом під час виготовлення шипових з'єднань. Припасування елементів шипового з'єднання. Затискні пристрої: струбцини, гвинтовий прес, їх використання в столярній справі	з'єднання з дотриманням прийомів безпечної праці
	1	<p>Тема 2.7. Технологія підготовки до оздоблення та оздоблення виробу</p> <p>Призначення оздоблення виробів із деревини. Види оздоблення виробів із деревини.</p> <p>Підготовка поверхонь виробу до оздоблення. Шліфувальні матеріали.</p> <p>Матеріали для оздоблення.</p> <p>Прийоми оздоблення виробів із деревини.</p> <p>Догляд за виробами з деревини</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує види оздоблення виробів із деревини; вибирає вид оздоблення; виконує підготовку поверхонь виробу до оздоблення; оздоблює виріб; пояснює правила догляду за виробами з деревинних матеріалів</p>
		Ознайомлення з професіями: столяр, тесляр та ін.	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: підставки під квіти, книжки, інструменти для шкільної майстерні (кутник, малка, ерунок), предмети ужиткового призначення тощо	
3	2	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	<p>Тема 3.1. Сучасні методи обробки деревини</p> <p>Відомості про сучасні методи і прийоми обробки деревини. Електрифіковані знаряддя праці, їх переваги порівняно з ручними і механічними знаряддями праці. Економія матеріалів та електроенергії.</p>	<p>Учень:</p> <p>називає сучасні методи і прийоми обробки деревини; називає переваги електрифікованих знарядь праці; пояснює безвідходне виробництво в деревообробній промисловості</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Поняття про безвідходне виробництво в сучасній деревообробній промисловості	
	1	Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод фокальних об'єктів. Моделі-аналоги. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Складання опису виробів як виду проектної документації. Вимоги до виробу	Учень: <i>характеризує</i> метод фокальних об'єктів; <i>визначає</i> моделі-аналоги виробів; найкращі ознаки в зразках виробів-аналогів; <i>складає</i> опис виробів; <i>визначає</i> вимоги до виробу
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	Тема 4.1. Основи технології малярних робіт Малярні роботи. Матеріали та інструменти для малярних робіт. Технологія виконання малярних робіт	Учень: <i>характеризує</i> матеріали та інструменти для малярних робіт; <i>обґрунтовує</i> необхідність застосування ґрунтовок; <i>називає</i> інструменти для малярних робіт; <i>визначає</i> технологію виконання малярних робіт; <i>підбирає</i> види фарб для різних типів поверхонь
	1	Тема 4.2. Маркування споживчих товарів Призначення етикетки на товарах. Екологічні символи. Стандарти якості й безпеки. Склад продуктів. Індекс «Е» та його значення. Попереджувальні символи. Спеціальні символи та їх значення. Штрих-код і його закодований зміст	Учень: <i>пояснює</i> призначення етикетки; <i>розрізняє</i> екологічні символи стандартів якості й безпеки; <i>читає</i> спеціальні символи, штрих-коди

Блок 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(1)
	Тема 1.1. Матеріали природного (тваринного) походження, їх властивості	1
2	<i>Розділ 2. В'язання виробів гачком</i>	(11)
	Тема 2.1. В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва	1
	Тема 2.2. Процес виготовлення виробу, в'язаного гачком	9
	Тема 2.3. Оздоблення в'язаних виробів. Догляд за в'язаними виробами	1
3	<i>Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</i>	(2)
	Тема 3.1. Швейна машина. Робота на швейній машині	1
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	1
4	<i>Розділ 4. Технологія побутової діяльності</i>	(2)
	Тема 4.1. Основи технології малярних робіт	1
	Тема 4.2. Маркування споживчих товарів	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Матеріали природного (тваринного) походження, їх властивості Види матеріалів природного (тваринного) походження. Короткі відомості про волокна тваринного походження (шовк, вовна), способи їх отримання та використання. Властивості матеріалів із волокон тваринного походження (пряжа, нитки, тканини): механічні, гігієнічні, оптичні, технологічні</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> види натуральних матеріалів; <i>характеризує</i> властивості матеріалів із волокон тваринного походження; <i>досліджує</i> властивості матеріалів із волокон тваринного походження; <i>пояснює</i> способи отримання матеріалів тваринного походження, їх вплив на здоров'я людини та навколишнє середовище</p>
2	11	Розділ 2. Технологія в'язання виробів гачком	
	1	<p>Тема 2.1. В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва Короткі історичні відомості про в'язання гачком. Види виробів, в'язаних гачком. Матеріали, інструменти та пристосування для в'язання. Будова гачка. Вибір гачків і пряжі (ниток). Види візерунків (щільні, ажурні, філейні)</p>	<p>Учень: <i>розпізнає і називає</i> види виробів, в'язаних гачком; <i>називає і характеризує</i> матеріали та інструменти для в'язання гачком; <i>розрізняє</i> види візерунків; <i>підбирає</i> гачок і нитки (пряжу) для в'язання</p>
	9	<p>Тема 2.2. Процес виготовлення виробу, в'язаного гачком Прийоми роботи гачком. Основні елементи в'язання гачком: початкова петля, повітряна петля, ланцюжок,</p>	<p>Учень: <i>виконує</i> основні елементи в'язання гачком; <i>читає</i> та <i>записує</i> нескладні схеми для в'язання гачком; <i>вибирає</i> та <i>обгрунтовує</i> виріб, пряжу, схему для</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>півстовпчик, стовпчик, стовпчик із накидом, їх умовні позначення на схемах для в'язання.</p> <p>Вибір виробу та пряжі (ниток) для його виготовлення, схеми для в'язання, інструментів.</p> <p>Способи виконання в'язаного полотна гачком (по спіралі, по колу, пряме в'язання, в'язання мотивами).</p> <p>Способи з'єднання деталей виробу між собою (за необхідності)</p>	<p>в'язання, інструменти, способ виконання в'язаного полотна;</p> <p><i>характеризує</i> особливості виконання різних способів в'язання гачком;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб гачком, дотримуючись безпечних прийомів праці</p>
1		<p>Тема 2.3. Оздоблення в'язаних виробів. Догляд за в'язаними виробами</p> <p>Види оздоблення виробів, в'язаних гачком. Вибір виду та оздоблення виробу. Остаточна обробка в'язаного виробу.</p> <p>Догляд за в'язаними виробами із натуральних матеріалів (прання, підкрохмалювання, сушіння, прасування)</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> сучасні види оздоблення в'язаних виробів;</p> <p><i>вибирає та обґрунтовує</i> вид оздоблення в'язаного виробу;</p> <p><i>оздоблює</i> виріб;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку;</p> <p><i>характеризує</i> особливості догляду за в'язаними виробами</p>
		Ознайомлення з професіями: в'язальниця гачком	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: серветка, килимок, шалик, шапочка, шарпетки, косметичка, іграшки, гаманець, прикраси, чохол для мобільного, чохол для окулярів, топ тощо	

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Швейна машина. Робота на швейній машині Будова швейної машини. Правила керування швейною машиною. Робота на швейній машині. Побутові швейні машини з різними видами приводів	Учень: <i>називає</i> основні частини швейної машини; приводи швейних машин; <i>дотримується</i> безпечних прийомів керування швейною машиною
	1	Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод фокальних об'єктів. Моделі-аналоги. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Складання опису виробів як виду проектної документації. Вимоги до виробу	Учень: <i>характеризує</i> метод фокальних об'єктів; <i>визначає</i> моделі-аналоги виробів; найкращі ознаки у зразках виробів-аналогів; <i>складає</i> опис виробів; <i>визначає</i> вимоги до виробу
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	Тема 4.1. Основи технології малярних робіт Малярні роботи. Матеріали та інструменти для малярних робіт. Технологія виконання малярних робіт	Учень: <i>характеризує</i> матеріали й інструменти для малярних робіт; <i>обгрунтовує</i> необхідність застосування ґрунтовок; <i>називає</i> інструменти для малярних робіт; <i>визначає</i> технологію виконання малярних робіт; <i>підбирає</i> види фарб для різних типів поверхонь
	1	Тема 4.2. Маркування споживчих товарів Призначення етикетки на товарах. Екологічні символи. Стандарти якості й безпеки.	Учень: <i>пояснює</i> призначення етикетки;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Склад продуктів. Індекс «Е» та його значення. Попереджувальні символи. Спеціальні символи та їх значення. Штрих-код і його закодований зміст	<i>розрізняє</i> екологічні символи і стандарти якості й безпеки; <i>читає</i> спеціальні символи, штрих-коди

8 клас

Блок 1. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату та листового металу

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(2)
	Тема 1.1. Сортовий прокат та листовий метал як конструкційний матеріал	2
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату та листового металу</i>	(10)
	Тема 2.1. Елементи графічної грамоти	1
	Тема 2.2. Контрольно-вимірний інструмент	2
	Тема 2.3. Прийоми розмічання заготовки з сортового прокату та листового металу	1
	Тема 2.4. Процес різання листового металу та сортового прокату	1
	Тема 2.5. Процес рубання листового металу	1
	Тема 2.6. Процес обпилювання заготовок із сортового прокату та листового металу	2
	Тема 2.7. Процес свердління отворів. Нарізання різьби	2

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(2)
	Тема 3.1. Сучасні методи обробки металу	1
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	1
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(2)
	Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом і взуттям	2
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	2	<p>Тема 1.1. Сортовий прокат та листовий метал як конструкційний матеріал</p> <p>Поняття про метали та їх сплави. Чавуни та сталі, їх використання. Види сталей за призначенням (конструкційні, інструментальні) та хімічним складом (вуглецеві та леговані). Сортовий прокат та листовий метал. Механічні властивості чавунів та сталей.</p> <p>Термічна обробка сталей: відпал, гартування, відпускання</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> поняття металу та сплаву; чавуну та сталі; <i>називає</i> види сталей; <i>називає</i> та <i>розпізнає</i> профілі сортового прокату; <i>пояснює</i> вплив термообробки на механічні властивості сталей</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	10	Розділ 2. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату та листового металу	
	1	Тема 2.1. Елементи графічної грамоти Технічний рисунок як вид графічного зображення. Правила виконання технічного рисунка	Учень: <i>характеризує</i> технічний рисунок та його призначення; <i>пояснює</i> правила виконання технічного рисунка
	2	Тема 2.2 Контрольно-вимірювальний інструмент Будова та призначення штангенциркуля ШЦ-1. Прийоми роботи. Вправи на вимірювання штангенциркулем	Учень: <i>характеризує</i> будову та призначення штангенциркуля; <i>виконує</i> вимірювання штангенциркулем розмірів деталей, діаметрів та глибин отворів
	1	Тема 2.3. Прийоми розмічання заготовки з сортового прокату та листового металу Конструкційні особливості деталей виробу. Особливості об'ємної розмітки. Розмічання деталей за допомогою лінійки, кутника, рисувальки, кернера, розмічального штангенциркуля. Розмічання деталей заготовок за графічним зображенням	Учень: <i>характеризує</i> конструкцію виробу та конструктивні особливості деталей виробу; <i>називає</i> інструменти для виконання розмічання; <i>виконує</i> розмічання деталей заготовок за графічним зображенням
	1	Тема 2.4. Процес різання листового металу та сортового прокату Слюсарна ножівка. Прийоми різання сортового прокату та листового металу	Учень: <i>пояснює</i> будову слюсарної ножівки; <i>виконує</i> різання сортового прокату, використовуючи безпечні прийоми роботи слюсарною ножівкою

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	<p>Тема 2.5. Процес рубання листового металу Будова зубила. Вибір кута загострення зубила залежно від твердості оброблюваного матеріалу. Вибір способу рубання листового металу. Інструменти та пристрої для рубання листового металу</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> будову зубила, правила безпечної праці під час роботи ним; <i>вибирає</i> спосіб рубання листового металу; інструменти та пристрої; <i>виконує</i> рубання металу з дотриманням безпечних прийомів праці</p>
	2	<p>Тема 2.6. Процес обпилювання заготовок із сортового прокату та листового металу Прийоми обпилювання деталей виробу із сортового прокату та листового металу напилками. Контроль якості обпилювання кутником і штангенциркулем. Обпилювання площин деталей по лінії розмітки під лінійку</p>	<p>Учень: <i>виконує</i> обпилювання деталей виробу з дотриманням безпечних прийомів; <i>використовує</i> штангенциркуль, лінійку та кутник для контролю розмірів та форми виробу</p>
	2	<p>Тема 2.7. Технологія свердління отворів. Нарізання різьби Прийоми свердління отворів у сортовому прокаті. Різьба та її елементи. Зображення та позначення на кресленнях метричної різьби. Інструменти для нарізання різьби (мітчик та плашка).</p>	<p>Учень: <i>називає</i> основні елементи різьби; <i>розрізняє</i> метричну різьбу; <i>визначає</i> на зображенні виробу деталі з різьбовим з'єднанням; <i>розрізняє</i> та <i>називає</i> інструменти для нарізання внутрішньої й зовнішньої різьби; <i>визначає</i> за таблицею діаметр отвору та стрижня для нарізання внутрішньої й зовнішньої різьби;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Прийоми нарізання внутрішньої та зовнішньої різьби	<i>нарізає</i> внутрішню й зовнішню різьбу з дотриманням безпечних прийомів праці
		Ознайомлення з професіями: сталевар, оператор прокатного стану, слюсар тощо	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: деталі пристроїв та інструментів із сталевих сортового прокату: струбцини, притискачі, молотки, гайки тощо	
3	2	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Сучасні методи обробки металу Відомості про сучасні методи і прийоми обробки металу. Електрифіковані знаряддя праці, їх переваги порівняно з ручними і механічними знаряддями праці. Економія матеріалів та електроенергії. Поняття про безвідходне виробництво в сучасній металообробній промисловості	Учень: <i>називає</i> сучасні методи і прийоми обробки металу; <i>називає</i> переваги електрифікованих знарядь праці; <i>пояснює</i> сутність безвідходного виробництва в металообробній промисловості
	1	Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод комбінаторики. Етапи проектування. Створення банку ідей	Учень: <i>характеризує</i> метод комбінаторики; етапи проектування; <i>обґрунтовує</i> необхідність створення банку ідей
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	2	Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом і взуттям Види підліткового та юнацького одягу. Розміри	Учень: <i>характеризує</i> способи визначення розміру одягу різних країн;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>одягу, їх визначення. Джинси та штани, відмінність між ними. Особливості вибору джинсів та їх примірка.</p> <p>Догляд за одягом. Засоби догляду.</p> <p>Види взуття. Добір взуття. Розміри. Особливості примірки взуття.</p> <p>Догляд за взуттям. Засоби догляду за взуттям. Захист одягу та взуття від молі.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними</p>	<p><i>визначає</i> розмір одягу; <i>називає</i> відмінності між джинсами і штанами; <i>визначає</i> розмір взуття; <i>називає</i> особливості примірки взуття; <i>характеризує</i> способи догляду за одягом та взуттям; <i>мотивує необхідність</i> дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними</p>

Блок 2. Технологія виготовлення швейних виробів

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(1)
	Тема 1.1. Матеріали хімічного походження (штучні) та їх властивості	1
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення швейних виробів</i>	(11)
	Тема 2.1. Художнє конструювання швейного виробу	1
	Тема 2.2. Технічне конструювання швейного виробу	2
	Тема 2.3. Розкroювання швейного виробу	1
	Тема 2.4. Процес пошиття швейного виробу	6
	Тема 2.5. Оздobлення швейного виробу	1

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(2)
	Тема 3.1. Комп'ютерне конструювання одягу	1
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	1
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(2)
	Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом та взуттям	1
	Тема 4.2. Мистецтво вибору зачіски	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Матеріали хімічного походження (штучні) та їх властивості</p> <p>Види матеріалів. Штучні матеріали, їх переваги і недоліки порівняно із натуральними матеріалами.</p> <p>Способи отримання штучних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.</p> <p>Тканини хімічного походження (штучні) та їх властивості</p>	<p>Учень:</p> <p>називає матеріали хімічного походження;</p> <p>характеризує переваги і недоліки штучних матеріалів порівняно із натуральними;</p> <p>пояснює способи отримання матеріалів хімічного походження, їх вплив на здоров'я людини та навколишнє середовище;</p> <p>називає та визначає властивості тканин штучного походження</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	11	Розділ 2. Технологія виготовлення швейних виробів	
	1	<p>Тема 2.1. Художнє конструювання швейного виробу Види поясних виробів. Художнє конструювання. Ескіз виробу. Правила виконання ескізів швейних виробів. Мірки для побудови креслення швейного виробу</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види поясних виробів; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>знімає</i> мірки для побудови креслення швейного виробу; <i>виконує</i> ескіз поясного виробу</p>
	2	<p>Тема 2.2. Технічне конструювання швейного виробу Побудова креслення виробу та виготовлення викрійки (лекала) виробу. Лінії на кресленні швейного виробу. Моделювання виробу. Розрахунок кількості тканини для виготовлення швейного виробу. Вибір тканини для виготовлення виробу</p>	<p>Учень: <i>виконує</i> креслення основи швейного виробу; нескладне моделювання; <i>виготовляє</i> викрійку (лекало); <i>розраховує</i> кількість тканини для виробу; <i>підбирає</i> тканину для швейного виробу</p>
	1	<p>Тема 2.3. Розкроювання швейного виробу Підготовка тканини до розкроювання (прасування, визначення напрямку малярки, лицьового та виворітного боків, ниток основи та підкання). Послідовність підготовки викрійки до розкроювання (позначення напрямку нитки основи, згину, назви та кількості деталей, припусків на шви). Розкроювання виробу</p>	<p>Учень: <i>вибирає</i> необхідні матеріали, інструменти, обладнання для розкроювання; <i>готує</i> тканину та викрійку до розкроювання; <i>розкроює</i> виріб із дотриманням безпечних прийомів праці</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
6		<p>Тема 2.4. Процес пошиття швейного виробу Підготовка швейної машини до роботи. Машинні шви (зшивний шов, шов у підгин із закритим зрізом). Послідовність пошиття швейного виробу. Підготовка виробу до першої примірки. Зметування. Прасування. Приметування. Проведення першої примірки й усунення виявлених недоліків. Вибір способу обробки швів. Вимоги до обробки швів. Вибір виду застілки. Послідовність обробки застілки «блискавка». Послідовність обробки та пришивання поясу (ущільнення клейовими прокладками, обшивання коротких зрізів, прасування). Проведення другої примірки. Визначення довжини виробу. Способи обробки нижнього зрізу. Поопераційна волого-теплова обробка виробу</p>	<p>Учень: готує швейну машину до роботи; виконує пробну строчку; машинні шви з дотриманням безпечних прийомів праці; називає машинні шви; недоліки в поясних виробках; види застібок у поясних виробках; визначає послідовність підготовки виробу до першої примірки; шляхи усунення недоліків; послідовність обробки та пришивання пояса; характеризує вимоги до обробки швів; готує виріб до першої примірки; обробляє шви виробу; вибирає вид застілки; обробляє застілку «блискавку»; обробляє та пришиває пояс; виконує другу примірку; обробляє нижній зріз; виконує поопераційну волого-теплову обробку</p>
1		<p>Тема 2.5. Оздоблення швейного виробу Вибір виду оздоблення та матеріалів для оздоблення. Оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу.</p>	<p>Учень: вибирає оздоблення для швейного виробу, що виготовляється; оздоблює виріб; називає вимоги до остаточної обробки виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Волого-теплова обробка виробу. Контроль якості швейного виробу	виконує остаточну обробку виробу та ВТО з дотриманням безпечних прийомів праці
		Ознайомлення з професіями: конструктор, модельєр, закрійник, кравець, швачка тощо	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: поясний виріб (спідниця кльошова, розширена донизу, пряма, клинова, з запахом, шорти, шорти-спідниця, спідниця на бретелях), фартух тощо	
3	1	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Комп'ютерне конструювання одягу Використання комп'ютерів у конструюванні швейних виробів. Поняття про комп'ютерні програми для конструювання швейних виробів. Побудова елементів конструкції	Учень: характеризує використання комп'ютерів у конструюванні швейних виробів; пояснює суть програм для конструювання швейних виробів
	1	Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод комбінаторики. Етапи проектування. Створення банку ідей	Учень: характеризує метод комбінаторики; етапи проектування; обґрунтовує необхідність створення банку ідей
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом та взуттям Види підліткового та юнацького одягу. Розміри одягу, їх визначення. Джинси та штани, відмінність	Учень: характеризує способи визначення розміру одягу різних країн; визначає розмір одягу; називає відмінності між джинсами і штанами;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		між ними. Особливості вибору джинсів та їх примірка. Догляд за одягом. Засоби догляду. Види взуття. Вибір взуття. Розміри. Особливості примірки взуття. Догляд за взуттям. Вибір засобів догляду за взуттям. Захист одягу та взуття від молі. Санітарно-гігієнічні вимоги під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними	<i>визначає</i> розмір взуття; <i>називає</i> особливості примірки взуття; <i>характеризує</i> способи догляду за одягом та взуттям; <i>мотивує необхідність</i> дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними
	1	Тема 4.2. Мистецтво вибору зачіски Із історії зачісок. Види зачісок, залежно від форми обличчя. Корегування форми обличчя за допомогою зачіски. Фарбування волосся. Натуральні рослинні засоби для зміцнення волосся та зміни його кольору. Вплив фарбників на стан волосся голови	Учень: <i>називає</i> види зачісок; <i>визначає</i> форму обличчя; <i>вибирає</i> та <i>характеризує</i> вид зачіски з урахуванням форми обличчя; <i>пояснює</i> значення вибору фарбників для зміни кольору волосся голови

Блок 3. Технологія виготовлення виробів інтер'єрного призначення

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	(1)
	Тема 1.1. Конструкційні матеріали та їх властивості	1

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
2	Розділ 2. Дизайн предметного середовища	(11)
	Тема 2.1. Предметне середовище	1
	Тема 2.2. Засоби художнього конструювання	1
	Тема 2.3. Основні принципи дизайну	1
	Тема 2.4. Процес виготовлення виробу інтер'єрного призначення	6
	Тема 2.5. Декорування виробу	2
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(2)
	Тема 3.1. Сучасні методи обробки металів	1
	Тема 3.2. Основи проектної діяльності	1
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(2)
	Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом та взуттям	2
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	Тема 1.1. Конструкційні матеріали та їх властивості Конструкційні матеріали як один із чинників, що впливають на форму предмета. Матеріали, які використовують для виготовлення виробів інтер'єрного призначення (метал, скло, бетон, натуральне дерево, пластик, папір тощо) та їх властивості	Учень: аналізує властивості конструкційних матеріалів як одного із чинників, що впливає на форму предмета; називає матеріали, які використовують для виготовлення виробів інтер'єрного призначення; досліджує властивості матеріалів;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		вості. Сучасні конструкційні матеріали. Їх властивості, переваги та недоліки порівняно з традиційними. Економне використання матеріалів	<i>характеризує</i> властивості сучасних конструкційних матеріалів; <i>називає</i> сучасні конструкційні матеріали; <i>обґрунтовує</i> необхідність економного використання матеріалів
	11	<i>Розділ 2. Дизайн предметного середовища</i>	
	1	Тема 2.1. Предметне середовище Поняття про дизайн. Із історії дизайну. Поняття про стиль. Тенденції розвитку дизайну ХХІ ст.: авангардний дизайн, біо-дизайн, стиль «фьюжн», авторський дизайн, футуро-дизайн тощо. Етнодизайн. Особливості українського національного дизайну	Учень: <i>характеризує</i> історичні й сучасні стилі дизайну; <i>визначає</i> особливості етнічного дизайну
	1	Тема 2.2. Засоби художнього конструювання Художнє конструювання як метод проектування предметного середовища. Поняття композиції. Види композиції в дизайні предметного середовища. Основні засоби композиції: симетрія та асиметрія, ритм, контраст і нюанс, пропорції. Основи колористики: види та властивості кольорів	Учень: <i>формулює</i> поняття композиції; <i>класифікує</i> види композиції в дизайні предметного середовища; <i>розкриває</i> поняття: симетрія, асиметрія, ритм, контраст, нюанс, пропорції; <i>визначає</i> роль кольору в композиції та його психофізіологічний вплив на людину
	1	Тема 2.3. Основні принципи дизайну Основні поняття дизайну:	Учень: <i>визначає</i> основні поняття дизайну;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		естетичність, функціональність, економічність. Принципи дизайну: відповідність змісту, цілісність, єдність змісту та форми	<i>характеризує</i> принципи дизайну; <i>використовує</i> принципи дизайну під час навчально-тренувальних вправ; <i>виконує</i> зарисовки об'єктів дизайну предметного середовища за завданням учителя або за власним вибором
6		Тема 2.4. Процес виготовлення виробів інтер'єрного призначення Вибір виробу, матеріалів для його виготовлення та оздоблення. Послідовність виготовлення виробу. Інструменти, пристрої та обладнання. Способи з'єднання деталей виробу	Учень: <i>вибирає</i> виріб для виготовлення; інструменти та пристрої для роботи; <i>обґрунтовує</i> вибір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>визначає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> виріб із дотриманням безпечних прийомів праці
2		Тема 2.5. Декорування виробу Види декорування виробу. Оздоблення виробу. Контроль якості виробу. Догляд за виробами інтер'єрного призначення	Учень: <i>характеризує</i> сучасні види декорування виробів; <i>підбирає</i> та <i>обґрунтовує</i> вид оздоблення виробу; <i>оздоблює</i> виріб
		Ознайомлення з професіями: дизайнер предметного середовища, декоратор	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: вироби для інтер'єру приміщень, предмети декоративно-ужиткового та ужиткового призначення (світильник, сувенір, декоративна ваза, рамка для фото, поличка, підставка під мобільний телефон, декоративне панно, серветниця тощо)	

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	<p>Тема 3.1. Сучасні методи обробки металу Відомості про сучасні методи і прийоми обробки металу. Електрифіковані знаряддя праці, їх переваги порівняно з ручними і механічними знаряддями праці. Економія матеріалів та електроенергії. Поняття про безвідходне виробництво в сучасній металообробній промисловості</p>	<p>Учень: називає сучасні методи і прийоми обробки металу; називає переваги електрифікованих знарядь праці; пояснює безвідходне виробництво в металообробній промисловості</p>
	1	<p>Тема 3.2. Основи проектної діяльності Методи проектування: метод комбінаторики. Етапи проектування. Створення банку ідей</p>	<p>Учень: характеризує метод комбінаторики; етапи проектування; обґрунтовує створення банку ідей</p>
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	2	<p>Тема 4.1. Вибір обнови. Догляд за одягом та взуттям Види підліткового та юнацького одягу. Розміри одягу, їх визначення. Джинси та штани, відмінність між ними. Особливості вибору джинсів та їх примірка. Догляд за одягом. Засоби догляду. Види взуття. Добір взуття. Розміри. Особливості примірки взуття. Догляд за взуттям. Вибір засобів</p>	<p>Учень: характеризує способи визначення розміру одягу різних країн; визначає розмір одягу; називає відмінності між джинсами і штанами; визначає розмір взуття; називає особливості примірки взуття; характеризує способи догляду за одягом та взуттям;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		догляду за взуттям. Захист одягу та взуття від молі. Санітарно-гігієнічні вимоги під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними	<i>мотивує необхідність дотримання санітарно-гігієнічних вимог під час примірки одягу, білизни, взуття та догляду за ними</i>

9 клас

Блок 1. Технологія виготовлення комплексного виробу

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(1)
	Тема 1.1. Матеріали хімічного походження. Композиційні матеріали	1
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення комплексного виробу</i>	(10)
	Тема 2.1. Вибір комплексного виробу для виготовлення	1
	Тема 2.2. Особливості розмічання заготовок із нетрадиційних матеріалів	1
	Тема 2.3. Різання нетрадиційних матеріалів. Способи з'єднання деталей	1
	Тема 2.4. Виготовлення комплексного виробу	7

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(3)
	Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів	1
	Тема 3.2. Професійний план, структура і етапи його формування. Профконсультація	1
	Тема 3.3. Основи проектної діяльності	1
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(2)
	Тема 4.1. Способи кріплення настінних предметів	1
	Тема 4.2. Вибір одягу. Значення вибору одягу	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль (Підсумковий проект)	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Матеріали хімічного походження. Композиційні матеріали</p> <p>Конструкційні неметалеві матеріали: пластмаса, органічне скло, поліетилен, пінопласт, полістирол тощо. Полімери і композити як основа розвитку технології створення нових конструкційних матеріалів. Вплив штучних (хімічних) матеріалів на здоров'я</p>	<p>Учень: називає види полімерів; наводить приклади виробів, які виготовлені з полімерів та композитів; пояснює вплив штучних матеріалів на здоров'я людини і навколишнє середовище; розрізняє композиційні матеріали серед інших штучних матеріалів; називає властивості композитів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		людини і навколишнє середовище. Поняття про маркування пластмас. Сучасні композиційні матеріали та їх використання. Властивості та будова композитів. Композити на основі деревини: ДВП, ДСП, OSB	<i>розрізняє</i> композити на основі деревини; <i>вирізняє</i> шкідливі пластмаси за їх маркуванням
2	10	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення комплексних виробів</i>	
	1	Тема 2.1. Вибір комплексного виробу для виготовлення Поняття комплексного виробу. Ознайомлення з варіантами комплексних виробів. Вибір комплексного виробу для виготовлення. Використання деревини, металу та нетрадиційних матеріалів для виготовлення комплексного виробу. Визначення орієнтовної кількості матеріалів для виготовлення комплексного виробу	Учень: <i>наводить</i> приклади комплексних виробів; <i>характеризує</i> поняття комплексного виробу; <i>вибирає</i> конструкційні матеріали для виготовлення виробу; <i>визначає</i> орієнтовну кількість матеріалів для виготовлення виробу
	1	Тема 2.2. Особливості розмічання заготовок із нетрадиційних матеріалів Інструменти для розмічання: маркер, олівець, рисувалка, лінійка, кутник, циркуль. Особливості розмічальних робіт на заготовках із пластмаси, оргскла, пластика, композитів	Учень: <i>називає</i> інструменти для виконання розмічальних робіт на пластиках; <i>виконує</i> розмічання на нетрадиційних матеріалах

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	<p>Тема 2.3. Різання нетрадиційних матеріалів. Способи з'єднання деталей</p> <p>Інструменти для різання пластиків та композитів: ножиці, різак, ножівка.</p> <p>Прийоми різання пластиків та композитів.</p> <p>Ознайомлення із способами з'єднання деталей із нетрадиційних матеріалів: склеювання, з'єднання саморізами, гвинтами, заклепками.</p> <p>Виготовлення деталей виробу. Підготовка до з'єднання</p>	<p>Учень:</p> <p>називає інструменти для різання пластиків та композитів;</p> <p>виконує різання пластиків та композитів;</p> <p>характеризує способи з'єднання деталей із пластиків, композитів;</p> <p>визначає способи з'єднання деталей</p>
	7	<p>Тема 2.4. Виготовлення комплексного виробу</p> <p>Виконання технологічних операцій, які необхідні для виготовлення комплексного виробу. Складання виробу з виготовлених деталей.</p> <p>Оздоблення виробу. Виявлення та усунення недоліків</p>	<p>Учень:</p> <p>називає технологічні операції, необхідні для виготовлення комплексного виробу;</p> <p>складає послідовність виконання технологічних операцій;</p> <p>виконує технологічні операції з виготовлення деталей комплексного виробу; складальні операції; оздоблення виробу з дотриманням безпечних прийомів праці;</p> <p>виявляє та усуває недоліки (за необхідності)</p>
		<p>Ознайомлення із професіями, характерними для виготовлення комплексного виробу</p>	
		<p>Орієнтовний перелік можливих конструкційних матеріалів: деревина, деревинні матеріали, листовий метал, дріт, сортовий прокат, нетрадиційні матеріали тощо</p>	

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: сувеніри, свічники, скриньки, флюгери, моделі літаків, автомобілів, кораблів, пристосування для роботи в навчальних майстернях тощо	
3	3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів Автоматизація та роботизація технологічних процесів. Застосування автоматичних пристроїв на виробництві та в побуті. Використання комп'ютерної техніки в сучасних технологічних процесах	Учень: <i>наводить</i> приклади автоматизації, комп'ютеризації та роботизації технологічних процесів; <i>обгрунтовує</i> застосування автоматичних пристроїв на виробництві та в побуті
	1	Тема 3.2. Професійний план. Профконсультація Професійний план, структура й етапи його формування. Профконсультація: довідково-інформаційна, медична, діагностична, коригуюча. Умови оптимального вибору професії	Учень: <i>обгрунтовує</i> необхідність складання професійного плану; <i>називає</i> структурні компоненти професійного плану; умови, які необхідні для оптимального вибору професії
	1	Тема 3.3. Основи проектної діяльності Основи біоніки в проектуванні. Значення моделей і макетів у проектуванні. Аналіз та оцінювання результатів проектної діяльності	Учень: <i>називає</i> основні елементи біоніки; <i>характеризує</i> значення моделей і макетів у проектуванні; <i>обгрунтовує</i> необхідність аналізу та оцінювання результатів проектної діяльності

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	<p>Тема 4.1. Способи кріплення настінних предметів Способи розміщення і кріплення предметів в інтер'єрі кімнати. Інструменти та пристосування для кріплення предметів. Прилади для пошуку проводів електромережі. Кріпильні вироби: шурупи, дюбелі, анкери</p>	<p>Учень: називає способи розміщення і кріплення предметів в інтер'єрі кімнати; розрізняє інструменти та пристосування для отримання отворів; кріпильні вироби; обирає спосіб кріплення настінних предметів; добирає кріпильні матеріали залежно від стінових матеріалів та ваги предметів; обґрунтовує необхідність дотримання прийомів безпечної праці</p>
	1	<p>Тема 4.2. Вибір одягу. Значення вибору одягу Стилі в одязі. Вибір власного стилю. Врахування особливостей фігури при виборі одягу. Види одягу та його вибір (шкільний одяг, робочий, спортивний, святковий, для урочистих подій тощо). Дрес-код. Краватки, їх види. Вибір краваток. Способи зав'язування краваток</p>	<p>Учень: характеризує складові, що впливають на вибір власного стилю; визначає особливості своєї фігури; вибирає власний стиль в одязі; шкільний одяг, одяг для урочистих подій з урахуванням особливостей фігури; застосовує способи зав'язування краваток; називає вимоги до одягу відповідно до типу закладу, який відвідується</p>

Блок 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	<i>Розділ 1. Основи матеріалознавства</i>	(1)
	Тема 1.1. Матеріали синтетичного походження, їх властивості	1
2	<i>Розділ 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями</i>	(10)
	Тема 2.1. В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва	1
	Тема 2.2. Елементи в'язання спицями. В'язання візерунків	3
	Тема 2.3. Процес виготовлення в'язаного виробу	5
	Тема 2.4. Оздоблення виробу. Догляд за виробом	1
3	<i>Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</i>	(3)
	Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів	1
	Тема 3.2. Професійний план. Профконсультація	1
	Тема 3.3. Основи проектної діяльності	1
4	<i>Розділ 4. Технологія побутової діяльності</i>	(2)
	Тема 4.1. Вибір одягу. Значення вибору одягу	1
	Тема 4.2. Мистецтво макіяжу	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль (Підсумковий проект)	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	1	Розділ 1. Основи матеріалознавства	
	1	<p>Тема 1.1. Матеріали синтетичного походження, їх властивості</p> <p>Загальні відомості про волокна синтетичного походження та їх властивості. Речовини, з яких виготовляють синтетичні волокна. Технологія виготовлення синтетичних волокон. Види синтетичних волокон. Властивості тканин, виготовлених із синтетичних волокон. Використання матеріалів, виготовлених із синтетичних волокон у виробництві. Види пряжі. Властивості пряжі</p>	<p>Учень:</p> <p>називає матеріали синтетичного походження; види синтетичних волокон та речовини, з яких їх виготовляють;</p> <p>характеризує властивості синтетичних матеріалів, пряжі; матеріали для в'язання;</p> <p>розрізняє види пряжі</p>
2	10	Розділ 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями	
	1	<p>Тема 2.1. В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва</p> <p>Із історії в'язання спицями. Види виробів, в'язаних спицями. Матеріали, інструменти та пристосування для в'язання спицями. Види спиць. Номер спиць. Добір спиць відповідно до пряжі. Використання пряжі із старих речей. Підготовка пряжі для в'язання</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує в'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва; називає види виробів, в'язаних спицями;</p> <p>розрізняє інструменти, пристосування для в'язання спицями;</p> <p>характеризує матеріали для в'язання спицями; використовує економно матеріали для в'язання спицями;</p> <p>добирає спиці відповідно до пряжі;</p> <p>готує пряжу для в'язання</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	3	<p>Тема 2.2. Елементи в'язання спицями. В'язання візерунків</p> <p>Основні види петель. Умовні позначення на схемах. Прийоми в'язання спицями. Способи набору петель. Набір петель початкового ряду. Способи вив'язування основних петель. Основні етапи в'язання полотна прямокутної форми. Утворення візерунків із лицьових і виворітних петель. Накиди. Зняті петлі. Збільшення і зменшення кількості петель. Читання схем. Ажурні візерунки</p>	<p>Учень:</p> <p>набирає петлі початкового ряду; виконує лицьові, виворітні, пружкові петлі; читає схеми для в'язання спицями; називає основні етапи в'язання полотна прямокутної форми; виконує зразки візерунків із лицьових і виворітних петель, резинки, збільшення і зменшення петель; читає умовні позначення петель на схемах</p>
	5	<p>Тема 2.3. Процес виготовлення в'язаного виробу</p> <p>Вибір виробу для виготовлення. Добір візерунків, пряжі та спиць для виготовлення виробу. Щільність в'язання по горизонталі й вертикалі. Розрахунок кількості петель і рядів для в'язання деталей виробу. В'язання за схемою (з використанням креслення). Використання орнаментів у виробах, в'язаних спицями. Рапорт. Способи з'єднання деталей виробу. Види трикотажних швів для з'єднання деталей в'язаного виробу. З'єднання петель в'язаного полотна.</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує особливості в'язання за схемою та з використанням викрійки; визначає щільність в'язання по горизонталі й вертикалі; розраховує кількість петель і рядів для в'язання деталей виробу; вибирає візерунок для в'язання, пряжу, спиці; визначає рапорт; виготовляє виріб із дотриманням безпечних прийомів праці; називає види трикотажних швів для з'єднання деталей виробу; виконує з'єднувальні шви, що вивчаються;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		З'єднання деталей виробу горизонтальним та вертикальним швами, кетельним швом	<i>добирає</i> шов для з'єднання та <i>з'єднує</i> деталі виробу, що виготовляється
	1	Тема 2.4. Оздоблення виробу. Догляд за виробом Сучасні напрями оздоблення в'язаних виробів. Види оздоблень в'язаних виробів. Підбір оздоблення для виготовленого виробу. Оздоблення виробу. Остаточна обробка в'язаного виробу. Догляд за в'язаним виробом (прання, сушіння). Особливості волого-теплової обробки (ВТО) в'язаних виробів	Учень: <i>характеризує</i> сучасні напрями оздоблення в'язаних виробів; <i>підбирає</i> вид оздоблення та <i>оздоблює</i> в'язаний виріб; <i>виконує</i> остаточну обробку в'язаного виробу; <i>називає</i> особливості виконання волого-теплової обробки (ВТО) в'язаного виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>усуває</i> виявлені недоліки
		Ознайомлення з професіями: в'язальниця спицями	
		Орієнтовний перелік об'єктів праці: прихватка, серветка, сувенір, дитяча іграшка, сумочка для мобільного телефону, шкарпетки, рукавиці, сумка, гаманець, шарф, головний убір, одяг тощо	
3	3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	
	1	Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів Автоматизація та роботизація технологічних процесів. Застосування автоматичних пристроїв на виробництві та в побуті. Використання комп'ютерної техніки в сучасних технологічних процесах	Учень: <i>наводить</i> приклади автоматизації, комп'ютеризації та роботизації технологічних процесів; <i>обґрунтовує</i> застосування автоматичних пристроїв на виробництві та в побуті

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	Тема 3.2. Професійний план. Профконсультація Професійний план, структура й етапи його формування. Профконсультація: довідково-інформаційна, медична, діагностична, коригуюча. Умови оптимального вибору професії	Учень: <i>обґрунтовує</i> складання професійного плану; <i>називає</i> структурні компоненти професійного плану; умови, які необхідні для оптимального вибору професії
	1	Тема 3.3. Основи проектної діяльності Основи біоніки в проектуванні. Значення моделей і макетів у проектуванні. Аналіз та оцінювання результатів проектної діяльності	Учень: <i>називає</i> основні елементи біоніки; <i>характеризує</i> значення моделей і макетів у проектуванні; <i>обґрунтовує</i> необхідність аналізу та оцінювання результатів проектної діяльності
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	Тема 4.1. Вибір одягу. Значення вибору одягу Стилї в одязі. Вибір власного стилю. Врахування особливостей фігури при виборі одягу. Види одягу та його вибір (шкільний одяг, робочий, спортивний, святковий, одяг для урочистих подій тощо). Дрес-код. Краватки, їх види. Вибір краваток. Способи зав'язування краваток	Учень: <i>характеризує</i> складові частини, що впливають на вибір власного стилю; <i>визначає</i> особливості своєї фігури; <i>вибирає</i> власний стиль в одязі; одяг для школи, для урочистих подій з урахуванням особливостей фігури; <i>застосовує</i> способи зав'язування краваток; <i>називає</i> вимоги до одягу відповідно до типу закладу, який відвідується

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	<p>Тема 4.2. Мистецтво макіяжу</p> <p>Із історії макіяжу. Макіяж як корекція форми та рис обличчя. Види макіяжу. Засоби для макіяжу. Правила вибору й нанесення макіяжу.</p> <p>Окуляри як елемент оздоблення обличчя. Корекція окулярами рис обличчя</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує макіяж як засіб корекції форми й рис обличчя; прикрашання обличчя в підлітковому та юнацькому віці; називає основні форми обличчя; види макіяжу; добирає засоби для макіяжу власного обличчя; корегує за допомогою макіяжу риси обличчя; добирає оправу окулярів з урахуванням форми обличчя</p>

Блок 3. Технологія використання та ремонту побутових електроприладів

Тематичний план

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Обов'язкова для вивчення складова	16
1	Розділ 1. Основи електротехніки	(2)
	Тема 1.1. Поняття про електричну енергію. Джерела та споживачі електричної енергії	1
	Тема 1.2. Провідники та ізолятори. Проводи. Призначення та будова	1
2	Розділ 2. Технологія використання та ремонту побутових електроприладів	(9)
	Тема 2.1. Використання, облік та економія електричної енергії	1
	Тема 2.2. Побутова електроарматура. Електромонтажні інструменти	2

№ з/п	Розділ і тема	Кількість годин
	Тема 2.3. Призначення та використання побутових електроприладів	1
	Тема 2.4. Принцип роботи освітлювальних та нагрівальних електроприладів	2
	Тема 2.5. Способи пошуку простих несправностей побутових приладів	1
	Тема 2.6. Усунення простих видів несправностей побутових електроприладів	2
3	Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування	(3)
	Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів	1
	Тема 3.2. Професійний план. Профконсультація	1
	Тема 3.3. Основи проектної діяльності	1
4	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	(2)
	Тема 4.1. Раціональний вибір побутових електроприладів	1
	Тема 4.2. Вибір одягу. Значення вибору одягу	1
	Варіативна складова	16
5	Варіативний модуль (Підсумковий проект)	16
6	Резерв часу	3
	Разом:	35

Програма

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Основи електротехніки	
	1	Тема 1.1. Поняття про електричну енергію. Джерела та споживачі електричної енергії Значення електричної енергії в житті людини. Перева-	Учень: розкриває універсальність електричної енергії; називає види джерел електричної енергії;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>ги в застосуванні електричної енергії над іншими видами енергії (теплова, механічна тощо). Способи отримання електричної енергії. Джерела електричної енергії (хімічні, механічні, альтернативні, тощо). Споживачі електроенергії</p>	<p><i>характеризує</i> способи отримання електричної енергії; <i>називає</i> види споживачів електричної енергії</p>
1	9	<p>Тема 1.2. Провідники та ізолятори. Проводи. Призначення та будова Види провідників та ізоляційних матеріалів. Будова та призначення проводів. Види струмопровідних жил. Види проводів, шнурів. Сфери застосування</p>	<p>Учень: <i>розпізнає</i> провідники та ізолятори; <i>називає</i> основні види металів для виготовлення струмопровідних жил; <i>визначає</i> види ізоляційних матеріалів та сферу їх застосування; <i>пояснює</i> призначення проводів; <i>розпізнає</i> види проводів; <i>наводить</i> приклади застосування проводів та шнурів у побуті</p>
2	9	<p>Розділ 2. Технологія використання та ремонту побутових електроприладів</p>	
1	9	<p>Тема 2.1. Використання, облік та економія електричної енергії Перетворення електроенергії в інші види енергії (світлову, теплову, механічну). Використання електроенергії на виробництві й у побуті. Електролічильник як прилад контролю спожитої електроенергії. Облік спо-</p>	<p>Учень: <i>пояснює</i> необхідність перетворення електричної енергії в інші види енергії; <i>характеризує</i> перетворення електричної енергії в інші види енергії; <i>наводить</i> приклади застосування електричної енергії в побуті та виробництві; <i>знімає</i> показники витраченої електричної енергії;</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		житої електроенергії. Спосіб розрахунку кількості та вартості спожитої електроенергії. Заходи щодо збереження та економії електроенергії	<i>здійснює</i> розрахунок використаної електричної енергії; <i>розраховує</i> вартість витраченої електричної енергії; <i>обгрунтовує</i> заходи з економії електроенергії
2		Тема 2.2. Побутова електроарматура. Електромонтажні інструменти Підведення електричної енергії до споживачів. Побутова електроарматура, її призначення. Види та будова побутової електроарматури (штепсельна вилка, штепсельна розетка, вимикач, ламповий патрон). Електромонтажні інструменти (плоскогубці, бокорізи, круглогубці, викрутка, ніж або пристосування для зняття ізоляційної оболонки). Прийоми роботи електромонтажними інструментами. Способи окінцювання проводів. Способи з'єднання проводів. Приєднання проводів до електроарматури. Загальні правила електробезпеки	Учень: <i>розпізнає</i> та <i>називає</i> види побутової електроарматури; <i>пояснює</i> призначення електроарматури; <i>характеризує</i> будову електроарматури; <i>розрізняє</i> електромонтажні інструменти; <i>пояснює</i> застосування електромонтажних інструментів; прийоми роботи; <i>виконує</i> окінцювання та з'єднання проводів, приєднання проводів до електроарматури
1		Тема 2.3. Призначення та використання побутових електроприладів Побутові електроприлади (люстра, настільна лампа, бра, праска, холодильник,	Учень: <i>пояснює</i> призначення побутових електроприладів; <i>визначає</i> характеристики побутових електроприладів за паспортними даними;

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>телевізор, пральна машина, електричний чайник тощо). Паспортні дані побутових електроприладів (робоча напруга, потужність, клас енергоспоживання, умови використання).</p> <p>Правила безпечного користування побутовими електроприладами</p>	<p><i>розпізнає</i> класи енергоспоживання побутових електроприладів; <i>дотримується</i> правил безпечного користування побутовими електроприладами</p>
2		<p>Тема 2.4. Принцип роботи освітлювальних та нагрівальних електроприладів Принцип роботи електроосвітлювальних приладів. Лампи розжарювання та лампи, створені на основі енергозберігаючих технологій (ЛДС лампи). Принцип роботи електронагрівальних приладів. Нагрівальний елемент</p>	<p>Учень: <i>пояснює</i> відмінність між освітлювальними та нагрівальними приладами; <i>характеризує</i> принцип роботи електроосвітлювальних та електронагрівальних приладів; <i>називає</i> види електронагрівальних елементів</p>
1		<p>Тема 2.5. Способи пошуку простих несправностей побутових приладів Типові несправності. Пробник-індикатор для пошуку несправностей. Його будова. Правила користування пробником-індикатором. Способи знаходження несправностей. Правила простих монтажно-демонтажних робіт під час пошуку несправностей побутових приладів</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> прості види несправностей у побутових електроприладах; <i>пояснює</i> способи знаходження несправностей; <i>користується</i> пробником-індикатором для пошуку несправностей</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	2	<p>Тема 2.6. Усунення простих видів несправностей побутових електроприладів Правила виконання монтажно-демонтажних робіт під час усунення несправностей (зовнішній огляд приладу, послідовність розбирання та складання приладу, демонтаж несправної електроарматури або шнура живлення, заміна лампи). Добір необхідного перерізу шнурів, відповідної електроарматури. Дотримання загальних правил електробезпеки</p>	<p>Учень: пояснює правила монтажно-демонтажних робіт; визначає послідовність монтажно-демонтажних робіт; виконує заміну несправних елементів побутових приладів із дотриманням безпечних прийомів праці; перевіряє якість виконаних робіт; дотримується загальних правил електробезпеки; обґрунтовує важливість професій для виконання електротехнічних робіт; називає види професій; розрізняє сфери застосування професій; наводить приклади професійно-важливих якостей людини</p>
		<p>Ознайомлення з професіями: електрик, електромеханік, електрослюсар, електромонтажник тощо</p>	
3	3	<p align="center">Розділ 3. Основи техніки, технологій і проектування</p>	
	1	<p>Тема 3.1. Автоматизація, комп'ютеризація та роботизація сучасних технологічних процесів Автоматизація та роботизація технологічних процесів. Застосування автоматичних пристроїв на виробництві й у побуті. Використання комп'ютерної техніки в сучасних технологічних процесах</p>	<p>Учень: наводить приклади автоматизації, комп'ютеризації та роботизації технологічних процесів; обґрунтовує застосування автоматичних пристроїв на виробництві й у побуті</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	<p>Тема 3.2. Професійний план. Профконсультація Професійний план, структура і етапи його формування. Профконсультація: довідково-інформаційна, медична, діагностична, коригуюча. Умови оптимального вибору професії</p>	<p>Учень: <i>обгрунтовує</i> складання професійного плану; <i>називає</i> структурні компоненти професійного плану; умови, які необхідні для оптимального вибору професії</p>
	1	<p>Тема 3.3. Основи проектної діяльності Основи біоніки в проектуванні. Значення моделей і макетів у проектуванні. Аналіз та оцінювання результатів проектної діяльності</p>	<p>Учень: <i>називає</i> основні елементи біоніки; <i>характеризує</i> значення моделей і макетів у проектуванні; <i>обгрунтовує</i> необхідність аналізу й оцінювання результатів проектної діяльності</p>
4	2	Розділ 4. Технологія побутової діяльності	
	1	<p>Тема 4.1. Раціональний вибір побутових електроприладів Загальні критерії вибору електропобутових приладів: доцільність, естетичність, вартість. Функціональні критерії вибору електропобутових приладів: потужність, клас енергозбереження, термін експлуатації. Одноопераційні та багатоопераційні побутові електроприлади</p>	<p>Учень: <i>обгрунтовує</i> доцільність вибору конкретного побутового електроприладу; <i>аналізує</i> термін експлуатації, якість побутового електроприладу залежно від його вартості; <i>розрізняє</i> одноопераційні та багатоопераційні побутові електроприлади</p>

№ з/п	Кількість год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
	1	<p>Тема 4.2. Вибір одягу. Значення вибору одягу Стилі в одязі. Вибір власного стилю. Врахування особливостей фігури при виборі одягу. Види одягу та його вибір (шкільний одяг, робочий, спортивний, святковий, одяг для урочистих подій тощо). Дрес-код. Краватки, їх види. Вибір краваток. Способи зав'язування краваток</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> складові, що впливають на вибір власного стилю; <i>визначає</i> особливості своєї фігури; <i>вибирає</i> власний стиль в одязі; одяг для школи, для урочистих подій з урахуванням особливостей фігури; <i>застосовує</i> способи зав'язування краваток; <i>називає</i> вимоги до одягу відповідно до типу закладу, який відвідується</p>

**ВАРІАТИВНА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ СКЛАДОВА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ**

5–6 класи

Модуль 1

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ НАРОДНОЇ ЛЯЛЬКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення **народної ляльки** – традиційного уподобання малих і великих українців.

У першому розділі «Основи технології виготовлення народної ляльки» учні ознайомлюються з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення народних ляльок; обрядовими функціями народних ляльок, видами хатніх ляльок; опановують технології і виготовляють ляльки вузлові, шиті, з пряжі та одяг для них.

Технології виготовлення запропонованих народних ляльок враховують вікові особливості учнів 5–6 класів.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення народної ляльки» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Для виготовлення народних ляльок не варто добирати складні технології. Особливе значення для кожного «творця» ляльки має її одяг, оздоблення. Спроектвана та виготовлена лялька повинна мати для учнів практичне застосування (як іграшка, оберіг, сувенір тощо).

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення народної ляльки</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення народної ляльки</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення народної ляльки	
		<p>Народна лялька з тканини як самобутнє явище в побуті та мистецтві українців. Уособлення образу людини в народній ляльці. Конструктивні особливості стародавніх народних ляльок (відсутність рук та ніг). Обрядові функції народної ляльки (хатній родовий оберег, заступник, запорука народження власної дитини тощо).</p> <p>Традиційні типи хатніх вузлових народних ляльок.</p> <p>Одяг народної ляльки, його залежність від традицій українського національного вбрання. Прикраси. Відображення смаків та уподобань автора народної ляльки в її одязі та прикрасах.</p> <p>Матеріали, інструменти, пристосування для виготовлення народної ляльки.</p> <p>Планування роботи з виготовлення ляльки.</p> <p>Технологія виготовлення вузлової ляльки, традиційні способи. Виготовлення вузлової ляльки.</p> <p>Технологія виготовлення шитої ляльки. Виготовлення шитої народної ляльки.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє види народних ляльок;</i></p> <p><i>називає основні елементи традиційного оздоблення народних ляльок;</i></p> <p><i>складає план роботи з виготовлення ляльки;</i></p> <p><i>добирає матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення та оздоблення народної ляльки;</i></p> <p><i>виготовляє народні ляльки (одяг, прикраси) за технологіями, які вивчаються;</i></p> <p><i>оздоблює ляльку;</i></p> <p><i>виконує остаточну обробку виробу;</i></p> <p><i>здійснює контроль якості виконуваних робіт;</i></p> <p><i>організовує робоче місце;</i></p> <p><i>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</i></p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Технологія виготовлення ляльки з пряжі (ниток). Виготовлення ляльки. Контроль якості робіт	
2	12	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення народної ляльки	
		<p>Вибір теми проекту (виду народної ляльки для виготовлення). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до народної ляльки (об'єкта проектування). Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення кращих ознак у виробках-аналогах. Створення графічного зображення народної ляльки, одягу, прикрас. Добір та підготовка основних та доповнюючих матеріалів, інструментів для роботи. Виготовлення ляльки, одягу, прикрас. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обирає вид народної ляльки для виготовлення; обґрунтовує вибір теми проекту та технології виготовлення виробу; розробляє вимоги до виробу; проектні документи; складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; здійснює пошук подібних виробів та визначає кращі ознаки у виробках-аналогах; розробляє графічне зображення задуманої народної ляльки, її одягу, прикрас; конструює одяг, прикраси; добирає і готує матеріали та інструменти для роботи; виготовляє виріб; контролює якість виробу; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених народних ляльок. Оцінювання робіт	Учень: готує до презентації виріб; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: вузлові та шиті ляльки, нитяні ляльки, ляльки з пряжі тощо.

Інструменти та пристосування: голки, ножиці, наперсток (відповідно до обраного виду ляльки).

Матеріали: тканина, шкіра, нитки, пряжа, папір, сухе зілля, солома, трава, намистинки, блискітки, бісер тощо.

Модуль 2

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ М'ЯКОЇ ІГРАШКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення **м'якої іграшки** – уподобання малих і великих українців.

У першому розділі «Основи технологій виготовлення м'якої іграшки» учні ознайомлюються з видами м'яких іграшок; матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення м'яких іграшок; опановують технології, виготовляють та оздоблюють м'які іграшки.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробу» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі програмою модуля передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Для виготовлення м'якої іграшки не варто добирати складні конструкції та хутро з довгим ворсом.

Спроектвана та виготовлена м'яка іграшка повинна мати для учнів практичне застосування (як іграшка, подушка, сувенір тощо).

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології виготовлення м'якої іграшки	6
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування, виготовлення та оздоблення м'якої іграшки	12
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення м'якої іграшки	
		<p>М'яка іграшка як невід'ємний атрибут у побуті та місцевті українців. Види м'яких іграшок. Пласкі та об'ємні іграшки.</p> <p>Матеріали для виготовлення м'якої іграшки та їх властивості.</p> <p>Інструменти та пристосування (голки, ножиці, наперсток, шпильки) для виготовлення м'якої іграшки.</p> <p>Види з'єднувальних швів (ручних та машинних) і способи з'єднання деталей крою.</p> <p>Планування роботи з виготовлення іграшки.</p> <p>Технологія виготовлення пласкої іграшки. Виготовлення пласкої іграшки.</p> <p>Технологія виготовлення об'ємної іграшки.</p> <p>Виготовлення об'ємної іграшки.</p> <p>Технологія виготовлення помпонів та іграшок із них.</p> <p>Виготовлення помпонів та іграшок із них.</p> <p>Добір матеріалів та інструментів, пристосувань.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє види м'якої іграшки;</i></p> <p><i>називає види оздоблень м'якої іграшки;</i></p> <p><i>складає план роботи з виготовлення іграшки;</i></p> <p><i>добирає матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення та оздоблення м'якої іграшки;</i></p> <p><i>виконує з'єднувальні шви;</i></p> <p><i>виготовляє та оздоблює пласку, об'ємну іграшку;</i></p> <p><i>помпони та іграшку з помпонів;</i></p> <p><i>здійснює контроль якості робіт;</i></p> <p><i>організовує робоче місце;</i></p> <p><i>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</i></p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	12	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення м'якої іграшки	
		<p>Вибір теми проекту (виду м'якої іграшки для виготовлення). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до об'єкта проектування. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах. Створення графічного зображення м'якої іграшки та її оздоблення. Шаблони деталей іграшки. Розмічання за шаблоном. Способи збільшення та зменшення малюнків. Вирізування шаблону. Добір та підготовка основних та доповнюючих матеріалів, інструментів для роботи. Технологічна послідовність розкроювання виробу: підготовка тканини (хутра) до розкроювання, настилення тканини, розкладка (еконмна) шаблонів на тканині, обкредування деталей виробу, розкроювання деталей виробу). Виготовлення м'якої іграшки та її оздоблення. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу.</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обирає тему проекту; обґрунтовує вибір теми проекту та технології виготовлення виробу; розробляє вимоги до виробу; проектну документацію; складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; здійснює пошук подібних виробів; визначає найкращі ознаки виробів-аналогів у кожному зразку; розробляє графічне зображення задуманої м'якої іграшки; конструює м'яку іграшку; добирає і готує матеріали, інструменти для роботи; виготовляє виріб; здійснює контроль якості виробу; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів	
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробів до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених м'яких іграшок. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: м'які іграшки (плоскі, об'ємні, з помпонів).

Інструменти та пристосування: ножиці, голки, лінійка, олівець, наперсток, шпильки.

Матеріали: картон, тканина (бавовняна, вовняна, гладкофарбована, з різними малюнками, фліс, вельвет, велюр, плюш), пряжа, хутро, шкіра, гудзики, бісер, намисто, дріт, копіювальний папір тощо.

Модуль 3

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ, ОЗДОБЛЕНИХ ОБ'ЄМНОЮ АПЛІКАЦІЄЮ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення виробів, оздоблених **об'ємною аплікацією**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення об'ємної аплікації» передбачено ознайомлення учнів із різними конструкційними матеріалами, способами з'єднання деталей, технологією виготовлення об'ємної аплікації; виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією» передбачає виконання учнями проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачається презентація спроектованих та виготовлених виробів, оздоблених аплікацією.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення об'ємної аплікації</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією</i>	14
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення об'ємної аплікації</i>	
		Види аплікацій (пласка, об'ємна). Об'ємна аплікація,	<i>Учень:</i> <i>розрізняє</i> види аплікацій;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>її особливості. Види виробів, оздоблених об'ємною аплікацією.</p> <p>Види конструкційних матеріалів для виготовлення об'ємної аплікації. Матеріали, які використовують для надання аплікації об'єму (поролон, синтепон).</p> <p>Планування роботи з виготовлення виробу, оздобленого об'ємною аплікацією. Добір виробу та малюнка для аплікації, матеріалів, інструментів.</p> <p>Технологія виготовлення об'ємної аплікації.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу, оздобленого об'ємною аплікацією. Виготовлення шаблонів деталей аплікації та підкладки (з поролону чи синтепону) з урахуванням їх розмірів. Виготовлення деталей аплікації та підкладки (за шаблоном): приколювання, обведення, вирізання. Залежність об'ємності деталей аплікації від розміру підкладки. Маркування деталей (у разі їх великої кількості).</p> <p>Копіювання малюнка на основу для розміщення деталей підкладки та аплікації.</p> <p>Закріплення деталей підкладки швом «уперед голкою». Закріплення деталей аплікації.</p>	<p><i>характеризує</i> об'ємну аплікацію;</p> <p><i>називає</i> та <i>розпізнає</i> матеріали, які використовуються для виготовлення аплікації та надання об'єму;</p> <p><i>характеризує</i> технологію об'ємної аплікації;</p> <p><i>добирає</i> виріб та малюнок для його оздоблення об'ємною аплікацією;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу;</p> <p><i>визначає</i> місце розташування аплікації на виробі;</p> <p><i>виконує</i> копіювання малюнка на основу виробу для розміщення деталей аплікації;</p> <p><i>виготовляє</i> шаблони деталей аплікації та підкладки;</p> <p><i>виготовляє</i> за шаблонами деталі аплікації, підкладки;</p> <p><i>виконує</i> прикріплення та закріплення на основі виробу деталей підкладки та аплікації;</p> <p><i>добирає</i> вид оздоблення виробу;</p> <p><i>виконує</i> оформлення, оздоблення, остаточну обробку виробу, оздобленого об'ємною аплікацією;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості виконуваних робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Виготовлення та оздоблення виробу об'ємною аплікацією.</p> <p>Економне використання матеріалів під час розкрою деталей аплікації, підкладки.</p> <p>Оформлення виробу. Остаточна обробка виробу.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	
2	14	<p>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією</p>	
		<p>Вибір і обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу, оздобленого об'ємною аплікацією.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Добір малюнка для аплікації та внесення творчих елементів. Графічне зображення виробу, оздобленого об'ємною аплікацією.</p> <p>Добір матеріалів для виготовлення виробу, деталей аплікації, підкладки та визначення їх кількості.</p> <p>Добір інструментів (пристроїв). Технологія виготовлення виробу, оздобленого об'ємною аплікацією. Планування роботи з виготовлення виробу. Послідовність виготовлення виробу. Виготовлення та оздоблення</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>виконує обґрунтування вибору теми проекту;</p> <p>розробляє вимоги до виробу; проєктні документи;</p> <p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук подібних виробів;</p> <p>виявляє найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>добирає малюнок для аплікації та вносить творчі елементи;</p> <p>розробляє графічне зображення виробу, оздобленого об'ємною аплікацією;</p> <p>добирає матеріали для виготовлення виробу, деталей аплікації, підкладки; спосіб отримання і з'єднання деталей;</p> <p>визначає і пояснює складові частини технологічного процесу виготовлення</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		виробу. Оформлення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів	виробу, їх послідовність; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>добирає</i> інструменти для виготовлення виробу; <i>визначає</i> ступінь об'ємності деталей аплікації; <i>виготовляє</i> деталі аплікації, підкладки, виріб; <i>добирає</i> та <i>виконує</i> оформлення та оздоблення виробу; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>здійснює</i> контроль якості виробу; <i>розраховує</i> орієнтовну вартість витрачених матеріалів; <i>організовує</i> своє робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованого і виготовленого виробу. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>оцінює</i> виріб

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: гольник, листівка, серветка, килимок, настінна мініатюра, ляльки для лялькового театру, панно, настінні прикраси (аплікація зі шнурів), мішечок для подарунків, іграшки, елементи одягу тощо.

Інструменти, пристосування: ножиці, голки, спиці, гачок, шаблони.

Матеріали: тканина (шерстяна, шовкова, бавовняна); сукно, драп, фетр, штучне хутро, мереживо, синтепон, поролон, нитки, пряжа, стрічки, тасьма, гудзики, кнопки, бісер, намистини, клей тощо.

Модуль 4 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИШИТИХ ВИРОБІВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля «Технологія виготовлення вишитих виробів» для учнів 5 (6) класів передбачає оволодіння учнями технологіями **української народної вишивки**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення вишитих виробів» учні ознайомлюються з різними видами орнаментів, композицією, символами у вишивці, тканиною для вишивання; пристосуваннями, які використовуються під час вишивання; послідовністю виконання вишивальних швів; технологією виготовлення вишитого виробу.

У другому розділі «Проектування та виготовлення вишитих виробів» програмою передбачено виконання проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентацію спроектованих та виготовлених вишитих виробів.

Плануючи вивчення програмового матеріалу, треба вже з перших уроків передбачати практичні роботи з виконання вишивальних швів, а вивчення теоретичного матеріалу розподілити на всі уроки. Варто врахувати, що формування умінь із вишивання має знайти своє відображення у вишитому цілісному виробі. Тому відпрацьовувати шви доцільно на невеликому виробі, створюючи відповідну композицію. Таким виробом, наприклад, може бути «стирник» – невеличкий рушничок для стирання зі столу.

Під час виконання практичних робіт особливу увагу треба звертати на дотримання учнями правил безпечної праці, організацію робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення вишитих виробів</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення вишитих виробів</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення вишитих виробів	
		<p>Українська вишивка – традиційний вид оздоблення виробів. Види виробів, оздоблених вишивкою.</p> <p>Орнамент та його види.</p> <p>Символи в українській народній вишивці.</p> <p>Тканина для вишивання (бавовняна, льняна). Поняття про ткацьке переплетення.</p> <p>Полотняне переплетення.</p> <p>Ручні шви і строчки. Машинна вишивка. Використання комп'ютерної техніки у вишиванні. Способи перенесення малюнка для вишивання на різні види тканин та їх особливості.</p> <p>Інструменти та пристосування (п'яльця, наперсток) для вишивання.</p> <p>Способи закріплення нитки у вишиванні (без вузлика).</p> <p>Обробка краю виробу мережкою «одинарний прутик». Послідовність виконання шва мережка «одинарний прутик».</p> <p>Різновиди вишивальних швів: «уперед голкою», «назад голкою», «стебловий», «тамбурний», «петельний».</p> <p>Графічне зображення швів.</p> <p>Послідовність виконання швів. Виконання швів.</p>	<p>Учень:</p> <p>називає вироби, оздоблені вишивкою;</p> <p>розпізнає й називає основні види орнаментів, символи;</p> <p>характеризує різні види орнаментів;</p> <p>розрізняє тканину для вишивання;</p> <p>характеризує полотняне переплетення;</p> <p>розпізнає ручні шви і строчки;</p> <p>характеризує способи перенесення малюнка для вишивання на різні види тканин;</p> <p>характеризує шви, які вивчаються;</p> <p>зображує графічно шви;</p> <p>складає план роботи з вишивання виробу;</p> <p>виконує закріплення нитки для вишивання без вузлика;</p> <p>шви, які вивчаються; оброблення краю виробу мережкою «одинарний прутик»;</p> <p>виготовляє нескладний вишитий виріб з елементами швів, які вивчаються;</p> <p>контролює якість виконуваних робіт;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Планування роботи з виготовлення виробу. Технологія виготовлення вишитого виробу. Виготовлення нескладного виробу.</p> <p>Догляд за вишитими виробами. Особливості вологотеплової обробки вишитих виробів.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення вишитих виробів	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проєкту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Створення малюнка для вишивання та графічного зображення виробу.</p> <p>Добір тканини, ниток для виробу. Послідовність виготовлення вишитого виробу.</p> <p>Виготовлення вишитого виробу.</p> <p>Остаточна обробка вишитого виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості виготовленого вишитого виробу</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>обґрунтовує вибір теми проєкту;</p> <p>розробляє вимоги до проєктованого виробу; проєкту документацию;</p> <p>складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук виробів-аналогів вишитих виробів;</p> <p>порівнює зразки й визначає найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>розробляє малюнок для вишивання (з використанням кількох швів);</p> <p>планує роботу з виготовлення виробу;</p> <p>переносить малюнок на тканину (у разі використання гладдевого шва);</p> <p>виготовляє вишитий виріб; виконує остаточну обробку виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p><i>використовує</i> способи догляду за вишитими виробами;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості виготовленого вишитого виробу;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених вишитих виробів. Оцінювання робіт	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> виріб до презентації;</p> <p><i>презентує</i> свій виріб;</p> <p><i>оцінює</i> виріб</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: закладка для книжки, серветка, рушничок, гольник, торбинка для парфумів, чохол для мобільного телефону, чохол для окулярів, прихватка, комірць, носова хустинка, панно, картинка тощо.

Інструменти і пристосування: голки, ножиці, кілочок, п'яльця, наперсток.

Матеріали: тканина для вишивання, нитки.

Модуль 5 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ (МАШИННИМ СПОСОБОМ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **виготовлення швейних виробів** із використанням швейної машини.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів машинним способом» учні ознайомлюються з видами швейних виробів та вимогами до них; конструкційними матеріалами, будовою тканини; навчаються працювати на швейній машині, виконують шви, виготовляють виріб.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення швейного виробу» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі програмою модуля передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Технологія виготовлення швейного виробу має враховувати вікові особливості учнів 5 (6) класів. Спроектований та виготовлений швейний виріб повинен мати для учнів практичне застосування.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів машинним способом</i>	8
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення швейного виробу</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	8	Розділ 1. Основи технології виготовлення швейних виробів машинним способом	
		<p>Види швейних виробів. Вимоги до швейних виробів (гігієнічні, естетичні, економічні).</p> <p>Конструкційні матеріали та їх вибір. Текстильні матеріали: тканина, нитки. Короткі відомості про текстильні волокна та їх види. Будова тканини (основа, піткання, пруг). Лицьовий і виворітний боки тканини.</p> <p>Ознайомлення із будовою швейної машини. Шви: «зшивний», «упідгин із закритим зрізом». Виконання швів.</p> <p>Технічне конструювання. Масштаб, типи ліній, нанесення розмірів, умовні позначення. Мірки для побудови креслення швейного виробу. Знімання мірок.</p> <p>Послідовність виготовлення швейного виробу. Види оздоблень швейних виробів. Виготовлення та оздоблення нескладного швейного виробу. Остаточна обробка швейного виробу.</p> <p>Догляд за швейними виробами. Волого-теплова обробка (ВТО) швейного виробу.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p>Учень: <i>називає</i> текстильні матеріали, види швейних виробів та вимоги до них, показники якості швейного виробу; <i>види оздоблень</i> швейних виробів; <i>визначає</i> лицьовий і виворітний боки тканини; <i>характеризує</i> загальну будову швейної машини; <i>виконує</i> шви: «зшивний», «упідгин із закритим зрізом»; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> нескладний швейний виріб; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>вибирає</i> режими волого-теплової обробки (ВТО); <i>виконує</i> ВТО швейного виробу; <i>контролює</i> якість робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	10	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення швейного виробу	
		<p>Вибір теми проекту (швейного виробу для виготовлення).</p> <p>Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проєкту. Робота з інформаційними джерелами.</p> <p>Пошук подібних виробів.</p> <p>Визначення кращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Створення графічного зображення швейного виробу.</p> <p>Конструювання виробу. Побудова креслення виробу.</p> <p>Добір матеріалів та інструментів, пристосувань, обладнання.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення швейного виробу. Розкладання (економічне) викрійки на тканині та розкроювання швейного виробу. Пошиття швейного виробу. Оздоблення виробу.</p> <p>Остаточна обробка виробу.</p> <p>Волого-теплова обробка швейного виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингове дослідження;</p> <p>обирає тему проєкту (вид швейного виробу для виготовлення);</p> <p>обґрунтовує вибір теми проєкту;</p> <p>розробляє вимоги до виробу;</p> <p>проєктує документацію;</p> <p>складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук виробів-аналогів;</p> <p>визначає найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>розробляє графічне зображення швейного виробу;</p> <p>конструює швейний виріб;</p> <p>добирає і готує матеріали, інструменти та обладнання для роботи;</p> <p>складає послідовність виготовлення швейного виробу;</p> <p>виготовляє та оздоблює виріб;</p> <p>виконує остаточну обробку виробу та ВТО;</p> <p>здійснює контроль якості виробу;</p> <p>виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p>організовує робоче місце;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	2	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованого та виготовленого швейного виробу. Оцінювання робіт	<i>Учень:</i> <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: наволочка, торбинка, сумка, фартух тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: лінійка, олівець, ножиці, голки, швейна машина, праска (парова праска), розпилювач води, кравецькі шпильки, дошка для прасування, сантиметрова стрічка, наперсток.

Матеріали: тканина, катушкові нитки, матеріали для оздоблення, папір для викрійок, крейда.

Модуль 6 ТЕХНОЛОГІЯ ПЛЕТІННЯ ІЗ БІСЕРУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **плетіння виробів із бісеру**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення плетених виробів з бісеру» учні ознайомлюються з видами виробів з бісеру, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення плетених виробів з бісеру; опановують технології і виготовляють вироби.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення плетених виробів із бісеру» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих і сплетених виробів із бісеру.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення плетених виробів із бісеру</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення плетених виробів із бісеру</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення плетених виробів із бісеру</i>	
		Бісероплетіння як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Історія виникнення	<i>Учень:</i> <i>розрізняє види виробів, сплетених із бісеру;</i>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>бісеру. Види виробів плетених з бісеру. Види бісеру. Орнамент і колорит. Поєднання кольорів у бісероплетінні.</p> <p>Техніки виконання бісерних прикрас. Бісерне ткацтво. Паралельне плетіння. Плетіння петлями, дугами. Закріплення та нарощування робочої нитки у виробі. З'єднання деталей виробу. Закріплення застібки.</p> <p>Графічні схеми для плетення бісером.</p> <p>Створення візерунків та бісерних схем. Матеріали, інструменти та пристосування для роботи з бісером.</p> <p>Добір виду робочої нитки залежно від виду виробу.</p> <p>Планування роботи з виготовлення виробу. Виготовлення нескладних виробів, плетених із бісеру.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Догляд за виробами плетених із бісеру.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p><i>називає</i> види бісеру;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для плетіння виробів із бісеру;</p> <p><i>називає</i> основні техніки плетіння бісером;</p> <p><i>виконує</i> паралельне плетіння, петлями, дугами;</p> <p><i>добирає</i> робочу нитку залежно від виду виробу;</p> <p><i>закріплює</i> та <i>нарощує</i> робочу нитку у виробі;</p> <p><i>читає</i> схеми з бісероплетіння;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> нескладний виріб;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>контролює</i> якість виконуваних робіт;</p> <p><i>здійснює</i> догляд за виробом, спленим із бісеру; контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування, виготовлення плетених виробів із бісеру	
		<p>Вибір теми проекту (виду виробу для виготовлення). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обирає</i> виріб для виготовлення;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах. Розробка візерунка та схеми для плетіння виробу з бісеру. Графічне зображення візерунків та схеми. Добір і підготовка основних та додаткових матеріалів, інструментів для роботи з урахуванням виду виробу для плетіння. Послідовність виготовлення виробу. Виготовлення виробу, плетеного з бісеру. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів та <i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>розробляє</i> візерунок та схему для виготовлення виробу; <i>добирає</i> і <i>готує</i> матеріали та інструменти для роботи; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> виріб; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів (плетених із бісеру). Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: брелок, сувенір, браслет, прикраси, квіти, чохол для мобільного телефону тощо.

Інструменти та пристосування: бісерна голка, ножиці, круглогубці, станок для тканиня.

Матеріали: капронова нитка, жилка, ліска, бісер, застібки, гачки тощо.

Модуль 7

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ БІСЕРУ НА ДРОТЯНІЙ ОСНОВІ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою модуля передбачено оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення виробів із **бісеру на дротяній основі**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі» змістом програми передбачено ознайомлення учнів із видами бісеру, матеріалами та інструментами, які використовуються для виготовлення виробів, технологією плетіння за схемами, плетіння нескладних виробів на дротяній основі.

Змістом другого розділу «Проектування, виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі» передбачено виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих та виготовлених виробів із бісеру на дротяній основі.

Вироби учнів, що виготовлені під час занять, повинні мати практичне застосування.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі	
		3 історії виникнення бісеру та бісероплетіння.	Учень: <i>називає</i> види виробів із бісеру;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Види бісерного рукоділля, виробів, плетених із бісеру. Види бісеру. Поєднання кольорів у бісероплетінні. Матеріали та інструменти для роботи з бісером. Паралельне плетіння. Плетіння петлями, дугами. Коралове плетіння. Закріплення та нарощування дроту у виробі. З'єднання деталей виробу. Закріплення застібки. Графічні схеми для плетіння бісером. Технологія виготовлення плоских та об'ємних виробів із бісеру на дротяній основі. Виготовлення нескладних виробів. Остаточна обробка виробу. Догляд за виробами з бісеру на дротяній основі. Контроль якості робіт</p>	<p><i>розрізняє</i> види бісеру; <i>називає</i> поєднання кольорів бісеру; <i>добирає</i> матеріали, інструменти; <i>читає</i> графічні схеми для плетіння бісером на дротяній основі; <i>виконує</i> плетіння петлями, дугами, паралельне, коралове; <i>визначає</i> техніки та технологію виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> плоскі та об'ємні вироби з бісеру на дротяній основі; <i>характеризує</i> догляд за виробом із бісеру на дротяній основі; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з бісером</p>
2	12	Розділ 2. Проектування, виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для виготовлення). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проектного виробу. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обирає</i> вид виробу для виготовлення; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Графічне зображення виробу за обраною схемою з внесенням творчих елементів (розмір, форма, колір бісеру, оздоблення тощо).</p> <p>Добір та підготовка основних та додаткових матеріалів, інструментів для роботи.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу. Виготовлення виробу з бісеру на дротяній основі.</p> <p>Остаточна обробка виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук виробів-аналогів;</p> <p>визначає найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>добирає схему плетіння виробу;</p> <p>здійснює внесення в дібрану схему творчих елементів;</p> <p>добирає і готує матеріали та інструменти для роботи;</p> <p>складає план роботи з виготовлення виробу;</p> <p>виготовляє виріб;</p> <p>виконує остаточну обробку виробу;</p> <p>контролює якість виробу;</p> <p>виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробів до презентації.</p> <p>Презентація виготовлених виробів. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p>готує виріб до презентації;</p> <p>презентує свій виріб;</p> <p>здійснює самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: квіти, декоративні міні-дерева, ялинкові прикраси, сувеніри, брелок, закладка для волосся; колективна робота: композиція із виготовлених виробів (дрібних) тощо.

Інструменти: лінійка, ножиці, круглогубці.

Матеріали: бісер, дріт, застібки, гачки для ялинкових прикрас, нитки тощо.

Модуль 8

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ПИСАНКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **виготовлення писанки**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення писанки» учні ознайомлюються з різними видами писанок (крашанки, дряпанки, мальованки, писанки), знаками-символами, їх змістовим значенням, кольоровою гамою, опановують технологію виготовлення писанки-мальованки. У змісті модуля основна увага (враховуючи вікові особливості учнів 5–6 класів) звертається на виготовлення мальованки.

У другому розділі «Проектування, виготовлення писанки-мальованки» передбачено виконання проекту.

У третьому розділі програмою модуля передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів. Спроектвана і виготовлена писанка-мальованка може бути сувеніром до будь-якого свята.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення писанки</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення писанки-мальованки</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення писанки	
		<p>Писанка як символ пробудження природи, зародження нового життя. Обрядове значення писанок. Види писанок та особливості їх виконання: крашанка (поверхня яйця фарбована в 1–2–3 кольори); дряпанка (на фарбованій поверхні яйця шилом видряпують узори); мальованка (поверхня яйця розмальована пензликом); писанка (поверхня яйця розписана воском за допомогою писачка з подальшим розфарбуванням). Знаки-символи в писанкарстві, їх значення. Символіка кольорів. Матеріали для виготовлення писанки, їх властивості. Особливості підготовки яйця до роботи. Інструменти та пристосування для виготовлення писанки. Технологія виготовлення писанки-мальованки. Послідовність виготовлення писанки. Виготовлення писанки. Остаточна обробка виробу. Догляд за писанками. Контроль якості робіт</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> види писанок; <i>характеризує</i> особливості різних видів писанок; <i>називає</i> основні знаки-символи; <i>розробляє</i> нескладний малюнок для писанки-мальованки з використанням знаків-символів; <i>виконує</i> ескіз мальованки на картоні; <i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування для виготовлення писанки-мальованки; <i>готує</i> яйце до роботи, розчини фарб із клеєм ПВА; <i>виконує</i> тренувальні вправи з нанесення на поверхню яйця схеми-сітки; <i>складає</i> план нанесення знаків-символів на поверхню яйця; <i>добирає</i> кольорову гаму відповідно до обраних знаків-символів; <i>виготовляє</i> писанку-мальованку; <i>виконує</i> остаточну обробку поверхні яйця; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення писанки-мальованки	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованої писанки-мальованки. Планування роботи з виконання проекту. Пошук подібних виробів. Визначення кращих ознак у виробках-аналогах. Аналіз знаків-символів. Створення ескізного малюнка для писанки-мальованки з використанням знаків-символів. Добір та підготовка матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи. Підготовка поверхні яйця. Послідовність виготовлення писанки. Виготовлення писанки-мальованки. Остаточна обробка поверхні яйця. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проєкту й технології виготовлення писанки; розробляє вимоги до виробу; проєкту документацію; складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; здійснює пошук виробів-аналогів; визначає кращі ознаки у виробках-аналогах; добирає знаки-символи для створення візерунка; виконує ескізний малюнок писанки-мальованки; добирає і готує матеріали, інструменти та пристосування для роботи; складає план роботи з виготовлення писанки; виготовляє виріб; виконує остаточну обробку виробу; контролює якість готового виробу; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка до презентації результатів проектної діяльності. Презентація спроектованих та виготовлених писанок-мальованок. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: писанка-мальованка на курячому, качиному, гусячому яйцях; дерев'яному або пластмасовому яйці з використання символів: «триріг», «ромб», «квіточка», «безкінечник», «сварга», «Богиня-берегиня», «родинне дерево» тощо.

Інструменти та пристосування: олівець, велика («циганська») голка або шило, пензлики різної ширини, гумка, палітра для фарб, медичний шприц.

Матеріали: яйце, фарба-гуаш, клей ПВА, прозорий лак для нігтів, картон, кольорові олівці або фломастери.

Примітка: враховуючи крихкість яєць, для відпрацювання первинних навичок із нанесення схеми-сітки на поверхню яйця і зображення знаків-символів із подальшим розфарбовуванням варто використовувати картонний шаблон у формі яйця.

Модуль 9 ТЕХНОЛОГІЯ ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів основами технології **приготування страв**.

У першому розділі «Основи технології приготування страв. Культура харчування» учні ознайомлюються з культурою харчування, режимом харчування підлітків, обладнанням кухні, організацією робочого місця для приготування їжі, поняттям про сервірування стола, опановують технологію приготування бутербродів, гарячих напоїв, страв із яєць, салатів. Під час вивчення цього модуля учні також ознайомлюються з правилами безпечної праці та санітарно-гігієнічними вимогами під час приготування їжі.

У другому розділі «Проектування та приготування страв» програмою передбачено виконання проекту – створення власного рецепта страви та її приготування.

У третьому розділі програмою модуля передбачено презентацію страв, які приготовлені за власним рецептом.

Під час виконання робіт необхідно особливо приділяти увагу правилам безпечної праці з різальними інструментами, гарячими рідинами, жирами, нагрівальними приладами; організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології приготування страв. Культура харчування</i>	14
2	<i>Розділ 2. Проектування та приготування страв</i>	4
3	<i>Розділ 3. Презентація страв</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	14	Розділ 1. Основи технології приготування страв. Культура харчування	
		<p>Загальні відомості про харчування, його значення для життя людини. Раціональне харчування. Режим харчування підлітків. Обладнання кухні. Робоче місце для приготування їжі. Прийоми роботи з різальними інструментами. Поняття про сервірування стола. Культура приймання їжі. Поведінка за столом.</p> <p>Місце хліба в повсякденному харчуванні. Прості бутерброди. Технологія приготування бутербродів. Приготування бутербродів. Види гарячих напоїв, їх значення для харчування людини. Посуд для приготування гарячих напоїв. Технологія приготування гарячих напоїв. Приготування гарячих напоїв. Прийоми роботи з гарячими рідинами та нагрівальними приладами. Подання гарячих напоїв до столу.</p> <p>Харчова цінність яєць, їх види, термін зберігання. Способи визначення якості яєць. Страви з яєць. Технологія приготування варених та смажених яєчних страв. Приготування страв із яєць. Вимоги до якості готових страв.</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> раціональне харчування, режим харчування підлітків; робоче місце для приготування страв; значення хліба в харчуванні людини; <i>розрізняє</i> кухонний інвентар, посуд; <i>називає</i> основні види бутербродів, гарячих напоїв, страв із яєць, салатів; <i>розрізняє</i> види бутербродів, гарячих напоїв, яєчних страв, салатів; <i>характеризує</i> основні види харчових продуктів для бутербродів, гарячих напоїв, страв із яєць, салатів та способи їх підготовки до вживання; <i>визначає</i> технологію приготування бутербродів, гарячих напоїв, яєчних страв, салатів; <i>добирає</i> продукти для приготування бутербродів, гарячих напоїв, яєчних страв, салатів; інструменти, пристосування, інвентар, посуд; <i>визначає</i> якість продуктів для приготування бутербродів, гарячих напоїв, страв із яєць, салатів; <i>складає</i> план приготування бутербродів, гарячих напоїв, страв із яєць, салатів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Види салатів та їх харчова цінність. Умови й термін зберігання свіжих овочів. Первинна та теплова обробка овочів для салатів, способи збереження вітаміну С під час обробки овочів. Способи подрібнення овочів. Інструменти та пристосування для подрібнення овочів. Прийоми роботи з інструментами та пристосуваннями для подрібнення овочів.</p> <p>Форми нарізання овочів. Посуд для приготування й подавання до столу салатів. Технологія приготування овочевих салатів. Приготування овочевих салатів. Правила поєднання харчових продуктів у салатах з іншими продуктами харчування. Вимоги до якості готових страв. Умови й термін зберігання салатів. Контроль якості готових страв</p>	<p><i>розрізняє</i> види обробки овочів для салатів, форми нарізування овочів; <i>готує</i> та <i>оздоблює</i> бутерброди, гарячі напої, яєчні страви, салати; <i>визначає</i> якість приготовлених страв; <i>здійснює</i> контроль якості продуктів та приготовлених страв; <i>сервірує</i> стіл; <i>дотримується</i> правил поведінки за столом, культури приймання їжі, споживання страв; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці під час роботи з різальними інструментами, гарячими рідинами та жирами, нагрівальними приладами, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	4	Розділ 2. Проектування та приготування страв	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту (вибір страви). Вимоги до страви. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обирає</i> та <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до страви; <i>проектує</i> документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Створення власного рецепта страви.</p> <p>Добір харчових продуктів, інвентарю, посуду для приготування та оздоблення страви й подачі на стіл. Визначення якості харчових продуктів. Послідовність приготування страви. Приготування страви.</p> <p>Оздоблення страви.</p> <p>Контроль якості готової страви. Терміни зберігання страви.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості приготовлених страв</p>	<p><i>здійснює</i> пошук страв-аналогів;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>розробляє</i> власні варіанти страви;</p> <p><i>добирає</i> продукти харчування для приготування та оздоблення страви, кухонний інвентар, посуд;</p> <p><i>складає</i> послідовність приготування страви;</p> <p><i>готує</i> страву;</p> <p><i>оздоблює</i> страву та <i>сервірує</i> стіл до сніданку;</p> <p><i>контролює</i> технологію приготування страви;</p> <p><i>визначає</i> якість готових страв;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених продуктів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час приготування їжі;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами та жирами, різальними інструментами</p>
3	2	Розділ 3. Презентація страв	
		<p>Підготовка страви до презентації.</p> <p>Презентація спроектованих та приготовлених страв.</p> <p>Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> страву до презентації;</p> <p><i>презентує</i> свій виріб;</p> <p><i>оцінює</i> виріб</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: бутерброди (складні, гарячі), чай, кава, страви з яєць, салати із сирих та варених овочів.

Інструменти та обладнання: кухонний інвентар та посуд для приготування бутербродів, салатів, гарячих напоїв, страв з яєць та сервірування столу.

Продукти для приготування страв: хліб, батони різного ґатунку, сирі та варені овочі, зелень, лимон, оливки, яйця тощо.

Модуль 10

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ, ОЗДОБЛЕНИХ АПЛІКАЦІЄЮ З ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення виробів, оздоблених **аплікацією з природних матеріалів**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів» учні ознайомлюються з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення аплікацій із природних матеріалів; навчаються створювати композицію для аплікації та переносити розроблений малюнок на основу; використовують технології аплікації для виготовлення виробів.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів аплікацією з природних матеріалів» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачається презентація спроектованих та виготовлених виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології виготовлення виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів	4
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування, виготовлення та оздоблення виробів аплікацією з природних матеріалів	14
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	<p>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів</p>	
		<p>Аплікації з природних матеріалів як один з видів декоративно-ужиткового мистецтва. Види виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів.</p> <p>Матеріали для виготовлення виробів (деревина, тканина, картон, скло тощо), оздоблених аплікацією з природних матеріалів. Види природних матеріалів для виготовлення оздоблення аплікацією.</p> <p>Способи закріплення деталей аплікації на основі (приклеювання, пришивання).</p> <p>Використання пластиліну для закріплення деталей аплікації на основі з різних матеріалів (скло, пластмаса, глина, метал).</p> <p>Поняття композиції для аплікації з природних матеріалів.</p> <p>Розмічання аплікації на основі.</p> <p>Технологія виготовлення аплікації (з урахуванням способу кріплення її деталей).</p> <p>Послідовність виготовлення виробу та його оздоблення аплікацією.</p> <p>Виготовлення виробу (добір готового виробу) та його оздоблення аплікацією з</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> аплікації з природних матеріалів;</p> <p><i>називає</i> види виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів;</p> <p><i>характеризує</i> способи кріплення деталей аплікації на виробі, поняття композиції в аплікаціях;</p> <p><i>називає</i> види природних матеріалів, які використовують для аплікації, інструменти, матеріали для кріплення деталей аплікації;</p> <p><i>пояснює</i> технологію виготовлення аплікації з природних матеріалів;</p> <p><i>добирає</i> матеріали для виготовлення виробу (або готовий виріб); для аплікації;</p> <p><i>малюнок</i> для аплікації; <i>спосіб</i> кріплення деталей аплікації та відповідні матеріали;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виконання</i> аплікації;</p> <p><i>виготовляє</i> (добирає) виріб;</p> <p><i>розмічає</i> розташування малюнка на виробі;</p> <p><i>виконує</i> оздоблення виробу аплікацією, оформлення виробу, остаточну обробку;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		природних матеріалів Оформлення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості робіт	<i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
2	14	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів аплікацією з природних матеріалів	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для оздоблення аплікацією з природних матеріалів). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу, оздобленого аплікацією. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах. Створення графічного зображення виробу, оздобленого аплікацією. Добір: матеріалів для виготовлення виробу (або готового виробу), для аплікації; способу кріплення деталей та матеріалів для їх кріплення. Підготовка до роботи матеріалів для аплікації. Копіювання малюнка на основу. Виготовлення виробу, його оздоблення аплікацією. Оформлення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>добирає</i> виріб для виготовлення й оздоблення аплікацією з природних матеріалів; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту; <i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів; <i>визначає</i> найкращі ознаки в виробках-аналогах; <i>розробляє</i> графічне зображення задуманої аплікації з природних матеріалів; <i>добирає і готує</i> матеріали та інструменти для роботи; <i>складає</i> план роботи з виготовлення та оздоблення виробу; <i>виготовляє</i> та оздоблює виріб; <i>виконує</i> оформлення виробу, остаточну обробку; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів на виготовлення виробу і його оздоблення аплікацією з природних матеріалів	<i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація виробу, оздобленого аплікацією з природних матеріалів. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: настінне панно, картина, листівка, настінна мініатюра, вазон, ваза, рамка для фото, іграшки тощо.

Інструменти: ножиці, голки, пінцет.

Матеріали: матеріали для основи (тканина, папір, картон), скляні банки, вази, вазони, комп'ютерні диски; природні матеріали (мушлі, каміння, крупи, насіння, солома, шкаралупа яєць, пісок, тирса тощо), нитки, пластилін, клей, водний лак тощо.

Модуль 11 ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН (КВІТІВ) ТА ДОГЛЯДУ ЗА НИМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **виращування рослин** (квітів) та **догляду за ними**.

У першому розділі «Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними» учні ознайомлюються з елементами квітництва, технологіями вирощування та догляду за квітами.

Зміст другого розділу «Проектування та озеленення приміщень (територій)» передбачає виконання проекту.

Учні мають можливість розробити варіанти озеленення шкільних приміщень (навчальні майстерні, кабінети, коридори, рекреації тощо), а також прилеглу територію, парки тощо. Добираючи квіти для об'єкту проектування, варто враховувати не тільки сучасні види квітів, а й особливості свого регіону.

Зміст третього розділу «Презентація проектів» передбачає презентацію проектів із озеленення приміщень (території тощо).

Враховуючи терміни роботи на відкритому ґрунті, учитель може змінювати порядок вивчення тем.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними	4
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та озеленення приміщень (територій)	14
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація проектів	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології вирощування рослин (квітів) та догляду за ними	
		<p>Квітникарство як частина декоративного садівництва. Види квітів для вирощування в приміщеннях, на клумбах, квітниках, присадибних ділянках. Однорічні, дворічні та багаторічні квіти. Поєднання різних видів квітів у приміщеннях, на присадибних ділянках, клумбах тощо.</p> <p>Традиційні квіти, які прикрашають українські садиби.</p> <p>Отруйні квіткові рослини. Види клумб та квітників, їх форми. Облаштування. Інвентар, пристосування, матеріали, які використовуються для вирощування та догляду за квітами.</p> <p>Технологія створення квітників та клумб. Планування квітників (клумб), їх створення.</p> <p>Добір квітів з урахуванням їх виду та призначення, клімату, пори року.</p> <p>Підготовка ґрунту.</p> <p>Технологія вирощування та розмноження квітів (у приміщенні, на відкритому ґрунті). Добір горщиків (посудин) для квітів у приміщенні. Вирощування та розмноження квітів у приміщенні (на відкритому ґрунті).</p>	<p>Учень: <i>розрізняє й називає</i> види квітів, клумб та квітників; <i>характеризує</i> технології створення квітників, клумб, вирощування та догляду за квітами на відкритому ґрунті та в приміщеннях; <i>розробляє</i> форму клумб, квітників; <i>добирає</i> види квітів із урахуванням їх призначення, клімату, ґрунту за призначенням, інвентар для догляду за квітами; <i>підготовляє</i> ґрунт для квітів; <i>висаджує та розмножує</i> квіти; <i>розпушує</i> ґрунт; <i>захищає</i> від шкідників; <i>винолює</i> (на клумбах, квітниках) бур'яни; <i>добирає</i> добрива; <i>підживлює</i> рослини; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Технологія догляду за квітами. Розпушування ґрунту, захист від шкідників, боротьба з бур'янами та шкідниками, поливання. Добрива для квітів. Способи підживлювання рослин. Догляд за квітами	
2	14	Розділ 2. Проектування та озеленення приміщень (території)	
		<p>Визначення потреб в озелененні квітами приміщень, прилеглої території (клумби, квітники, рабатки, альпійські гірки), присадибної ділянки. Можливі теми творчих проєктів. Обговорення запропонованих учителем тем проєктів. Вибір теми проєкту з урахуванням умов вирощування та догляду за квітами, його обґрунтування.</p> <p>Вимоги до об'єкта проєктування.</p> <p>Планування роботи з виконання творчого проєкту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук інформації, необхідної для виконання проєкту. Добір квітів для вирощування з урахуванням призначення, клімату (мікроклімату приміщення, інтер'єру) та їх декоративних якостей, біологічної активності летких рослинних речовин деяких квітів.</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обирає та обґрунтовує тему проєкту; визначає умови для квітів; розробляє вимоги до об'єкта проєктування; проєктну документацію; складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; здійснює пошук необхідної інформації; добирає види квітів з урахуванням призначення, умов, місця розташування, біологічної активності летких рослинних речовин; розробляє (за необхідності) форму клумби, квітника; розробляє схему розташування квітів відповідно до об'єкта проєктування; добирає та готує ґрунт для рослин; добирає (за необхідності) горщики для квітів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Створення малюнка-схеми розташування квітів згідно з обраною темою проекту (у приміщенні, на клумбах, квітниках).</p> <p>Добір інвентарю для підготовки ґрунту та висаджування квітів (висівання насіння).</p> <p>Висаджування (висівання) квітів.</p> <p>Догляд за квітами. Причини та способи пересаджування квітів.</p> <p>Контроль якості виконуваних робіт.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>висаджує (висіває) квіти; доглядає за квітами; визначає потреби в пересаджуванні квітів; пересаджує квіти (за необхідності); контролює якість виконуваних робіт; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце під час виконання робіт з вирощування та догляду за квітами; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</i></p>
3	2	Розділ 3. Презентація проектів	
		<p>Презентація результатів роботи з виконання проекту.</p> <p>Оцінювання результатів роботи</p>	<p>Учень: <i>презентує результати роботи; оцінює проект</i></p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: озеленення приміщень (навчальні майстерні, кабінети, коридори, вестибюлі, рекреації школи), прилеглих територій до школи, дитячих садочків, пам'ятників, адміністративних будівель, парків, історичних місць, садиби тощо.

Інвентар та пристосування: набір для догляду за кімнатними квітами, лопата садова, граблі, сапа, лопатка, маркер, поливальниця, посудина для води, горщики, розмічальна стрічка, розмічальні кілочки, шнур.

Матеріали: насіння квітів, садильний матеріал, засоби догляду за квітами.

Модуль 12 ТЕХНОЛОГІЯ ДОГЛЯДУ ЗА ТВАРИНАМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **догляду за тваринами**. Цей модуль може вивчатись у тих навчальних закладах, які мають відповідну матеріальну базу.

У першому розділі «Основи технології догляду за тваринами» учні ознайомлюються з однією із галузей сільського господарства – тваринництвом; різними видами тварин (кролі, кури, гуси, качки, індики тощо), їх породами, особливостями утримання та годівлі, опановують технологію догляду за тваринами.

Зміст другого розділу «Проектування утримання тварин» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація проектів» програмою передбачається презентація виконаних учнями проектів.

Під час виконання робіт особливу увагу треба звертати на особисту гігієну, дотримання правил безпечної праці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології догляду за тваринами</i>	12
2	<i>Розділ 2. Проектування утримання тварин</i>	6
3	<i>Розділ 3. Презентація проектів</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	12	<i>Розділ 1. Основи технології догляду за тваринами</i>	
		Тваринництво як галузь сільського господарства. Значення тваринництва для	Учень: <i>називає</i> галузі сільського господарства;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>сільського господарства й добробуту людей. Розвиток тваринництва в регіоні. Поняття про спеціалізацію. Породи тварин, їх добір. Корми для тварин. Види кормів для тварин (які вивчаються). Заготівля кормів. Підготовка кормів до згодовування. Раціон. Умови утримання та годівля тварин. Види кліток та годівниць. Догляд за ними. Догляд за приміщенням. Поняття про дезінфекцію. Профілактика захворювань тварин. Засоби для профілактики захворювань тварин. Особливості умов утримання (кролів, курей, індиків, качок, гусей тощо). Інвентар для утримання та годівлі тварин. Удосконалення приміщень для утримання та інвентарю для годівлі тварин. Утримання та годівля тварин (за вибором)</p>	<p><i>розрізняє й називає</i> різні види тварин, види кормів для тварин; <i>розпізнає</i> породи тварин за зовнішніми ознаками; <i>обґрунтовує</i> вибір тварин і породи для свого господарства; <i>складає</i> раціон для тварин (за вибором); <i>добирає та доглядає</i> за клітками та годівницями; <i>спостерігає</i> за ростом, розвитком тварин (за вибором), зміною їхнього раціону; <i>доглядає</i> за тваринами (за вибором); <i>заготовляє</i> корми (за необхідності); <i>називає та застосовує</i> способи профілактики захворювань тварин; <i>дотримується</i> правил особистої гігієни, безпечної праці під час догляду за тваринами, заготівлі кормів</p>
2	6	Розділ 2. Проектування утримання тварин	
		<p>Ознайомлення з темами проєктів. Вибір виду тварин для проектування їх утримання. Обґрунтування теми та мети проєкту. Вимоги до об'єкта проектування. Планування роботи з виконання проєкту.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингове дослідження; <i>обирає</i> вид тварини (птахів) для проектування її утримання; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проєкту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук інформації для виконання проекту (породи тварин, їх призначення, особливості, умови утримання, годівлі, види кормів тощо).</p> <p>Систематизація інформації. Розрахунок орієнтовної вартості придбання та утримання тварини (птаха).</p> <p>Урахування умов утримання, які можна створити в конкретних умовах</p>	<p><i>розробляє</i> вимоги до об'єкта проектування; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук інформації за темою проекту;</p> <p><i>систематизує</i> інформацію про об'єкт проектування (за планом, розробленим учителем);</p> <p><i>розраховує</i> орієнтовну вартість придбання та утримання тварин (птахів)</p>
3	2	Розділ 3. Презентація проектів	
		<p>Презентація результатів роботи з виконання проекту.</p> <p>Оцінювання результатів роботи</p>	<p>Учень:</p> <p><i>презентує</i> результати роботи;</p> <p><i>оцінює</i> проект</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: утримання кролів, курей, індиків, качок, гусей, домашніх тварин і птахів (декоративні кролі, коти, собаки, хом'яки, папуги тощо).

Інвентар та обладнання для догляду за тваринами: клітка, сапа, відро, носилки, щітка-зміталка, віник, чистик, напувалка, годівниця.

Матеріали: корм для тварин, солома, тирса, стружка, січка для підстилки тощо.

Модуль 13

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ДЕРЕВ'ЯНОЇ ІГРАШКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою модуля передбачено оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення **дерев'яної іграшки**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення дерев'яної іграшки» учні ознайомлюються з видами дитячих іграшок, обрядовими функціями дитячої іграшки, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення іграшок, опановують технології і виготовляють дерев'яні іграшки.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення дерев'яної іграшки» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі програмою передбачено презентацію спроектованих і виготовлених іграшок.

Для виготовлення іграшок не варто добирати складні технології. Особливе значення для кожного творця іграшки має її функціональність та оздоблення. Спроектвана та виготовлена учнями іграшка повинна мати практичне застосування.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення дерев'яної іграшки</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення дерев'яної іграшки</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення дерев'яної іграшки</i>	
		Короткі відомості з історії виникнення української народної іграшки. Призначен-	Учень: наводить приклади різних видів дерев'яних іграшок;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>ня, види та конструктивні особливості дерев'яної іграшки.</p> <p>Види конструкційних матеріалів для виготовлення дерев'яної іграшки.</p> <p>Інструменти та пристосування для виготовлення дерев'яної іграшки.</p> <p>Технологія виготовлення дерев'яної іграшки. Способи з'єднання деталей.</p> <p>Виготовлення нескладної дерев'яної іграшки (яка складається з 1–3 деталей).</p> <p>Види оздоблення дерев'яної іграшки. Оздоблення іграшки.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p><i>добирає та обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від виду іграшки, інструментів для роботи; <i>виготовляє</i> нескладну дерев'яну іграшку; <i>оздоблює</i> іграшку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання робіт</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення дерев'яної іграшки	
		<p>Обґрунтування вибору теми проекту.</p> <p>Вимоги до іграшки, яка проектується.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів, визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Створення графічного зображення виробу.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення шаблонів деталей виробу. Добір способу з'єднання деталей виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектні документи;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Добір матеріалів, інструментів, пристосувань. Послідовність виготовлення виробу. Виготовлення деталей виробу, їх з'єднання. Оздоблення виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів	<i>виготовляє</i> шаблони деталей; <i>виконує</i> розмічання деталей виробу за шаблоном; <i>виготовляє</i> та з'єднує деталі іграшки, виріб; <i>оздоблює</i> дерев'яну іграшку; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених іграшок. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування:

- іграшки, що зображують людей і тварин (лялька, коник, пташка тощо);
- іграшкові меблі (стілець, стіл, ліжко, скриня, колиска, лава, крісло, диван, шафа тощо);
- іграшки – транспортні засоби (візочок, тачка, сани, човник, контурні моделі автомобілів, літаків, кораблів тощо);
- іграшки, що видають звуки (свищик, брязкальце, деркач, сопілка, скрипочка тощо);
- іграшки з механічними пристроями (крізні лунки, впіймай м'ячик, впіймай кільце, шнурові головоломки, вертоліт, коник на коліщатах, коники-качалки, песик, що крокує, фуркала, настільний атракціон «Сова» тощо).

Інструменти та пристосування: олівець, лінійка, циркуль, лобзик, ножівка, напилек, рашпіль, шліфувальний папір, прилад для випалювання по деревині, шаблони.

Матеріали: деревина й деревинні матеріали, шнурок, тонкий листовий метал, дріт, копіювальний папір, фарби, морилка, водний лак.

Модуль 14 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ СУВЕНІРІВ ІЗ ДЕРЕВИННИХ МАТЕРІАЛІВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою модуля передбачено оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення **сувенірів із деревинних матеріалів**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів» учні ознайомлюються з видами сувенірів, їх конструктивними особливостями; матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення сувенірів; опановують технології і виготовляють сувеніри.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих і виготовлених сувенірів.

Для виготовлення сувенірів не варто добирати складні технології.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів</i>	
		Короткі відомості з історії виникнення сувенірної продукції. Призначення, види	Учень: наводить приклади різних видів сувенірів;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>та конструктивні особливості сувенірів.</p> <p>Конструкційні матеріали для виготовлення сувенірів.</p> <p>Інструменти та обладнання для виготовлення сувенірів із деревини.</p> <p>Технологія виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів. Виготовлення нескладного сувеніра з деревини.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p><i>називає</i> матеріали, з яких виготовляють сувеніри;</p> <p><i>добирає</i> та <i>обгрунтовує</i> конструкційні матеріали та інструменти для роботи;</p> <p><i>виготовляє</i> сувенір із деревинних матеріалів;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання робіт</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів	
		<p>Вибір теми проекту (сувеніру для виготовлення) та її обґрунтування. Вимоги до об'єкта проектування (сувеніра).</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Створення графічного зображення виробу.</p> <p>Добір та підготовка основних і доповнюючих матеріалів, інструментів для роботи, способу з'єднання деталей виробу.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу (за шаблоном). Виготовлення виробу.</p> <p>Оздоблення виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обгрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу;</p> <p><i>проектну</i> документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>розробляє</i> ескізний малюнок;</p> <p><i>виготовляє</i> шаблони;</p> <p><i>виконує</i> розмічання деталей виробу за шаблоном;</p> <p><i>виготовляє</i> деталі сувеніра;</p> <p><i>виконує</i> складання деталей сувеніра;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб;</p> <p><i>оздоблює</i> виготовлений виріб;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів	здійснює контроль якості виробу; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробів до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених сувенірів. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: дерев'яні іграшки, настільні ігри з дерева, дерев'яні подарункові наклейки (шильди/бірки), листівки, магніти, дерев'яні рамки для фото, дерев'яні літери, настільні підставки та набори, візитниці, дерев'яні цінники, номерки, об'ємні букви і цифри, аксесуари з дерева тощо.

Інструменти та обладнання: олівець, лінійка, циркуль, лобзик, ножівка, напилек, рашпіль, свердла, шліфувальний папір, ручний дріль, прилад для випалювання по деревині.

Матеріали: деревина та деревні матеріали, копіювальний папір, картон, шнурок, тонкий листовий метал, дріт, фарби, морилка, водний лак тощо.

Модуль 15

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ ТА ДЕРЕВИННИХ МАТЕРІАЛІВ (СПОСОБОМ АЖУРНОГО ВИПИЛЮВАННЯ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення та оздоблення виробів із фанери та листових деревинних матеріалів (ДВП) способом **ажурного випилювання**.

У першому розділі «Основи технології ажурного випилювання» передбачається ознайомлення учнів із фанерою та ДВП як конструкційними матеріалами, інструментами та пристосуваннями; формування вмінь ажурного випилювання. Учні мають виготовити простий виріб, який має нескладну композицію для ажурного випилювання.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробу, оздобленого ажурним випилюванням» передбачає виконання учнями проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою модуля передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Об'єкти проектування мають враховувати вікові особливості учнів 5 (6) класів.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології ажурного випилювання</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробу, оздобленого ажурним випилюванням</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології ажурного випилювання	
		<p>Ажурне випилювання як один із видів оздоблення виробів.</p> <p>Фанера та ДВП як конструкційні матеріали, які використовують для ажурного випилювання, їх особливості.</p> <p>Вимоги до конструкційних матеріалів.</p> <p>Інструменти та пристосування для ажурного випилювання.</p> <p>Прийоми та способи випилювання.</p> <p>Способи з'єднання деталей.</p> <p>Технологія виготовлення простого виробу та оздоблення його ажурним випилюванням.</p> <p>Виготовлення та оздоблення виробу.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> вироби, оздоблені ажурним випилюванням;</p> <p><i>характеризує</i> конструкційні матеріали для випилювання;</p> <p><i>називає</i> інструменти, пристосування для ажурного випилювання;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для випилювання;</p> <p><i>виготовляє</i> прості вироби та оздоблює їх ажурним випилюванням;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробу, оздобленого ажурним випилюванням	
		<p>Вибір теми проекту. Обґрунтування теми. Вимоги до об'єкта проектування (виробу).</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення най-</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу;</p> <p><i>проектує</i> документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>кращих ознак у кожному зразку. Конструювання виробу. Виконання графічного зображення виробу. Складання з шаблонних елементів візерунка для випилювання. Добір конструкційних матеріалів для виробу, інструментів, пристосувань. Послідовність виготовлення та оздоблення виробу. Виготовлення виробу з фанери або ДВП. Оздоблення виробу ажурним випилюванням. Контроль якості виробу. Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>конструює</i> виріб; <i>виконує</i> графічне зображення задуманої форми деталей та виробу; <i>добирає і готує</i> матеріали, інструменти та прилади для роботи; <i>складає</i> послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>здійснює</i> контроль якості виробу; <i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробів до презентації. Презентація виробів. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> свій виріб; <i>оцінює</i> виріб</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: сувеніри, підставки для невеликих предметів, рамки, панно, шкатулки, полички, вази, фруктовниці, хлібниці тощо.

Інструменти та пристосування: олівець, шило, свердла, лобзик, коловорот, столік для випилювання тощо.

Матеріали: фанера, ДВП, матеріали для шліфування, копійчальний папір, калька.

Модуль 16

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБУ ЕЛЕМЕНТАМИ ГЕОМЕТРИЧНОГО РІЗЬБЛЕННЯ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією оздоблення виробів елементами **геометричного різьблення**.

У першому розділі «Основи технології геометричного різьблення смужкового орнаменту» учні ознайомлюються з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для оздоблення виробів геометричним різьбленням; опановують технологію різьблення.

Зміст другого розділу «Проектування та оздоблення виробів смужковим орнаментом» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» програмою модуля передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ.1</i> Основи технології геометричного різьблення смужкового орнаменту	6
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та оздоблення виробів смужковим орнаментом	12
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація оздоблених виробів	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	<i>Розділ 1. Основи технології геометричного різьблення смужкового орнаменту</i>	
		Геометричне різьблення. Вироби, оздоблені геометричним різьбленням. Місце та	Учень: <i>розрізняє та характеризує</i> геометричне різьблення;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>роль смужкового орнаменту в оздобленні виробів. Відомі майстри-різьбярі.</p> <p>Особливості оздоблення виробів елементами геометричного різьблення.</p> <p>Основні елементи геометричного різьблення («драбинка», «шнурочок», «трикутна копаничка», «квадратна копаничка», «півширинка», «ширинка»).</p> <p>Матеріали, які використовують для художнього різьблення.</p> <p>Інструменти для виконання елементів смужкового орнаменту геометричного різьблення (фучок, скісний різець).</p> <p>Планування роботи з оздоблення виробів геометричним різьбленням.</p> <p>Технологія різьблення смужкового орнаменту.</p> <p>Виконання різьблення нескладних елементів смужкового орнаменту.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p><i>розрізняє і називає</i> види елементів смужкового орнаменту;</p> <p><i>називає</i> інструмент для різьблення;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для оздоблення виробу;</p> <p><i>добирає</i> смужковий орнамент з використанням елементів різьблення, які вивчаються;</p> <p><i>складає</i> план роботи з оздоблення виробів смужковим орнаментом;</p> <p><i>виконує</i> оздоблення виробу нескладними елементами геометричного різьблення;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та оздоблення виробів смужковим орнаментом	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для оздоблення). Обґрунтування теми проекту. Вимоги до об'єкта проектування.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обирає</i> та <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до оздоблення виробу; проектну документацію;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>виробів. Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Створення графічного зображення оздоблення виробу смужковим орнаментом.</p> <p>Розроблення смужкового орнаменту на основі вивчених елементів геометричної різьби: «драбинка», «шнурочок», «копанички», «півширинка», «ширинка».</p> <p>Послідовність оздоблення виробу. Підготовка поверхні виробу для нанесення орнаменту.</p> <p>Перенесення орнаменту на виріб.</p> <p>Послідовність виконання смужкових орнаментів: різьблення контурних ліній фучком; затинання прямих ліній елементів орнаменту; відтинання елементів орнаменту скісним різцем.</p> <p>Виконання оздоблення виробу смужковим орнаментом.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки у виробках-аналогах;</p> <p><i>виконує</i> графічне зображення оздоблення виробу геометричним різьбленням;</p> <p><i>розробляє</i> нескладний візерунок смужкового орнаменту з використанням елементів, які вивчаються;</p> <p><i>добирає</i> інструменти для розмітки, пристосування;</p> <p><i>розмічає</i> орнамент на елементах виробу;</p> <p><i>визначає</i> послідовність виконання смужкового орнаменту;</p> <p><i>виконує</i> оздоблення деталі виробу;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку елементів орнаменту;</p> <p><i>дотримується</i> прийомів роботи спеціальними інструментами;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Презентація оздоблених виробів	
		Підготовка виробів до презентації. Презентація виробів. Оцінювання робіт	Учень: <i>презентує</i> вироби, оздоблені художнім різьбленням; <i>оцінює</i> оздоблення виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування. Вироби для оздоблення: дитячі іграшки, лінійки, підставки під кружки, скриньки тощо.

Інструменти: ручні ножівки, фучок, скосячок, прямий різець, молоток.

Матеріали: бук, граб, явір, клен, груша, береза.

Модуль 17
ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ МАКЕТІВ
АРХІТЕКТУРНИХ СПОРУД
ІЗ ДЕРЕВИНИ ТА ДЕРЕВИННИХ МАТЕРІАЛІВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення та оздоблення **макетів малих архітектурних споруд**. Малі архітектурні форми несуть у собі конкретне змістове навантаження. Більшість із них – альтанки, криниці, брами – поєднують у собі художні та ужиткові функції. У дерев'яній архітектурі зберігається краса дерева. У виготовленні та оформленні малих архітектурних споруд велике значення має врахування регіональних особливостей.

У першому розділі «Загальні відомості про технологію виготовлення макетів архітектурних споруд» учні ознайомлюються з видами споруд малої архітектури, матеріалами, які використовуються для їх виготовлення, опановують технології виготовлення макетів малих архітектурних споруд.

У другому розділі «Проектування та виготовлення макетів архітектурних споруд» змістом програми передбачається виконання проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентацію спроектованих та виготовлених макетів малих архітектурних форм.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Загальні відомості про технологію виготовлення макетів архітектурних споруд	6
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та виготовлення макетів архітектурних споруд	12
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Загальні відомості про технологію виготовлення макетів архітектурних споруд	
		<p>Традиційна дерев'яна архітектура. Короткі відомості про малу архітектуру. Види споруд малої архітектури, матеріали для їх виготовлення.</p> <p>Поняття макета виробу. Матеріали (тонкошарова деревина, фанера, пластик тощо) та інструменти для виготовлення макетів малої архітектури. Вимоги до матеріалу. Підготовка матеріалу до роботи.</p> <p>Технологія виготовлення макетів малої архітектури. Способи з'єднання елементів макета.</p> <p>Послідовність виготовлення макета малих архітектурних форм. Виготовлення конструкційних елементів макета та їх з'єднання у виріб. Контроль якості робіт</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види споруд малої архітектури, матеріали, які використовують для їх виготовлення; <i>характеризує</i> матеріали, які використовують для виготовлення макетів малої архітектури; технологію виготовлення макетів споруд малої архітектури; <i>добирає</i> інструменти та пристосування для роботи; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>виготовляє</i> конструкційні елементи макета; <i>з'єднує</i> елементи макета; <i>виготовляє</i> виріб; <i>контролює</i> якість робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення макетів архітектурних споруд	
		<p>Вибір теми проекту та її обґрунтування. Вимоги до об'єкта проектування (обраного виробу). Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення кращих ознак у виробках-аналогах.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обирає</i> та <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту із визначенням термінів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Розробка графічного зображення виробу.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення макета: виготовлення конструкційних елементів макета, виконання складальних робіт.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> кращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу;</p> <p><i>добирає</i> матеріал, інструменти, пристосування;</p> <p><i>обирає</i> технологію обробки деталей макета;</p> <p><i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу;</p> <p><i>розробляє</i> послідовність виготовлення виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> макет;</p> <p><i>контролює</i> розміри, якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка макета до презентації.</p> <p>Презентація спроектованих та виготовлених макетів.</p> <p>Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> макет до презентації;</p> <p><i>презентує</i> свій виріб;</p> <p><i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: макети криниць, колиб, альтанок, вказівних знаків, воріт тощо.

Інструменти: інструменти для ручної та механічної обробки деревини.

Матеріали: деревина (смерека, вільха, липа), фанера, ДВП тощо.

Модуль 18 ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОНАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ РОБІТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виконання **електротехнічних робіт**.

У першому розділі «Основи технології виконання електротехнічних робіт» учні ознайомлюються із джерелами та споживачами електричної енергії, побутовими електроприладами, проводами та їх видами, електромонтажним інструментом та навчаються працювати з побутовою електроарматурою, складати схеми простих електричних кіл, розраховувати вартість спожитої електричної енергії.

Зміст другого розділу «Проектування та монтаж простих електричних кіл» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація об'єктів проектування» програмою передбачено презентацію спроектованих і змонтованих електричних кіл із джерелами й споживачами електричної енергії.

Знання елементів електротехнічних робіт дасть можливість учням надалі проектувати електрифіковані вироби. Виконання практичних робіт забезпечить набуття елементарних знань і вмінь з безпечного користування побутовими електричними приладами.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виконання електротехнічних робіт</i>	12
2	<i>Розділ 2. Проектування та монтаж простих електричних кіл</i>	6
3	<i>Розділ 3. Презентація об'єктів проектування</i>	2
Усього:		20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	12	<i>Розділ 1. Основи технології виконання електротехнічних робіт</i>	
		<p>Електрична енергія в господарстві держави. Джерела та споживачі електричної енергії.</p> <p>Поняття про провідники та ізолятори. Проводи та їх види. Будова електричних проводів.</p> <p>Електромонтажний інструмент та прийоми роботи з ним. Підготовка проводів до електромонтажних робіт.</p> <p>Електричне коло. Умовні позначення елементів електричного кола. Читання схем електричних кіл. Складання з деталей конструктора простих електричних кіл.</p> <p>Побутова електроарматура. Будова лампового патрона, вимикача, штепсельного з'єднання. Запобіжники. Виконання демонтажу та монтажу побутової електроарматури.</p> <p>Побутові електроприлади. Види побутових електроприладів. Паспортні дані. Читання паспортних даних електроприладів.</p> <p>Облік електричної енергії. Електролічильник. Розрахунок вартості спожитої електричної енергії.</p>	<p><i>Учень:</i> <i>характеризує</i> поняття про електричну енергію; <i>називає</i> джерела електричної енергії; споживачів; <i>розрізняє</i> провідники та ізолятори; <i>характеризує</i> будову та призначення проводів, електричне коло; <i>розпізнає</i> електромонтажні інструменти; <i>виконує</i> підготовку проводів до монтажних робіт; <i>називає</i> елементи електричного кола; <i>складає</i> схему простого електричного кола; <i>здійснює</i> монтаж простого електричного кола; <i>називає</i> побутову електроарматуру; <i>виконує</i> демонтаж та складання лампового патрона, вимикача, штепсельного з'єднання; <i>застосовує</i> електромонтажний інструмент під час роботи; <i>наводить</i> приклади побутових електроприладів; <i>визначає</i> характеристики електроприладів на основі паспортних даних; <i>пояснює</i> призначення електролічильника;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Планування заходів для економного використання електроенергії.</p> <p>Ознайомлення з професією електрика з обслуговування електрообладнання</p>	<p><i>здійснює</i> розрахунок витрат електроенергії; планування заходів для економії електроенергії;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	6	<p>Розділ 2. Проектування та монтаж простих електричних кіл</p>	
		<p>Вибір теми проекту та її обґрунтування. Вимоги до об'єкта проектування.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Добір і обґрунтування джерел та споживачів електричної енергії.</p> <p>Створення графічного зображення електричного кола.</p> <p>Послідовність монтажу електричного кола. Монтаж електричного кола із деталей конструктора.</p> <p>Контроль якості об'єкта проектування</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до об'єкта проектування; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук джерел та споживачів електричної енергії;</p> <p><i>розробляє</i> схему простого електричного кола;</p> <p><i>здійснює</i> добір та підготовку проводів, монтаж простого електричного кола;</p> <p><i>застосовує</i> електромонтажний інструмент під час роботи;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Презентація об'єктів проектування	
		Презентація спроектованих та змонтованих електричних кіл. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: прості електричні кола (з використанням гальванічних елементів).

Інструменти: кусачки бічні, плоскогубці, круглогубці, пасатижі, викрутки, щипці, монтажний ніж.

Матеріали: провід.

Модуль 19

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ХУДОЖНІМ ВИПАЛЮВАННЯМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **художнього випалювання** по деревині або фанері.

У першому розділі «Основи технології художнього випалювання» учні ознайомлюються з обладнанням для випалювання та способами й прийомами випалювання; виконують вправи з випалювання.

У другому розділі «Проектування та виготовлення виробів, оздоблених художнім випалюванням» передбачене виконання проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентацію спроектованих та виготовлених виробів, оздоблених випалюванням.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології художнього випалювання</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів, оздоблених художнім випалюванням</i>	14
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	<i>Розділ 1. Основи технології художнього випалювання</i>	
		Місце та роль художнього випалювання в оздобленні виробів, виготовлених з деревини або фанери. Конструкційні матеріали, вимоги до конструкційних матеріалів.	<i>Учень:</i> <i>розрізняє</i> вироби, оздоблені художнім випалюванням; <i>добирає</i> матеріали, які використовуються для випалювання;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Прилади для виконання оздоблення випалюванням. Способи перенесення малюнка для оздоблення виробу художнім випалюванням. Прийоми випалювання: крапками, рисками, штампами.</p> <p>Способи випалювання: контурне, силуетне, із світлотінями, з розфарбовуванням. Технологія випалювання нескладних візерунків. Випалювання нескладних візерунків.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p><i>розрізняє</i> прийоми та способи випалювання; <i>виконує</i> нескладні елементи художнього випалювання; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	14	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів, оздоблених художнім випалюванням	
		<p>Вибір теми проекту. Обґрунтування теми. Вимоги до виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку. Аналіз конструкції та форми виробу.</p> <p>Конструювання виробу: конструювання форми деталей виробу, вибір способу з'єднання деталей, добір візерунків для оздоблення випалюванням. Виконання графічного зображення виробу.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>конструює</i> виріб; <i>виконує</i> графічне зображення задуманої форми деталей та виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Добір конструкційних матеріалів для виробу.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу з фанери або деревини. Виготовлення виробу.</p> <p>Послідовність виконання оздоблення випалюванням.</p> <p>Підготовка поверхонь виробу до художнього випалювання. Виконання художнього випалювання – оздоблення виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>добирає</i> зображення для оздоблення виробу випалюванням;</p> <p><i>добирає і готує</i> матеріали, інструменти та прилади для роботи;</p> <p><i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації.</p> <p>Презентація спроектованих та оздоблених випалюванням виробів. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> до презентації виріб;</p> <p><i>презентує</i> свій виріб;</p> <p><i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: сувеніри, підставки під гаряче (для невеликих предметів), рамки, панно, кухонні дошки, шкатулки, квартирні номерки, таблички тощо.

Інструменти та обладнання: олівець, пензлі, електричний випалювач.

Матеріали: деревина та фанера світлого кольору та однорідної структури (липа, береза, вільха, тополя), копіювальний папір, матеріали для шліфування, акварельні фарби, калька.

Модуль 20

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ТОНКОГО ЛИСТОВОГО МЕТАЛУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією обробки **тонкого листового металу**.

У першому розділі «Основи технології обробки тонкого листового металу» учні ознайомлюються з видами металів та сплавів, їх використанням; інструментами та обладнанням, які використовуються під час обробки металів; технологією отримання листового металу та основними властивостями листової сталі як конструкційного матеріалу; набувають знань та вмінь з технології обробки тонкого листового металу та виготовлення виробу.

У другому розділі «Проектування та виготовлення виробів із тонкого листового металу» учні мають виконати проект.

Змістом третього розділу «Презентація виготовлених виробів» програмою модуля передбачається презентація виготовлених виробів.

Технологічні операції з обробки тонкого листового матеріалу, які необхідні для виготовлення простого виробу, мають бути посилені для учнів 5 (6) класів.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології обробки тонкого листового металу	6
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та виготовлення виробів із тонкого листового металу	12
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології обробки тонкого листового металу	
		<p>Поняття про метали (залізо, мідь, алюміній) та їх сплави (сталь, чавун). Використання металів та їх сплавів.</p> <p>Отримання сталевих листів. Види листового металу.</p> <p>Обладнання безпечного робочого місця.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення виробу. Виготовлення виробу із тонкого листового металу.</p> <p>Підготовка тонкого листового металу до розмічання (випрямлення, вибір базових сторін). Площинне розмічання (за шаблоном, зразком), припуск. Штангенциркуль та прийоми роботи з ним.</p> <p>Різання тонколистового металу слюсарними ножицями.</p> <p>Обпилювання контурів деталей. Контроль обпилювання.</p> <p>Прийоми згинання тонколистового металу в лещатах, з використанням оправок.</p> <p>З'єднання деталей із тонкого листового металу заклепками або фальцевим з'єднанням. Прийоми безпечної роботи на свердильному верстаті.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розпізнає</i> метали та металеві сплави серед інших конструкційних матеріалів;</p> <p><i>називає</i> галузі використання металів та сплавів;</p> <p><i>називає</i> та <i>розрізняє</i> види листового металу;</p> <p><i>пояснює</i> технологічну послідовність виготовлення виробу з тонкого листового металу;</p> <p><i>називає</i> інструменти для обробки тонкого листового металу;</p> <p><i>добирає</i> інструменти, які використовуються для виготовлення нескладного виробу;</p> <p><i>виконує</i> безпечні прийоми роботи інструментами;</p> <p><i>виготовляє</i> нескладний виріб з тонкого листового металу;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості виготовленого виробу;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Опорядження виробів з металу. Контроль якості робіт	
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із тонкого листового металу	
		<p>Вибір теми проекту із списку, запропонованого вчителем, обґрунтування теми. Вимоги до виробу. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку. Аналіз конструкції та (або) форми виробу. Конструювання виробу: конструювання форми, вибір способу з'єднання деталей. Виконання графічного зображення виробу. Добір конструкційних матеріалів для виробу. Виготовлення виробу з тонкого листового металу. Контроль якості окремих деталей та виробу загалом. Розрахунок орієнтовної вартості матеріалів, витрачених на виготовлення виробу</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проекту; розробляє вимоги до виробу; проектну документацію; складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; здійснює пошук моделей-аналогів; визначає найкращі ознаки в кожному зразку; конструює виріб; виконує графічне зображення задуманої форми деталей та виробу; добирає і готує матеріали та інструменти для роботи; виготовляє виріб; здійснює контроль якості виробу; виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробів до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів з тонкого листового металу. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: підвіска для рам та стендів, брелок, коробочка для дрібних деталей, свічник, совок, сувенір, підставка для ручки тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: штангенциркуль ШЦ-I, рисувалка, кернер, молоток, слюсарна лінійка, слюсарний кутник, плоский напилек, набір надфілів, важільні або ручні слюсарні ножиці, набір сверدل, свердлильний верстат, слюсарні верстаки, лещата, плита для випрямлення, оправки для згинання.

Матеріали: чорна або оцинкована сталь завтовшки від 0,45 мм до 2 мм.

Модуль 21 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДРОТУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією **обробки дроту** й формування в них практичних умінь та навичок з його обробки під час виготовлення виробів.

У першому розділі «Основи технології обробки дроту» учні ознайомлюються з технологією виготовлення дроту та основними властивостями сталі як конструкційного матеріалу, інструментами і пристосуваннями, які використовуються під час роботи з дротом, технологіями виготовлення виробів з дроту; виготовляють із дроту виріб.

У другому розділі «Проектування та виготовлення виробів з дроту» програмою передбачено виконання учнями проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентації спроектованих та виготовлених виробів із дроту.

Для виготовлення та проектування слід добирати прості вироби, які повністю виготовлені з дроту або мають деталі зі сталевого, алюмінієвого або мідного дроту. У виробах допускаються деталі з інших конструкційних матеріалів за умови вивчення раніше технології їх обробки (фанера, тонкий листовий метал тощо).

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології обробки дроту	6
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та виготовлення виробів із дроту	12
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології обробки дроту	
		<p>Поняття про метали (залізо, мідь, алюміній) та їх сплави (сталь, латунь) Використання металів та їх сплавів.</p> <p>Отримання дроту прокатуванням та волочінням.</p> <p>Обладнання безпечного робочого місця.</p> <p>Підготовка дроту до розмічання (випрямлення). Лінійне розмічання, припуск на обробку. Штангенциркуль та прийоми роботи з ним.</p> <p>Способи поділу дроту на частини.</p> <p>Обпилювання торців дроту. Контроль обпилювання.</p> <p>Прийоми згинання дроту в лещатах та з використанням оправок.</p> <p>Послідовність виготовлення виробів з дроту. Виготовлення виробів з дроту.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p>Учень: <i>розпізнає</i> метали та металеві сплави серед інших конструкційних матеріалів; <i>називає</i> галузі використання металів та сплавів; способи отримання дроту; інструменти для обробки дроту; <i>виконує</i> безпечні прийоми роботи з інструментами; <i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення нескладного виробу; <i>визначає</i> послідовність виготовлення виробу з дроту; <i>виготовляє</i> виріб із дроту; <i>контролює</i> якість робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із дроту	
		<p>Вибір теми проекту. Обґрунтування теми.</p> <p>Вимоги до проектного виробу. Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проекту документацию;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>виробів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Аналіз конструкції та (або) форми виробу.</p> <p>Конструювання виробу: форми, вибір способу з'єднання деталей. Виконання графічного зображення виробу.</p> <p>Добір конструкційних матеріалів для виробу.</p> <p>Виготовлення виробу з дроту.</p> <p>Контроль якості окремих деталей та виробу загалом.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук виробів-аналогів;</p> <p>визначає кращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>конструює виріб;</p> <p>виконує графічне зображення задуманої форми деталей та виробу;</p> <p>добирає і готує матеріали та інструменти для роботи;</p> <p>виготовляє виріб;</p> <p>контролює якість виробу;</p> <p>виконує розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації.</p> <p>Презентація спроектованих та виготовлених виробів із дроту. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p>готує виріб до презентації;</p> <p>презентує свій виріб;</p> <p>здійснює самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: брелок, свічник, головоломки, гачки тощо.

Інструменти та обладнання: Штангенциркулі ШЦ-I, рисувальники, кернери, молотки, слюсарні лінійки, плоскі напилки, набори надфілів, слюсарні верстаки, лещата, плита для випрямлення, оправки для згинання різної форми та різного діаметра.

Матеріали: сталевий дріт діаметром 1–4 мм, алюмінієвий, мідний дріт.

Модуль 22

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ СПОСОБОМ МЕТАЛОПЛАСТИКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 5 (6) класів технологією виготовлення плоских та об'ємних виробів з листового металу способом **металопластики**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів способом металопластики» учні ознайомлюються з технологією виготовлення простих виробів із тонкого листового металу й фольги способом тиснення і карбування та опановують їх.

У другому розділі «Проектування та виготовлення виробів способом металопластики» передбачено виконання учнями проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентацію спроектованих і виготовлених виробів.

Технології виготовлення виробів способом металопластики враховують вікові особливості учнів 5–6 класів. Для виготовлення виробів не варто добирати складні форми та малюнки. Спроектовані та виготовлені вироби повинні мати практичне застосування.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів способом металопластики</i>	6
2	<i>Розділ 1. Проектування та виготовлення виробів способом металопластики</i>	12
3	<i>Розділ 1. Презентація виготовлених виробів</i>	2
	Усього:	20

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів способом металопластики	
		<p>Поняття про метали (залізо, мідь, алюміній) та сталь. Використання металів та їх сплавів у декоративному мистецтві. Отримання сталевого листа й фольги. Види листового металу (за товщиною, металом). Поняття про пластичність.</p> <p>Обладнання безпечного робочого місця. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Інструменти для тиснення (давильники) та карбування (карбівки), штампи.</p> <p>Підготовка тонкого листового матеріалу до розмічання та нанесення малюнка. Способи нанесення малюнка на металеву поверхню.</p> <p>Різання тонкого листового металу слюсарними ножицями. Різання фольги ножицями.</p> <p>Прийоми безпечного тиснення та карбування тонкого листового металу.</p> <p>Опорядження виробу.</p> <p>Контроль якості робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розпізнає</i> метали та металеві сплави серед інших конструкційних матеріалів; <i>називає</i> галузі використання металів та сплавів; <i>називає</i> та <i>розрізняє</i> види листового металу; <i>пояснює</i> технологічну послідовність виготовлення виробу з тонкого листового металу; <i>називає</i> інструменти для обробки тонкого листового металу; <i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення простого виробу; <i>виготовляє</i> нескладний виріб із тонкого листового металу; <i>виконує</i> безпечні прийоми роботи інструментами; <i>контролює</i> якість робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів способом металопластики	
		<p>Вибір теми проекту. Обґрунтування теми. Вимоги до виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук подібних виробів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Конструювання виробу. Виконання графічного зображення виробу.</p> <p>Вибір конструкційних матеріалів для виробу.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєкту документацию; <i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів; <i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>конструює</i> виріб; <i>виконує</i> графічне зображення задуманого виробу; <i>добирає</i> і <i>готує</i> матеріали та інструменти для роботи; <i>визначає</i> послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> виріб; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок орієнтовної вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	2	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів способом металопластики. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проєктування: панно, мініатюри, написи, декоративні літери, квіти об'ємні, свічки, декоративні елементи тощо.

Інструменти, обладнання, пристосування: рисувалки, кернери, молотки, слюсарні лінійки, набори карбівок, набори давильників, важільні або ручні слюсарні ножиці, ножиці, слюсарні верстаки, лещата, плита для випрямляння.

Матеріали: чорна або оцинкована сталь завтовшки приблизно 0,5 мм, фольга алюмінієва або мідна.

**ВАРІАТИВНА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ СКЛАДОВА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ**

7–9 класи

Модуль 1

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ, В'ЯЗАНИХ ГАЧКОМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст варіативного модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **в'язання гачком**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів, в'язаних гачком» учні ознайомлюються з видами виробів, в'язаних гачком, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення в'язаних виробів; вивчають основні елементи в'язання гачком, опановують основи технології виготовлення в'язаних виробів, виготовляють виріб.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних гачком» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих та виготовлених виробів, в'язаних гачком.

Спроектований та виготовлений виріб повинен мати для учнів практичне застосування.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів, в'язаних гачком</i>	5
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних гачком</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	Розділ 1. Основи технологій виготовлення виробів, в'язаних гачком	
		<p>В'язання гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Вироби, в'язанні гачком. Матеріали для роботи: природні матеріали та штучного походження (синтетичні). Інструменти для в'язання. Добір гачків і ниток (пряжі). Прийоми роботи гачком. Технологія в'язання гачком. Основні елементи в'язання гачком: початкова петля, повітряна петля, півстовпчик, стовпчик (з накидом, без накиду), їх схематичне зображення. Послідовність утворення ланцюжка з повітряних петель. Виконання основних елементів в'язання гачком. Схеми для в'язання гачком. Умовні позначення елементів в'язання на схемах. Читання схем. Виготовлення виробу за схемою для в'язання гачком. Види оздоблень в'язаних виробів. Оздоблення виготовленого виробу. Контроль якості робіт. Догляд за виробами, в'язаними гачком</p>	<p>Учень: <i>розрізняє</i> види виробів, в'язаних гачком; природні матеріали та штучного походження; <i>називає</i> основні елементи в'язання гачком; <i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для в'язання виробів гачком; <i>виконує</i> основні елементи в'язання гачком; <i>читає</i> схеми для в'язання гачком; <i>виготовляє</i> за схемою виріб, в'язаний гачком; <i>оздоблює</i> виріб; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	10	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних гачком	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для в'язання гачком). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у моделях-аналогах.</p> <p>Опис виробу.</p> <p>Графічне зображення в'язаного гачком виробу.</p> <p>Складання схеми для в'язання (добір схеми для в'язання із внесенням творчих елементів). Добір способу в'язання (за розрахунком, за кресленням).</p> <p>Добір матеріалів, визначення їх кількості. Добір гачків.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення та оздоблення виробу.</p> <p>Остаточна обробка в'язаного виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів на в'язання виробу</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проєкту; формулює тему, мету і завдання проєкту; розробляє вимоги до виробу; проєктну документацію; складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; здійснює пошук моделей-аналогів; визначає найкращі ознаки в моделях-аналогах; виконує опис виробу; застосовує методи проєктування; розробляє графічне зображення виробу; виконує креслення виробу (деталей); визначає спосіб з'єднання деталей виробу (за потребою); добирає схему для в'язання виробу та вносить творчі елементи у схему для в'язання; визначає розміри майбутнього виробу; виконує розрахунок кількості матеріалів для в'язання; добирає і готує матеріали та інструменти для роботи;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			складає послідовність виготовлення виробу; виготовляє та оздоблює виріб; виконує остаточну обробку в'язаного виробу; контролює якість виробу; виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів на виготовлення виробу; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів, в'язаних гачком. Оцінювання робіт	Учень: готує до презентації виріб; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: серветка, килимок, іграшка, гольник, шапочка, шкарпетки, косметичка, капці, настінні панно, мініатюри, топ, жилетка, пінетки, гаманець, прикраси, чохол для мобільного телефону, чохол для окулярів тощо.

Інструменти та пристосування: гачки, голки, ножиці, наперсток.

Матеріали: нитки, пряжа.

Модуль 2 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ, В'ЯЗАНИХ СПИЦЯМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст варіативного модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **в'язання спицями**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів, в'язаних спицями» учні ознайомлюються з видами виробів, в'язаних спицями, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення в'язаних виробів; основними елементами в'язання спицями, опановують основи технології виготовлення в'язаних виробів і виготовляють виріб.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних спицями» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих і виготовлених виробів, в'язаних спицями.

Спроекований та виготовлений виріб повинен мати для учнів практичне застосування.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів, в'язаних спицями</i>	5
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних спицями</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів, в'язаних спицями	
		<p>В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p>Вироби, в'язані спицями (одяг, речі для оформлення інтер'єру).</p> <p>Інструменти і матеріали для в'язання спицями. Добір спиць і пряжі.</p> <p>Прийоми роботи спицями.</p> <p>Набір петель першого ряду.</p> <p>Послідовність утворення лицьової, виворітної петель.</p> <p>Прийоми в'язання лицьовими та виворітними петлями.</p> <p>Умовні позначення основних елементів в'язання на схемах. Рапорт узору. Створення візерунків для в'язання на основі лицьових і виворітних петель.</p> <p>Технологія виготовлення в'язаного спицями виробу.</p> <p>В'язання за кресленням.</p> <p>Щільність в'язання по горизонталі та вертикалі. Необхідність розрахунку кількості петель. Розрахунок кількості петель і рядів для в'язання виробу. Мірки, необхідні для виготовлення виробу, їх умовні позначення.</p> <p>Види оздоблень в'язаних виробів. Послідовність</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> види виробів, в'язаних спицями;</p> <p><i>називає</i> основні елементи в'язання петель спицями;</p> <p><i>розрізняє</i> умовні позначення елементів в'язання спицями;</p> <p><i>читає</i> схеми для в'язання спицями;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для в'язання спицями;</p> <p><i>виконує</i> основні елементи в'язання спицями; знімання мірок (за потреби);</p> <p><i>розраховує</i> кількість петель і рядів для в'язання;</p> <p><i>складає</i> послідовність виготовлення виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб, в'язаний спицями;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		виготовлення в'язаного спицями виробу. Виготовлення та оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості робіт. Догляд за в'язаними виробами	
2	10	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, в'язаних спицями	
		Вибір теми проекту (виробу для в'язання спицями). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу. Планування роботи з виконання проєкту. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у моделях-аналогах. Опис виробу. Урахування модних тенденцій у процесі проєктування. Конструювання виробу. Графічне зображення проєктованого виробу. Добір (складання) схеми в'язання. Внесення творчих елементів у дібрану схему для в'язання спицями. Добір спиць, матеріалів (ниток, пряжі). Використання розрахунків (креслення) для в'язання виробу. Визначення кількості ниток (пряжі) для виготовлення виробу. Способи збільшення і зменшення ширини в'язаного полотна.	Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проєкту; <i>формулює</i> тему, мету і завдання проєкту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів; <i>визначає</i> найкращі ознаки в моделях-аналогах; <i>виконує</i> опис виробу; <i>застосовує</i> методи проєктування; <i>розробляє</i> графічне зображення виробу; <i>виконує</i> креслення виробу (деталей); <i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей виробу (за потребою); <i>добирає</i> схему для в'язання виробу;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Послідовність виготовлення виробу із збільшенням і зменшенням ширини в'язаного полотна. Виготовлення в'язаного спицями виробу, його оздоблення. Остаточна обробка в'язаного виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>здійснює внесення творчих елементів у схему в'язання; визначає розміри майбутнього виробу; виконує розрахунок кількості матеріалів для в'язання; добирає і готує матеріали та інструменти для роботи; складає план роботи з виготовлення виробу; виготовляє та оздоблює виріб; виконує остаточну обробку в'язаного спицями виробу; контролює якість виробу; виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів на виготовлення виробу; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів, в'язаних спицями. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: готує до презентації виріб; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: шалик, шапочка, серветка, килимок, прихватка, комірець, іграшка, іграшки для пальчикового та лялькового театрів, гольник, вироби для оздоблення інтер'єру, жилет, капці, прикраси, чепчик, берет, кімнатне взуття, косметичка, чохол для мобільного телефону, чохол для окулярів, топ тощо.

Інструменти та пристосування: спиці, голки, ножиці, наперсток.

Матеріали: нитки, пряжа.

Модуль 3 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ (МАШИННИМ СПОСОБОМ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення **швейних виробів (машинним способом)**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення швейних виробів машинним способом» учні ознайомлюються з основами технічного конструювання, видами машинних швів та виконують їх, способами волого-теплової обробки; опановують технологію виготовлення швейних виробів.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення швейних виробів» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих та виготовлених швейних виробів.

Для виготовлення слід добирати сучасні плечові вироби нескладної конструкції. Виріб учні проектують і виготовляють на себе (за власними мірками).

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення швейних виробів машинним способом</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення швейних виробів</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології виготовлення швейних виробів машинним способом	
		<p>Види плечових виробів (за силуетом і кроєм) та їх оздоблень.</p> <p>Технічне конструювання. Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Мірки для побудови креслення плечового виробу. Прийоми знімання мірок. Записування мірок. Побудова креслення виробу (в масштабі 1:1). Моделювання плечових виробів.</p> <p>Машинні шви: «накладний», «настрочний». Виконання швів.</p> <p>Кишені, оброблені деталями крою, технологія їх виготовлення. Послідовність виконання кишень, оброблених деталями крою. Виконання зразка.</p> <p>Волого-теплова обробка виробу (ВТО).</p> <p>Термінологія машинних робіт та волого-теплової обробки.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за швейними виробами</p>	<p>Учень:</p> <p>розрізняє види плечових виробів (за силуетом і кроєм); знімає мірки для побудови креслення плечового виробу;</p> <p>виконує запис знятих мірок; називає основні типи креслярських ліній;</p> <p>будує креслення плечового виробу в масштабі 1:1;</p> <p>виконує машинні шви, кишені, оброблені деталями крою, та волого-теплову обробку;</p> <p>використовує термінологію машинних робіт та ВТО; здійснює контроль якості робіт;</p> <p>організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення швейних виробів	
		<p>Вибір теми проекту (плечового виробу для виготовлення). Обґрунтування вибору</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проєкту. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у моделях-аналогах. Опис виробу.</p> <p>Художнє конструювання. Створення графічного зображення плечового виробу. Конструювання та моделювання розробленого виробу.</p> <p>Добір тканини, прикладних матеріалів, фурнітури, інструментів та обладнання для роботи. Розкрій, пошиття та оздоблення плечового виробу.</p> <p>Послідовність пошиття виробу.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка (поопераційна, кінцева).</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів для пошиття виробу</p>	<p><i>обгрунтовує</i> вибір теми проєкту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу;</p> <p>проектні документи;</p> <p>складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки в виробках-аналогах;</p> <p><i>виконує</i> опис виробу;</p> <p><i>застосовує</i> методи проєктування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення плечового виробу;</p> <p><i>виконує</i> конструювання та моделювання виробу;</p> <p><i>добирає і готує</i> матеріали та інструменти для роботи;</p> <p><i>складає</i> послідовність пошиття виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації.</p> <p>Презентація спроектованого та виготовленого плечового виробу.</p> <p>Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> до презентації виріб;</p> <p><i>презентує</i> свій виріб;</p> <p><i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: нічна сорочка, блузка, сарафан, сукня, халат тощо.

Інструменти, обладнання і пристосування: ножиці, голки, лінійка, олівець, швейна машина, праска, наперсток, гольниця, шпильки, кравецька крейда, сантиметрова стрічка.

Матеріали: тканина, нитки, фурнітура, прикладні матеріали.

Модуль 4

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ОДЯГУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **оздоблення одягу**. Одяг, оздоблений модними, красивими елементами, не тільки підкреслює індивідуальність власника, а й свідчить про його майстерність.

У першому розділі «Основи технології оздоблення одягу» передбачено ознайомлення учнів із видами оздоблення, матеріалами і інструментами, які використовуються для його виготовлення, опановують технології виконання оздоблювальних елементів (учитель добирає із кожного виду той чи інший елемент для виконання учнями).

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів» передбачає виконання проекту.

Учні обирають виріб для оздоблення, проектують оздоблення та виконують його. Складність техніки оздоблення має відповідати віковим особливостям учнів. Оздоблення одягу запропонованими техніками не потребує дорогих матеріалів, інструментів та складного обладнання.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» передбачено презентацію оздоблених виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології оздоблення одягу</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація оздоблених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення одягу	
		<p>Загальні відомості про оздоблення одягу. Види та способи оздоблення одягу. Матеріали та інструменти, необхідні для виготовлення кожного виду оздоблення.</p> <p>Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокілье, банти, волани, канти, оборки, буфи тощо).</p> <p>Технологія виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами, китицями.</p> <p>Технологія оздоблення виробів ручними швами, вишивкою, бісером, штучними квітами, плетеними елементами, макраме.</p> <p>Термінологія ручних та машинних робіт, які застосовуються під час виконання оздоблювальних робіт.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами з різними видами оздоблення</p>	<p>Учень: розрізняє й називає види оздоблення; характеризує матеріали для різних видів оздоблення; добирає матеріали та інструменти, які використовуються для різних видів оздоблення; виконує елементи різних видів оздоблення; здійснює контроль якості робіт; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів	
		<p>Вибір теми проекту (добір виробу для оздоблення та виду оздоблення). Обґрунтування добору виробу та виду оздоблення.</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проекту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Критерії оздоблення вибраного виробу. Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів та видів оздоблення. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис об'єкта проектування. Створення графічного зображення оздоблення та виробу з оздобленням.</p> <p>Підготовка виробу до оздоблення.</p> <p>Матеріали, інструменти, пристосування для виготовлення оздоблення.</p> <p>Послідовність виготовлення оздоблення для виробу.</p> <p>Виготовлення оздоблення.</p> <p>Оздоблення виробу.</p> <p>Контроль якості оздоблення та виробу в цілому.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів для оздоблення виробу</p>	<p><i>добирає</i> виріб для оздоблення; <i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> критерії оздоблення виробу; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів та видів оздоблення виробу;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу з оздобленням;</p> <p><i>готує</i> виріб до оздоблення;</p> <p><i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування для оздоблення;</p> <p><i>складає</i> послідовність виготовлення оздоблення виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> оздоблення;</p> <p><i>оздоблює</i> виріб;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>контролює</i> якість оздоблення та оздобленого виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація оздоблених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація, оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює оцінювання виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: оздоблення суконь, спідниць, блузок, фартухів, жилетів, сарафанів, топів, светрів, курток, джинсів, штанів: вишивкою, вишитими чи плетеними (зв'язаними) комірами, кишеньками, брошками, намистом, штучними квітами тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: відповідно до обраного виду оздоблення (голки, ножиці, бульки, човники), швейні машини, наперстки, п'яльця.

Матеріали: відповідно до обраного виду оздоблення (тканина, термоаплікація, сутаж, тасьма, шнури, пряжа, нитки для вишивання, бісер, блискітки, дріт, клей тощо).

Модуль 5 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ У ТЕХНІЦІ «МАКРАМЕ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення виробів у техніці «макrame».

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів у техніці «макrame»» учні ознайомлюються з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення виробів у цій техніці; опановують технологію плетіння макrame і виготовляють вироби.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробу, виготовленого в техніці «макrame»», передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію виготовлених виробів.

Для виготовлення виробів у техніці «макrame» не варто добирати складні технології плетіння.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів у техніці «макrame»</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробу, виготовленого в техніці «макrame»</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів у техніці «макrame»	
		<p>Макrame – вузликове плетіння. Короткі відомості з історії виникнення макrame. Місце та роль плетіння макrame в сучасному декоративно-прикладному мистецтві в українській національній культурі. Види виробів із макrame.</p> <p>Матеріали для плетіння макrame.</p> <p>Інструменти, пристосування (для закріплення ниток).</p> <p>Розрахунок довжини шнурів для плетіння. Види вузлів: правосторонній, лівосторонній плоскі; квадратні; кручений ланцюжок; «шишка», «піко», «хамелеон», «фриволіте», «жозефіна»; репсові. Види брид: вертикальні, горизонтальні, похилі. Вправи з виконання вузлів, що вивчаються.</p> <p>Плетіння за схемою та кресленням.</p> <p>Графічне зображення схем для плетіння макrame. Умовні позначення на схемах.</p> <p>Візерунки та їх виконання: ромб з квадратних вузлів, репсових вузлів.</p> <p>Виготовлення нескладних виробів із використанням вузлів, які вивчаються.</p> <p>Контроль якості робіт.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> вироби, виготовлені в техніці «макrame»; <i>наводить</i> приклади застосування в побуті виробів, виконаних у техніці «макrame»; <i>називає</i> та <i>добирає</i> матеріали та інструменти, необхідні для виготовлення виробів у техніці «макrame»; <i>характеризує</i> особливості процесу плетіння макrame; <i>читає</i> схеми для плетіння макrame; <i>обгрунтовує</i> добір матеріалів залежно від призначення виробу; <i>виконує</i> вузли та бриди, що вивчаються; <i>створює</i> візерунки з основних вузлів та брид; <i>розробляє</i> креслення викрійки для виготовлення виробу (за необхідності); <i>виготовляє</i> нескладні вироби в техніці «макrame»; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Догляд за виробами, виготовленими в техніці «макrame»	
2	11	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів, виготовлених у техніці «макrame»	
		<p>Вибір та обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу. Планування роботи з виконання проєкту. Пошук виробів-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис об'єкта проєктування. Конструювання. Створення графічного зображення виробу.</p> <p>Знімання мірок для виготовлення виробу (за необхідності). Виконання креслення викрійки виробу.</p> <p>Добір та підготовка основних та допоміжних матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи.</p> <p>Розрахунок кількості матеріалів для виготовлення виробу.</p> <p>Послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення виробу в техніці «макrame». Добір та оздоблення виробу.</p> <p>Остаточна обробка виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>обґрунтовує вибір теми проєкту (виріб для виготовлення);</p> <p>формулює тему, мету, завдання проєкту;</p> <p>розробляє вимоги до виробу; проєкту документацию;</p> <p>складає план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук моделей-аналогів;</p> <p>виявляє найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>виконує опис об'єкта проєктування;</p> <p>застосовує методи проєктування;</p> <p>розробляє графічне зображення проєктованого виробу;</p> <p>знімає мірки для виготовлення виробу (за необхідності);</p> <p>виготовляє викрійку виробу;</p> <p>добирає і готує до роботи матеріали, інструменти, пристосування;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p><i>розраховує</i> необхідну кількість матеріалів для виготовлення виробу; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів. Оцінювання виробів</p>	<p>Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> власний виріб; <i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: підвісні прикраси для стін та вікон, кашпо для квітів, пасок, сумка, хустка, накидка, шаль, декоративне панно, браслет, намисто, газетниця, килимок, серветка, сувенір, жилет, блуза тощо. Плетені деталі (як одноколірні, так і різноколіорові) для оздоблення одягу: комірці, манжети, кишені, вставки, кокетки.

Інструменти та пристосування: ножиці, гачки для в'язання, сантиметрова стрічка, кравецькі шпильки, м'яка подушечка для закріплення ниток (шнурів, пряжі тощо).

Матеріали: шнур, нитки, тасьма, шпагат, клей ПВА.

МОДУЛЬ 6

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ МЕРЕЖКАМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Варіативний модуль передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією оздоблення виробів мережками.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів мережками» учні ознайомлюються з традиціями оздоблення виробів мережками, різновидами мережок, особливостями їх використання у сучасних композиціях вишивок; опановують техніки виконання мережок.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів мережками» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих та виготовлених виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології оздоблення виробів мережками	4
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування, виготовлення та оздоблення виробів мережками	11
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів мережками	
		<p>Мережка – прозоро-лічильна вишивка.</p> <p>Регіональні традиції оздоблення виробів мережками.</p> <p>Використання мережок у сучасних виробках.</p> <p>Види мережок. Прості мережки: «одинарний прутик», «подвійний прутик», «роздвоєний прутик». Мережки, що виконуються на основі простих мережок («стовпчик», «гречечка», «вівсяночка» тощо). Змережування.</p> <p>Композиція виробу, оздобленого мережками. Поєднання прозоро-лічильних і поверхнево-нашивних технік вишивання.</p> <p>Матеріали, інструменти і пристосування для виконання мережок.</p> <p>Технологія виконання мережок.</p> <p>Виконання простих мережок, які вивчаються.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими мережками</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує особливості традицій оздоблення виробів мережками у своєму регіоні;</p> <p>називає можливості використання мережок у сучасних виробках;</p> <p>розрізняє види мережок;</p> <p>пояснює особливості побудови композиції вишивок із використанням мережок;</p> <p>обґрунтовує добір матеріалів, інструментів і пристосувань для виконання мережок;</p> <p>виконує прості мережки;</p> <p>здійснює контроль якості робіт;</p> <p>організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів мережками	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Створення графічного зображення задуманого виробу. Розробка композиції оздоблення виробу мережками.</p> <p>Креслення деталей виробу. Добір матеріалів, інструментів і пристосувань.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення спроектованого виробу. Оздоблення деталей виробу композицією вишивки з мережками.</p> <p>Остаточна обробка виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>обґрунтовує</i> вибір об'єкта проектування;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис виробу;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення задуманого виробу та композицію його оздоблення;</p> <p><i>виконує</i> креслення деталей виробу;</p> <p><i>розраховує</i> потрібну кількість матеріалів;</p> <p><i>добирає</i> необхідні матеріали, інструменти і пристосування;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу та його оздоблення;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб;</p> <p><i>оздоблює</i> деталі виробу;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>розраховує</i> вартість витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованого і виготовленого виробу. Оцінювання робіт	<i>Учень:</i> <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> виріб; <i>оцінює</i> проект

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: серветка, доріжка, скатертина, диванна подушка, прошва для білизни, деталі одягу, прихватка, вітальна листівка, фіранки, постільна білизна, рушничок, декоративне панно, комірць тощо.

Інструменти та пристосування: голки, ножиці, лінійка, олівець, кілочок, п'яльці, наперсток, гольник, та ін.

Матеріали: тканина для вишивання мережками, швейні і вишивальні нитки, копіювальний папір, калька.

Модуль 7 ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ГЛАДДЕВИМИ ШВАМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Варіативний модуль передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **оздоблення виробів гладдевими швами**.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою» учні ознайомлюються з традиціями оздоблення виробів гладдю, її різновидами та особливостями використання у сучасній вишивці; опановують техніки виконання різновидів гладі.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів гладдевими швами» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих виробів, оздоблених гладдевими швами.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів гладдевими швами</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою	
		<p>Гладь – поверхнево нашивна вишивка. Лічильна гладь. Гладь за вільним контуром. Традиції вишивання гладдю у місцевому регіоні. Використання вишивок гладдю в наш час.</p> <p>Техніки вишивання вільною гладдю: художня, декоративна, біла.</p> <p>Своєрідні техніки вишивання гладдю: «полтавська гладь», «володимирська гладь», «контурна гладь» та інші.</p> <p>Композиція виробу, оздобленого гладдю. Поєднання різних технік вишивання з гладдю.</p> <p>Матеріали, інструменти і пристосування для виконання традиційних технік вишивання.</p> <p>Технологія вишивання гладдю. Вишивання нескладних виробів гладдю.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими гладдевими швами</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> особливості традицій оздоблення виробів гладдю у своєму регіоні; <i>називає</i> можливості використання вишивки гладдю у сучасних виробках; <i>розрізняє</i> техніки вишивання гладдю; <i>пояснює</i> особливості побудови композиції вишивок гладдю; <i>обґрунтовує</i> добір матеріалів, інструментів і пристосувань для вишивання гладдю; <i>виконує</i> гладдеві вишивальні шви на виробі; <i>організує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів гладдевими швами	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Складання плану роботи з виконання проєкту.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір об'єкта проєктування;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук інформації про об'єкт проектування. Моделі-аналоги. Визначення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Створення графічного зображення задуманого виробу. Розробка композиції оздоблення виробу гладде-вими швами.</p> <p>Креслення деталей виробу. Добір матеріалів, інструментів і пристосувань.</p> <p>Визначення технологічної послідовності виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення спроектованого виробу. Оздоблення деталей виробу композицією вишивки.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> критерії, яким повинен відповідати виріб;</p> <p>проекту документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук та аналіз моделей-аналогів; інформації для виконання проекту;</p> <p><i>виконує</i> опис виробу, конструювання;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення задуманого виробу та композицію його оздоблення;</p> <p><i>виконує</i> креслення деталей виробу;</p> <p><i>розраховує</i> потрібну кількість матеріалів;</p> <p><i>добирає</i> необхідні матеріали, інструменти і пристосування;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу та його оздоблення;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб;</p> <p><i>оздоблює</i> деталі виробу;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує виріб; здійснює оцінювання проєкту

Орієнтовний перелік об'єктів проєктування: серветка, доріжка, рушничок, скатертина, диванна подушка, деталі одягу, декоративне панно, вітальна листівка тощо.

Інструменти та пристосування: голки, ножиці, олівець, лінійка, кілочок, п'яльці, наперсток, гольник та ін.

Матеріали: тканина (основа для вишивання), швейні і вишивальні нитки, копіювальний папір, калька.

Модуль 8

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ВИШИВКОЮ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Варіативний модуль передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією оздоблення виробів **українською народною вишивкою**.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою» учні ознайомлюються з традиціями оздоблення виробів українською народною вишивкою, різновидами традиційних швів, особливостями їх використання у сучасній вишивці; опановують техніки виконання української народної вишивки з врахуванням інтересів і можливостей учнів.

Зміст другого розділу «Проектування, виготовлення та оздоблення виробів українською народною вишивкою» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію учнями виготовлених та оздоблених українською народною вишивкою виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів українською народною вишивкою</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів українською народною вишивкою	
		<p>Мистецтво української народної вишивки. Самобутність мотивів, орнаментів, колориту української народної вишивки.</p> <p>Використання традицій народної вишивки у наш час. Усталені техніки вишивання. Вишивальні шви, що імітують перебірне ткання: «низь», «набирування», «затяганка», «зволікання».</p> <p>Види лічильної гладі. Рушникові шви. Види штапівки: «кривулька», «клітка». Шви «верхоплут», «солов'їні вічка» та інші.</p> <p>Схематичне зображення технік виконання швів.</p> <p>Вишивальні шви, властиві для місцевого регіону.</p> <p>Матеріали, інструменти і пристосування для виконання традиційних технік вишивання.</p> <p>Технологія вишивання швами, які вивчаються.</p> <p>Вишивання нескладного виробу швами, що вивчаються. Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за вишитими виробами</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> особливості традицій оздоблення виробів українською народною вишивкою;</p> <p><i>називає</i> можливості використання української народної вишивки в сучасних виробках;</p> <p><i>розрізняє</i> техніки традиційної вишивки;</p> <p><i>характеризує</i> техніки вишивання, властиві своєму регіону;</p> <p><i>пояснює</i> особливості побудови композиції традиційних вишивок;</p> <p><i>обгрунтовує</i> добір матеріалів, інструментів і пристосувань для вишивання;</p> <p><i>зображує</i> схематично техніки виконання швів;</p> <p><i>виконує</i> традиційні вишивальні шви;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	11	Розділ 2. Проектування, виготовлення та оздоблення виробів українською народною вишивкою	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги, яким має відповідати майбутній виріб.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з джерелами інформації.</p> <p>Моделі-аналоги. Визначення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Конструювання виробу.</p> <p>Створення графічного зображення задуманого виробу. Розробка композиції оздоблення виробу українською народною вишивкою.</p> <p>Креслення деталей виробу. Добір матеріалів, інструментів і пристосувань.</p> <p>Визначення технологічної послідовності виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення спроектованого виробу. Оздоблення деталей виробу композицією вишивки. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір об'єкта проектування;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> критерії, яким повинен відповідати виріб;</p> <p><i>проектні документи;</i></p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів, інформації для виконання проекту;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення задуманого виробу та композицію його оздоблення;</p> <p><i>виконує</i> креслення деталей виробу;</p> <p><i>розраховує</i> потрібну кількість матеріалів;</p> <p><i>добирає</i> необхідні матеріали, інструменти і пристосування;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу та його оздоблення;</p> <p><i>виготовляє</i> виріб;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p>оздоблює деталі виробу; виконує остаточну обробку виробу; контролює якість виробу; виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: готує виріб до презентації; презентує виріб; здійснює самооцінку проекту</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: серветка, доріжка, рушничок, скатертина, диванна подушка, деталі одягу, декоративне панно, вітальна листівка тощо.

Інструменти та пристосування: голки, ножиці, лінійка, олівець, кілочок, п'яльці, наперсток, гольник, сантиметрова стрічка та ін.

Матеріали: тканина для вишивання, швейні і вишивальні нитки.

Модуль 9 ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ВИШИВКОЮ БІСЕРОМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією оздоблення виробів **вишивкою бісером**.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів вишивкою бісером» учні ознайомлюються з видами виробів, вишитих бісером, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для вишивання бісером; опановують технологію вишивання бісером.

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів вишивкою бісером» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» програмою передбачається презентація виробів, оздоблених вишивкою бісером.

Для оздоблення виробів вишивкою бісером варто добирати нескладні візерунки для вишивання. Спроектване оздоблення виробу бісером та вишитий бісером виріб повинен мати для учнів практичне застосування.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів вишивкою бісером</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів вишивкою бісером</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація оздоблених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів вишивкою бісером	
		<p>Вишивання бісером як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Історія виникнення вишивки бісером.</p> <p>Види виробів, вишитих бісером.</p> <p>Види бісеру. Орнамент та колорит.</p> <p>Створення графічного зображення візерунка для вишивки бісером. Перенесення візерунка на тканину.</p> <p>Матеріали, інструменти, пристосування для вишивання виробів бісером.</p> <p>Технологія вишивання бісером. Закріплення бісеринки на тканині. Види швів бісерного вишивання: «через край», «назад голка», «рядковий», «стебловий», «арковий», «уприкріп».</p> <p>Виконання швів.</p> <p>Оздоблення виробів вишивкою бісером. Остаточна обробка виробу, вишитого бісером.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, вишитими бісером</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє</i> види виробів, вишитих бісером;</p> <p><i>називає</i> та <i>розрізняє</i> види бісеру;</p> <p><i>характеризує</i> орнаменти для вишивання бісером;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для вишивання виробу бісером;</p> <p><i>виконує</i> графічне зображення візерунка для вишивання бісером;</p> <p><i>переносить</i> малюнок на тканину;</p> <p><i>добирає</i> бісер відповідно до кольорової гами;</p> <p><i>закріплює</i> бісеринку на тканині;</p> <p><i>виконує</i> вправи із виконання швів: «через край», «назад голка», «рядковий», «стебловий», «арковий», «уприкріп»;</p> <p><i>оздоблює</i> виріб вишивкою бісером;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу, вишитого бісером;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>називає</i> основні правила догляду за виробом, вишитим бісером;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
2	11	Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів вишивкою бісером	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для оздоблення вишивкою бісером). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до оздоблення виробу вишивкою бісером.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту. Пошук моделей-аналогів, вишитих бісером. Визначення кращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Опис об'єкта проектування. Створення візерунка для оздоблення виробу бісером. Добір та підготовка основних та додаткових матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи. Урахування розмірів виробу для вишивання бісером, його кольору, виду тканини тощо.</p> <p>Оздоблення виробу вишивкою бісером.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>вибирає</i> вид виробу для вишивання бісером;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення візерунка для вишивання виробу бісером;</p> <p><i>добирає</i> бісер за розміром, кольором; інструменти, пристосування;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність вишивання бісером виробу;</p> <p><i>виконує</i> вишивання виробу бісером;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація оздоблених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація вишитих бісером виробів. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> оцінювання виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування. Вироби для вишивання бісером: картина, серветка, закладка, пасок, краватка, сумка, гаманець, сувенір, чохол для мобільного телефону, косметичка, брелок; оздоблення одягу тощо.

Інструменти та пристосування: бісерні голки, ножиці, щипці, п'яльця, наперсток.

Матеріали: бісер, нитки, намистинки, блискітки тощо.

Модуль 10

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ СУВЕНІРІВ ІЗ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення **сувенірів із текстильних матеріалів**.

У першому розділі «Основи технології виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів» передбачено ознайомлення учнів із видами текстильних волокон, їх властивостями, текстильними матеріалами; видами сувенірів, матеріалами і інструментами, які використовуються для їх виготовлення, опановують технології виготовлення сувенірів; виготовляють сувеніри.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів» передбачає виконання проекту.

Учні обирають сувенір для проектування та виготовлення. Складність технології виготовлення сувеніра має відповідати віковим особливостям учнів.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» передбачено презентацію спроектованих та виготовлених сувенірів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів</i>	5
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	Розділ 1. Основи технології виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів	
		<p>Загальні відомості про сувеніри, їх призначення та використання. Види сувенірів. Текстильні матеріали, які використовуються для виготовлення сувенірів. Урахування властивостей текстильних матеріалів у різних видах сувенірів.</p> <p>Види оздоблень сувенірів. Техніки виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів: шиття, в'язання, плетіння.</p> <p>Технологія виготовлення шитих, в'язаних, плетених сувенірів. Матеріали, інструменти, обладнання, пристосування для виготовлення та оздоблення шитих, в'язаних, плетених сувенірів.</p> <p>Виготовлення та оздоблення шитого, в'язаного та плетеного сувенірів.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за сувенірами з різних матеріалів</p>	<p>Учень: <i>розрізняє й називає</i> види сувенірів, техніки їх виконання; <i>характеризує</i> матеріали для виготовлення різних видів сувенірів; <i>добирає</i> текстильні матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення та оздоблення сувенірів (шитих, в'язаних, плетених); <i>виготовляє</i> сувеніри (шиті, в'язані, плетені); <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	10	Розділ 2. Проектування та виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів	
		<p>Вибір теми проекту (добір сувеніра та техніки його виготовлення). Обґрунтування добору сувеніра і техніки його виготовлення. Вимоги</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; техніку виконання;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>до проєктованого сувеніра. Планування роботи з виконання проєкту. Пошук моделей-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проєктування. Створення графічного зображення виробу. Побудова креслення виробу (за потребою). Добір текстильних матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу з урахуванням умов його використання. Добір інструментів, обладнання, пристосувань. Технологічна послідовність виготовлення виробу, його оздоблення. Виготовлення та оздоблення виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів на виготовлення виробу</p>	<p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проєкту; <i>розробляє</i> критерії виробу; проєктну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>виконує</i> опис об'єкта проєктування; <i>застосовує</i> методи проєктування; <i>розробляє</i> графічне зображення виробу з оздобленням; <i>обґрунтовує</i> добір виду оздоблення; <i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування для виготовлення виробу; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення сувеніра; <i>виготовляє</i> та оздоблює виріб; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>контролює</i> якість роботи; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація, оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує свій виріб; здійснює оцінювання виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: вироби із текстильних матеріалів (шиті, в'язані, плетені тощо): прихватка, серветка, кишень для дрібниць, чохол для мобільного телефону, чохол для окулярів, пенал, косметичка, гаманець, підставка під гаряче, настінне панно, прикраси, килимок, декоративна наволочка, шалик, шапочка, картина, ляльки (шиті, мотані, в'язані, плетені) тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: відповідно до обраного виду текстильних матеріалів та техніки виконання: голки, ножиці, спиці, гачок, швейні машини, наперстки, п'яльця.

Матеріали: тканина, сугаж, тасьма, шнури, пряжа, нитки для вишивання, бісер, блискітки тощо.

Модуль 11

ТЕХНОЛОГІЯ РЕМОНТУ ТА ОНОВЛЕННЯ ОДЯГУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **ремонту одягу та його оновлення** (з використанням оздоблювальних елементів). Одяг, у якому з метою його ремонту використані різні оздоблювальні елементи, виглядає привабливо, красиво, часто ще оригінальніше, аніж новий.

У першому розділі «Основи технології ремонту та оновлення одягу з використанням оздоблювальних елементів» передбачено ознайомлення учнів із видами ремонту одягу, опанування оздоблювальними елементами, які використовують під час ремонту одягу; матеріалами і інструментами, які використовуються для ремонту одягу, технологіями виконання різних видів ремонту одягу; застосування оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення одягу.

Зміст другого розділу «Проектування ремонту та оновлення виробів із використанням оздоблювальних елементів» передбачає виконання проекту.

Учні обирають виріб для ремонту та оновлення, який виконують із застосуванням оздоблювальних елементів, проектують оздоблення та виконують його.

У третьому розділі «Презентація оновлених виробів» передбачено презентацію виробів, ремонт та оновлення яких виконано з використанням оздоблювальних елементів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології ремонту та оновлення одягу з використанням оздоблювальних елементів</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування ремонту та оновлення виробів із використанням оздоблювальних елементів</i>	9
3	<i>Розділ 3. Презентація оновлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології ремонту та оновлення одягу з використанням оздоблювальних елементів	
		<p>Загальні відомості про види ремонту одягу.</p> <p>Матеріали та інструменти, необхідні для виконання ремонту одягу.</p> <p>Технологія ремонту нижнього зрізу різних видів одягу (спідниця, брюки), бокових зрізів, кишень. Заміна застіжки «блискавка».</p> <p>Виконання ремонту одягу.</p> <p>Використання оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення одягу.</p> <p>Матеріали та інструменти, необхідні для виготовлення оздоблювальних елементів.</p> <p>Технологія оновлення одягу оздоблювальними елементами: термоаплікація (термотрансфери), вишивання стрічками, бісером, блискітками; нашивання мережива, тасьми, сутажу.</p> <p>Виконання оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення одягу.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оновленими оздоблювальними елементами</p>	<p>Учень:</p> <p><i>розрізняє й називає</i> види ремонту та оновлення одягу;</p> <p><i>характеризує</i> матеріали для різних видів ремонту та оновлення одягу;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для різних видів ремонту та оновлення одягу;</p> <p><i>виконує</i> елементи різних видів ремонту;</p> <p><i>розрізняє й називає</i> види оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення одягу;</p> <p><i>характеризує</i> матеріали для оздоблювальних елементів, які вивчаються;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для виконання оздоблювальних елементів;</p> <p><i>виконує</i> оздоблювальні елементи, які вивчаються;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	9	Розділ 2. Проектування ремонту та оновлення виробів із використанням оздоблювальних елементів	
		Вибір теми проекту (добір виробу для ремонту та оновлення, виду оздоблювальних	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>елементів). Обґрунтування добору оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення виробу. Вимоги до проєктованого виробу. Планування роботи з виконання проєкту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів з використанням різних видів оздоблювальних елементів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Добір оздоблювальних елементів для ремонту та оновлення виробу, їх можливе поєднання.</p> <p>Опис об'єкта проєктування. Створення графічного зображення виробу з використанням оздоблювальних елементів.</p> <p>Підготовка виробу до ремонту та оновлення.</p> <p>Послідовність виконання ремонту та оновлення виробу з використанням оздоблювальних елементів.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Контроль якості роботи з ремонту та оновлення виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів на виконання ремонту та оновлення виробу</p>	<p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проєкту;</p> <p><i>добирає</i> виріб для ремонту та оновлення, оздоблювальні елементи;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проєкту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів та видів оздоблювальних елементів виробу; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проєктування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проєктування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу з оздобленням;</p> <p><i>обґрунтовує</i> добір виду оздоблення для ремонту та оновлення обраного виробу;</p> <p><i>готує</i> виріб до ремонту, оновлення;</p> <p><i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування для ремонту та оновлення виробу;</p> <p><i>складає</i> послідовність виконання ремонту та оновлення одягу;</p> <p><i>виконує</i> ремонт та оновлення виробу оздоблювальними елементами; <i>остаточну обробку</i> виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p><i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів на виконання ремонту та оновлення виробу; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація оновлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація, оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> оцінювання виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: ремонт та оновлення одягу: сукня, спідниця, блузка, фартух, жилет, сарафан, топ, жакет, куртка, джинси, брюки, шорти тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: відповідно до обраного виду ремонту та оновлення одягу, виконання оздоблювальних елементів; швейні машини, праски, наперстки тощо.

Матеріали: відповідно до обраного виду оздоблення (тканина, термотрансфери – термоаплікація, термонаклейки), мереживо, сугтаж, тасьма, шнури, пряжа, нитки, стрічки для вишивання, бісер, блискітки, клей тощо).

Модуль 12

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ПИСАНОК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **виготовлення писанок** – одним із найдавніших видів декоративно-ужиткового мистецтва.

У першому розділі «Основи технології виготовлення писанок» учні ознайомлюються з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення писанок; різними видами технік писанкарства (крашанка, крапанка, писанка з малюнками-символами); опановують технології і виготовляють різні види писанок.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення писанок» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» змістом програми передбачається презентація спроектованих та виготовлених писанок.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення писанок</i>	5
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення писанок</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення писанок</i>	
		Короткі історичні відомості про культурний символ	Учень: <i>розрізняє види писанок;</i>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>України – писанку, її місце в сучасному декоративно-ужитковому мистецтві.</p> <p>Орнаменти в писанкарстві.</p> <p>Символи в писанкарстві.</p> <p>Техніки писанкарства (крашанка, крапанка, писанка з малюнками-символами).</p> <p>Матеріали для виготовлення писанок, їх властивості.</p> <p>Інструменти та пристосування (писачок, олівець, ложка, підставка металева для свічки, серветки з тканини).</p> <p>Підготовка до виготовлення писанки: поверхні яйця до розписування; свічки з парафіну або воску на металевій підставці; барвників відповідної гама кольорів; писачка (за шириною лінії наведення).</p> <p>Технологія писанкарства.</p> <p>Послідовність виготовлення писанки: нанесення олівцем малюнка-символа на поверхню яйця; нанесення писачком парафіну (воску) на лінії малюнка-символа; фарбування за схемою нанесення кольорів; висушування писанки; зняття парафіну (воску).</p> <p>Виготовлення писанки.</p> <p>Остаточна обробка писанки.</p> <p>Протипожежна безпека.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за писанками</p>	<p><i>називає</i> техніки писанкарства (які вивчаються); символи, які використовуються в писанкарстві;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення писанок;</p> <p><i>виконує</i> підготовку яйця та фарб до роботи;</p> <p><i>добирає</i> малюнки-символи для виготовлення писанки;</p> <p><i>виготовляє</i> писанку з малюнками-символами;</p> <p><i>контролює</i> якість робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	10	Розділ 2. Проектування та виготовлення писанок	
		<p>Вибір теми проекту (виду писанки для виготовлення). Обґрунтування вибору теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів писанок. Визначення найкращих ознак у моделях-аналогів. Опис виробу.</p> <p>Створення графічного зображення малюнка-символа для виготовлення писанки. Добір кольорів.</p> <p>Добір та підготовка матеріалів, інструментів для роботи.</p> <p>Послідовність виготовлення писанки. Виготовлення писанок.</p> <p>Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів на виготовлення писанки</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки в моделях-аналогів;</p> <p><i>виконує</i> опис виробу;</p> <p><i>застосовує</i> методи проєктування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення малюнка-символа;</p> <p><i>добирає</i> кольори для малюнка-символа;</p> <p><i>складає</i> карту послідовності нанесення кольорів;</p> <p><i>добирає</i> яйце, барвники, писачок;</p> <p><i>виконує</i> підготовку поверхні яйця, розчину барвників, оцту;</p> <p><i>складає</i> послідовність виготовлення писанки;</p> <p><i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця олівцем та писачком;</p> <p><i>виготовляє</i> писанку;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених писанок. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: писанка на курячому, гусячому, качиному яйцях з використанням символів: «Сварга», «Богиня-Берегиня», «Ромб», «Трикутник», «Дубовий листочок», «Божа ручка», «Триріг».

Інструменти та пристосування: писачки з різним діаметром отворів, олівець, металева підставка для свічки, ложки, посуд для фарб, стрічки.

Матеріали: яйця курячі (качині, гусячі), анілінові барвники, свічки парафінові (воскові), оцет 9 %, сухе пальне, серветки з тканини.

Модуль 13

ТЕХНОЛОГІЯ ПРИГОТУВАННЯ СТРАВ. ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУХНІ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів **технологією приготування страв**, загальними відомостями про **українську національну кухню**, її обрядовістю.

У першому розділі «Основи технології приготування страв» учні ознайомлюються з традиціями української народної кухні, поживними речовинами, які містяться в продуктах, правилами складання меню, національними традиціями сервірування стола; опановують технології приготування страв.

Зміст другого розділу «Проектування та приготування страв» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація приготовлених страв» програмою передбачено презентацію спроектованих та приготовлених страв.

Для реалізації змісту модуля в навчальному закладі мають бути відповідні умови.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу особистій гігієні, правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології приготування страв</i>	11
2	<i>Розділ 2. Проектування та приготування страв</i>	4
3	<i>Розділ 3. Презентація приготовлених страв</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	11	Розділ 1. Основи технології приготування страв	
		<p>Українська система харчування: режим повсякденного харчування; асортимент повсякденних та обрядових страв; звичаї, пов'язані з приготуванням та споживанням їжі. Обрядовість в українській національній кухні. Обрядові страви. Культурно-побутові традиції регіону: українська хата, її інтер'єр, традиційний посуд, його застосування. Меню. Особливості складання меню до свят. Поживні речовини в харчових продуктах. Страви із крупів. Способи визначення якості крупів. Каша як щоденна та обрядова страва українців. Технології приготування традиційних українських страв з крупів: розсипчастих, в'язких каш. Технологія приготування рідких каш. Приготування каш. Вареники як національна, обрядова, щоденна страва. Види вареників. Технологія приготування вареників. Приготування вареників. Технологія приготування налисників. Види начинок та технологія їх приготування. Приготування налисників.</p>	<p>Учень: <i>називає</i> асортимент повсякденних та обрядових страв; <i>пояснює</i> особливості складання меню та <i>складає</i> меню; <i>добирає</i> технології для приготування страв із крупів; <i>виконує</i> приготування страв із крупів; <i>готує</i> начинку та вареники й налисники; <i>називає</i> традиційні українські страви з молока та молочних продуктів; <i>готує</i> молочний кисіль; <i>характеризує</i> технологію приготування сирників; <i>готує</i> сирники; <i>добирає</i> інвентар та посуд для приготування страв; <i>визначає</i> спосіб приготування страв; <i>називає:</i> вимоги до якості готових страв та готових продуктів; способи та терміни зберігання молочних страв і продуктів; особливості миття посуду після молочних продуктів; правила подавання молочних страв на стіл; способи та терміни зберігання сирників;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Значення молока та молочних продуктів у харчуванні людини. Види молочних продуктів. Традиційні українські страви з молока і молочних продуктів. Технологія приготування молочного киселю. Приготування киселю.</p> <p>Вимоги до якості страв та готових продуктів.</p> <p>Способи та терміни зберігання молочних страв і продуктів.</p> <p>Особливості миття посуду після молочних продуктів.</p> <p>Технологія приготування сирників. Приготування сирників.</p> <p>Способи та терміни зберігання сирників. Подавання до столу молочних страв.</p> <p>Естетичне оформлення приготовлених страв, особливості подавання їх до столу.</p> <p>Вимоги до якості готових страв.</p> <p>Народні традиції в сервіруванні стола.</p> <p>Сервірування стола до сніданку в народних традиціях.</p> <p>Добір страв для святкового стола. Сервірування святкового стола.</p> <p>Контроль якості виконуваних робіт</p>	<p><i>виконує</i> естетичне оформлення страв для подавання на стіл;</p> <p><i>виконує</i> сервірування стола до сніданку, дотримуючись народних традицій сервірування святкового стола;</p> <p><i>добирає</i> страви для святкового стола;</p> <p><i>контролює</i> якість виконуваних робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	4	Розділ 2. Проектування та приготування страв	
		<p>Вибір теми проекту (страви для приготування). Обґрунтування вибору страви. Вимоги до страви, що проектується.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів (страв). Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис страви для приготування. Розроблення рецепту власної страви.</p> <p>Продукти харчування для приготування страви, їх добір. Інвентар та посуд.</p> <p>Добір способу приготування.</p> <p>Технологічна послідовність приготування страви.</p> <p>Приготування страви. Добір та оздоблення страви. Подавання до столу. Сервірування стола.</p> <p>Контроль якості страви.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених продуктів на приготування страви</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проекту; розробляє вимоги до страви; проектну документацію; формулює тему, мету та завдання проекту; складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; здійснює пошук моделей-аналогів (страв); виявляє найкращі ознаки в кожному зразку; створює власний рецепт страви; складає технологічну послідовність приготування страви; добирає продукти, посуд та інвентар для приготування страви за власним рецептом; готує страву за власним рецептом; контролює якість страви; здійснює сервірування стола; виконує розрахунок вартості витрачених продуктів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація приготовлених страв	
		Презентація приготовлених страв. Переваги і недоліки розробленого рецепта страв. Оцінювання якості страви	Учень: готує до презентації страву; презентує страву, приготувану за власним рецептом; здійснює самооцінку страви

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: гречана каша, рисова каша, пшенична каша, вареники з картоплею, вареники з вишнями, налисники з вишнями, налисники з сиром, сирники, молочний кисіль тощо.

Інструменти та пристосування: кухонний інвентар, кухонний та столовий посуд, електрична плита.

Продукти: відповідно до обраної страви (різні види крупів, борошно, картопля, вишні, молоко, крохмаль, сир, яйця, сіль, цукор, сода тощо).

Модуль 14

ТЕХНОЛОГІЯ ЗАГОТІВЛІ ТА ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **заготівлі та зберігання продуктів харчування**.

У першому розділі «Основи технології заготівлі та зберігання продуктів харчування» змістом програми передбачено ознайомлення з різними способами заготівлі та зберігання овочів, плодів; їх хімічним складом і харчовою цінністю; процесами, які виникають у плодах і овочах під час консервування; причинами псування плодів і овочів; опановування технологіями заготівлі продуктів харчування.

Зміст другого розділу «Проектування заготівлі та зберігання продуктів харчування» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виконаних проектів» програмою модуля передбачена презентація виконаних проектів.

Вибираючи модуль для вивчення, треба особливу увагу звернути на те, чи є в навчальних шкільних майстернях умови для виконання практичних робіт, передбачених модулем, або їм відповідних (для виконання практичних робіт потрібен посуд, кухонний інвентар, електроплити тощо).

Ураховуючи можливості навчальних майстерень, учитель визначає способи консервування продуктів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця, санітарно-гігієнічним вимогам та особистій гігієні.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології заготівлі та зберігання продуктів харчування	11
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування заготівлі та зберігання продуктів харчування	4
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виконаних проектів	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	11	Розділ 1. Основи технології заготівлі та зберігання продуктів	
		<p>Види способів зберігання продуктів харчування: соління, квашення, маринування, консервування, сушіння, охолодження, заморожування.</p> <p>Консервування плодів і овочів як спосіб зберігання продуктів. Використання консервованих плодів і овочів.</p> <p>Класифікація рослинної сировини (насіenneві, кісточкові, ягоди, горіхи, овочі).</p> <p>Хімічний склад і харчова цінність плодів і овочів.</p> <p>Причини псування харчових продуктів.</p> <p>Переваги та недоліки різних способів зберігання продуктів. Процеси, які виникають у плодах і овочах під час квашення, соління, маринування, консервування, сушіння, охолодження і заморожування.</p> <p>Посуд, пристосування, що використовуються під час обробки, соління, квашення, маринування, консервування, сушіння, охолодження й заморожування та зберігання плодів і овочів.</p> <p>Технології: квашення, соління, маринування, консерву-</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види страв, приготовлених із консервованих плодів та овочів; <i>характеризує</i> рослинну сировину; харчову цінність плодів і овочів; <i>називає</i> основні способи заготівлі і зберігання продуктів харчування; <i>характеризує</i> процеси, які відбуваються під час соління, квашення, маринування, консервування, сушіння, охолодження, заморожування; <i>називає</i> причини псування харчових продуктів; <i>добирає</i> сировину, посуд та пристосування, які використовуються для заготівлі; <i>здійснює</i> обробку й підготовку сировини; <i>називає</i> співвідношення між продуктами та консервантами; <i>виконує</i> соління, квашення, маринування, консервування, сушіння, заморожування за технологіями, які вивчаються; <i>здійснює</i> контроль за якістю робіт; <i>називає</i> правила зберігання плодів і овочів, заготовле-</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>вання, сушіння, охолодження, заморожування. Консерванти. Співвідношення між продуктами та консервантами. Добір сировини. Вимоги до якості сировини та заготовлених продуктів.</p> <p>Виконання заготівлі продуктів харчування різними способами (соління, сушіння, маринування, охолодження, заморожування).</p> <p>Консервовані компоти. Маринади з плодів і ягід. Плодові та ягідні соки, пюре, соуси, приправи; желе, повидло, джем, конфітур, варення, цукати. Їх виробництво у промислових та домашніх умовах.</p> <p>Підготовка, переробка та приготування продуктів для виготовлення консервованих компотів.</p> <p>Виготовлення консервованих компотів, ягідних желе, конфітурів, цукатів.</p> <p>Правила зберігання плодів і овочів, консервованих відповідним способом.</p> <p>Підготовка місця для довготривалого зберігання продуктів. Маркування консервів</p>	<p>них способами, які вивчаються;</p> <p><i>читає</i> маркування консервів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	4	Розділ 2. Проектування заготівлі та зберігання продуктів харчування	
		Вибір та обґрунтування теми проекту. Вибір продукту, способу і технології його	Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження;

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>заготівлі та зберігання. Вимоги до заготівлі та зберігання обраного продукту. Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування. Добір консервантів. Складання власного рецепта заготівлі продуктів харчування. Добір продуктів харчування для заготівлі та зберігання; інвентарю, посуду.</p> <p>Технологічна послідовність заготівлі продукту харчування вибраним способом. Заготівля та зберігання.</p> <p>Контроль якості продуктів для заготівлі, виконуваних робіт, заготовлених продуктів харчування.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених для заготівлі продуктів харчування</p>	<p><i>вибирає та обґрунтовує</i> продукт харчування для заготівлі, спосіб його заготівлі та зберігання;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту та технологію заготівлі продукту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до об'єкта проектування;</p> <p><i>розробляє</i> проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> кращі ознаки в виробках-аналогах; співвідношення між продуктами й консервантами;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>складає</i> рецепт заготівлі продукту харчування;</p> <p><i>добирає і готує</i> сировину, посуд, інвентар, пристосування для роботи;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність заготівлі продукту харчування;</p> <p><i>заготовляє</i> продукт за обраною технологією;</p> <p><i>контролює</i> якість заготовленого продукту;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених для заготівлі продуктів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація виконаних проєктів	
		Презентація приготовлених продуктів для зберігання. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації продукт; <i>презентує</i> приготовлений продукт; <i>здійснює</i> оцінювання продукту харчування

Орієнтовний перелік об'єктів проєктування: малосольні огірки; квашена капуста; мариновані капуста, огірки, буряки, цибуля, виноград тощо; варення з ягід і плодів, джеми, повидло, плодово-ягідні соуси та інші види консервів; сушені й заморожені плоди, ягоди та овочі тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: ніж, електроплити, електрична сушарка, шатківниця, подрібнювачі (механічні та електричні) – відповідно до обраного способу виготовлення консервів.

Кухонний інвентар: відповідно до обраного способу консервування.

Матеріали: відповідно до обраного способу консервування.

Модуль 15

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ТА ДОГЛЯДУ ЗА НИМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією вирощування **лікарських рослин та декоративних кущів**, догляду за ними.

У першому розділі «Основи технології вирощування та догляду за декоративними кущами та лікарськими рослинами» програмою передбачене вивчення видів лікарських рослин та декоративних кущів, їх поєднання для озеленення території; опанування технології їх вирощування та догляду за ними.

Зміст другого розділу «Проектування та озеленення території декоративними кущами та лікарськими рослинами» передбачає виконання учнями проекту із озеленення обраної території. Добір рослин, їх поєднання, технологія вирощування та догляд за ними має враховувати національні та регіональні особливості.

У змісті третього розділу «Презентація виконаних проектів» програмою передбачається презентація (захист) проекту. При цьому учні мають визначити умови практичного втілення свого проекту.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Ураховуючи терміни роботи на відкритому ґрунті, вчитель може змінювати порядок вивчення тем.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології вирощування та догляду за декоративними кущами та лікарськими рослинами</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та озеленення території декоративними кущами та лікарськими рослинами</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виконаних проектів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	<p>Розділ 1. Основи технології вирощування та догляду за декоративними кущами та лікарськими рослинами</p>	
		<p>Місце декоративних кущових рослин в озелененні території. Їх естетична й захисна роль. Загальна характеристика традиційних українських декоративних кущів (калина, бузок, жасмин). Загальна характеристика ґрунтів, які використовують для кущових декоративних рослин.</p> <p>Способи розмноження, садіння та догляд за рослинами.</p> <p>Обрізання декоративних кущів. Фігурне обрізання. Інвентар для догляду за декоративними кущами.</p> <p>Лікарські рослини у народній медицині, їх значення. Види лікарських рослин (нагідки, ехінацея, наперстянка, ромашка лікарська, звіробій, череда, живокіст, меліса, чорнобривці, м'ята).</p> <p>Лікарські рослини свого регіону. Біологічні ознаки лікарських рослин.</p> <p>Отруйні квіткові рослини. Характеристика лікарських рослин за терміном цвітіння, висотою, розміром та кольором квітів. Умови вирощування лікарських рослин. Ґрунти.</p>	<p>Учень:</p> <p>називає види декоративних кущів, лікарських рослин; характеризує значення кущових декоративних рослин; лікарських рослин; рослин свого регіону; розпізнає та порівнює сорти декоративних кущів; лікарські рослини за біологічними ознаками; характеризує ґрунти для вирощування декоративних кущів та лікарських рослин; добирає рослини з урахуванням умов вирощування; інвентар для садіння, збирання садильного матеріалу, догляду за рослинами; висаджує та доглядає за декоративними кущами; виконує фігурне обрізування кущів; висіває і доглядає за посівами лікарських рослин; добирає інвентар для заготівлі рослин; збирає садильний матеріал; заготовляє лікарські рослини; спостерігає за посівами лікарських рослин; ростом кущів; дотримується правил збору садильного матеріалу лікарських рослин, санітарно-</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Визначення лікарських рослин свого регіону, придатних для заготівлі. Терміни та способи заготівлі й зберігання лікарських рослин. Інвентар для заготівлі рослин.</p> <p>Способи розмноження, садіння лікарських рослин. Терміни збирання садильного матеріалу (насіння). Визначення придатності насіння для заготівлі. Способи збирання насіння квітів. Інвентар для збирання насіння. Зберігання насіння.</p> <p>Догляд за кущовими декоративними та лікарськими рослинами.</p> <p>Захист від шкідників і хвороб. Методи боротьби з ними. Переваги біологічних методів. Способи екологічно чистих методів боротьби зі шкідниками і хворобами рослин.</p> <p>Засоби запобігання знищенню рослинного світу в природі</p>	<p>гігієнічних вимог та правил безпечної праці;</p> <p><i>характеризує</i> види захисту від шкідників та хвороб; переваги біологічних методів; <i>називає</i> методи боротьби з шкідниками;</p> <p><i>характеризує</i> засоби запобігання знищенню рослинного світу в природі</p>
2	11	<p>Розділ 2. Проектування та озеленення території декоративними кущами та лікарськими рослинами</p>	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Визначення завдань проекту. Вимоги до озеленення території. Використання лікарських рослин у поєднанні з декоративними кущами для озеленення</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обирає</i> та <i>обґрунтовує</i> тему проекту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>території. Складання плану роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук інформації, необхідної для виконання проекту, моделей-аналогів. Визначення кращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Створення ескізного малюнка-схеми розташування квітів та кущів на території для озеленення з урахуванням призначення рослин, кліматичних умов, видів ґрунтів, регіональних традицій, терміну цвітіння квітів, кущів та їх декоративних якостей, біологічної активності легких рослинних речовин деяких квітів та кущів, впливу на навколишнє середовище. Добір садильного матеріалу, інвентарю для садіння та вирощування рослин, засобів догляду за рослинами, засобів боротьби з поширеними у регіоні хворобами лікарських рослин (квітів) та декоративних кущів та шкідниками.</p> <p>Складання технологічної послідовності вирощування та догляду за рослинами.</p> <p>Садіння, вирощування, догляд за рослинами.</p> <p>Контроль якості виконуваних робіт.</p>	<p><i>розробляє</i> вимоги до озеленення території; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>визначає</i> територію для озеленення;</p> <p><i>здійснює</i> пошук інформації, необхідної для виконання проекту;</p> <p><i>аналізує</i> зібраний матеріал;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>добирає</i> види лікарських рослин та декоративних кущів для проектування з урахуванням призначення, кліматичних умов, термінів цвітіння, традицій; виду ґрунту;</p> <p><i>розробляє</i> ескізний малюнок озеленення визначеної території з поєднанням лікарських рослин (квітів) та декоративних кущів;</p> <p><i>добирає</i> інвентар для садіння та вирощування рослин, засоби догляду за рослинами, засоби боротьби з поширеними у регіоні хворобами лікарських рослин (квітів) та декоративних кущів, шкідниками;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність озеленення території;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Визначення орієнтовних матеріальних затрат на озеленення території	<i>здійснює</i> озеленення території; контроль якості виконуваних робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>розраховує</i> орієнтовну вартість матеріальних затрат на проєкт
3	1	Розділ 3. Презентація виконаних проєктів	
		Презентація проєкту. Визначення умов практичного втілення проєкту. Оцінювання результатів роботи	Учень: <i>презентує</i> проєкт; <i>аналізує</i> переваги, недоліки проєкту, умови практичного втілення проєкту; <i>оцінює</i> результати роботи

Орієнтовний перелік об'єктів проєктування: озеленення території: пришкольніх, присадибних, парків, дитячих садочків, дитячих будинків, адміністративних будівель, історичних місць свого регіону з використанням декоративних кущових та лікарських рослин на клумбах, квітниках, альпійських гірках, рабатках тощо.

Інвентар для вирощування та догляду за рослинами: лопата садова, сапа, граблі, садові ножі, секатори, маркерний шнур, поливальниця.

Матеріали: насіння лікарських рослин, садивний матеріал, саджанці декоративних кущів, засоби догляду за рослинами та боротьби зі шкідниками й хворобами.

Модуль 16

ТЕХНОЛОГІЯ ПРИРОДНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів основами технології **природного землеробства** з метою вирощування для власних потреб екологічно чистої сільськогосподарської продукції.

Ознайомлення учнів із найновішими досягненнями сільськогосподарської науки і практики дасть їм можливість зрозуміти, що при вмілому господарюванні, опираючись на природні закони відновлення родючості ґрунту, при менших матеріальних і фізичних затратах можна одержувати екологічно чистий урожай овочів.

Програма розрахована на учнів, які люблять природу, з любов'ю працюють на шкільних земельних навчально-дослідних ділянках, спільно з батьками обробляють дачну чи присадибну ділянку, в майбутньому самі будуть вирощувати продукцію городу чи саду для своїх потреб.

У першому розділі «Основи природного землеробства» учні ознайомлюються з традиційними та новітніми технологіями вирощування рослин, загальними відомостями про органічне землеробство; опановують технології вирощування рослин та догляду за ними.

Зміст другого розділу «Проектування вирощування сільськогосподарських культур в умовах природного землеробства» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація проектів» програмою передбачається представлення та захист творчо-пошукової роботи.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання практичних робіт треба звертати увагу на правила безпечної праці, організацію робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги.

Ураховуючи сезонність робіт із вирощування та догляду за рослинами, вивчення змісту розділу 1 та розділу 2 можна поєднати.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи природного землеробства</i>	11
2	<i>Розділ 2. Проектування вирощування сільськогосподарських культур в умовах природного землеробства</i>	4
3	<i>Розділ 3. Презентація проектів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	11	Розділ 1. Основи природного землеробства	
		<p>Сільське господарство як галузь народного господарства. Продукція поля, городу, саду. Її значення для харчування та здоров'я людини. Традиційні і новітні технології землеробства. Перспективи розвитку галузі в регіоні – дачні, присадибні ділянки, фермерські господарства, шкільна земельна ділянка.</p> <p>Загальні відомості про органічне землеробство.</p> <p>Поняття про ґрунт, його властивості та обробіток.</p> <p>ґрунт як живе середовище для розвитку мікроорганізмів, дощових хробаків та рослин.</p> <p>Родючість як основна властивість ґрунту. Фактори, які впливають на відновлення природної родючості ґрунту.</p> <p>Структура ґрунту та шляхи її формування.</p> <p>Види обробітку ґрунту, традиційні і нетрадиційні. Поверхневий обробіток. Еволюція розвитку знарядь для обробітку ґрунту. Ручний плоскоріз Фокіна та його переваги над іншими знаряддями для роботи на городі. Мала механізація.</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> продукцію поля, городу, саду; <i>розпізнає</i> за зовнішнім виглядом сільськогосподарські культури; <i>порівнює</i> технологію їх вирощування; <i>визначає</i> форму земельної ділянки; <i>називає</i> види обробітку ґрунту, ґрунтообробні знаряддя; <i>визначає</i> за зовнішнім виглядом природну родючість ґрунту; <i>виконує</i> підготовку ґрунту до садіння; <i>називає</i> умови, які потрібні для росту і розвитку рослин; <i>здійснює</i> спостереження за ростом і розвитком рослин; <i>визначає</i> за зовнішнім виглядом рослин недостачу елементів живлення; <i>формує</i> грядки; <i>складає</i> схему чергування культур; <i>характеризує</i> види органічних добрив; <i>називає</i> способи їх заготівлі та внесення; <i>здійснює</i> мульчування грядок, догляд і збирання врожаю;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Живлення рослин та способи його регулювання.</p> <p>Умови, необхідні для росту й розвитку рослин. Повітряне та кореневе живлення рослин. Фотосинтез. Вимоги рослин до потреб живлення протягом вегетаційного періоду. Чергування культур. Поняття про грядки, їх призначення та види. Технологія їх формування, садіння, посіву, догляду та збирання врожаю.</p> <p>Розробка схем шкільних земельних ділянок. Планування чергування культур та їх розбивка.</p> <p>Формування грядок і підготовка їх до використання.</p> <p>Складання технологічної карти вирощування певної культури.</p> <p>Вирощування сортового матеріалу для власних потреб.</p> <p>Підготовка його до посіву чи садіння.</p> <p>Види добрив. Роль органіки у відновленні та підвищенні природної родючості ґрунту.</p> <p>Зелене добриво, мульчування грядок.</p> <p>Збирання врожаю.</p> <p>Охорона природи. Біологічні засоби та народний досвід захисту врожаю від шкідників та хвороб</p>	<p><i>називає</i> біологічні та народні методи і засоби захисту рослин від шкідників і хвороб; найбільш поширені в місцевості сільськогосподарські культури та їх сорти; <i>дотримується</i> правил підготовки до садіння (посіву) основних сільськогосподарських рослин; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>називає</i> найбільш поширені професії в сільськогосподарському виробництві</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	4	Розділ 2. Проектування вирощування сільськогосподарських культур в умовах природного землеробства	
		<p>Вибір теми проекту (рослини для вирощування), її обґрунтування. Вимоги до об'єкта проектування.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту. Пошук інформації для виконання проекту, її аналіз. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Добір ґрунтів. Умови для вирощування.</p> <p>Технологія вирощування та догляду за рослинами в умовах органічного землеробства.</p> <p>Послідовність вирощування та догляду за рослинами в умовах органічного землеробства.</p> <p>Вирощування та догляд за рослинами в умовах органічного землеробства.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>обґрунтовує вибір теми проекту;</p> <p>формулює тему, мету, завдання проекту;</p> <p>розробляє критерії, яким має відповідати об'єкт проектування; проектні документи;</p> <p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук інформації, моделей-аналогів;</p> <p>виявляє найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>виконує опис об'єкта проектування;</p> <p>добирає ґрунти, насіння для вирощування рослин;</p> <p>складає технологічну послідовність вирощування та догляду за рослинами в умовах органічного землеробства;</p> <p>здійснює вирощування та догляд за рослинами;</p> <p>контролює якість виконуваних робіт;</p> <p>виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p>дотримується вимог до вирощування та догляду за рослинами з використанням технологій органічного землеробства; правил безпеч-</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			ної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація проєктів	
		Презентація результатів праці на земельній ділянці з використанням технологій органічного землеробства (форма представлення – щоденники спостережень, фотоілюстрації, відеофільми, натуральні експонати чи інші форми на шкільному святі врожаю, виставці, у творчому звіті тощо)	Учень: <i>презентує</i> результати спостережень; <i>характеризує</i> особливості виробничої діяльності; <i>порівнює</i> результати традиційного і органічного землеробства

Орієнтовний перелік об'єктів проєктування: різні види овочів (на навчально-дослідній земельній ділянці школи чи позашкільного навчально-виховного закладу, присадибній, дачній ділянці).

Інструменти, обладнання та пристосування: ручний сільськогосподарський інвентар для поверхневого обробітку землі (садові вила, граблі, маркер, плоскоріз Фокіна, поливалка тощо).

Матеріали: насіння.

Модуль 17

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ЗІ ШКІРИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення **виробів зі шкіри**.

У першому розділі «Основи технології художньої обробки шкіри» учні ознайомлюються з художньою обробкою шкіри, традиціями художньої обробки шкіри в Україні, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для виготовлення виробів зі шкіри; опановують технологію і виготовляють окремі вироби.

Зміст другого розділу «Проектування й виготовлення виробів зі шкіри» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачена презентація проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної роботи, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології художньої обробки шкіри</i>	2
2	<i>Розділ 2. Проектування й виготовлення виробів зі шкіри</i>	13
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	<i>Розділ 1. Основи технології художньої обробки шкіри</i>	
		Загальні відомості про художню обробку шкіри. Короткі історичні відомості	<i>Учень:</i> <i>називає вироби, виготовлені за допомогою художньої об-</i>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>про виникнення, розвиток і основні осередки художньої обробки шкіри. Її місце і роль у сучасному декоративно-ужитковому мистецтві. Шкіра як конструкційний матеріал. Види виробів зі шкіри, виготовлених з використанням художньої обробки. Шкіра, її види. Сучасні методи обробки шкіри. Матеріали і інструменти для роботи зі шкірою. Технологія обробки шкіри. Виготовлення нескладного виробу. Вимоги до виробів зі шкіри. Догляд за виробами зі шкіри. Контроль якості робіт</p>	<p>робки шкіри; їх застосування; вимоги до готових робіт; <i>характеризує</i> сучасні методи обробки шкіри; <i>розпізнає</i> види шкіри; <i>характеризує</i> матеріали, що використовуються для роботи, технологічні можливості обробки шкіри; <i>добирає</i> інструменти й пристосування для роботи; <i>обгрунтовує</i> добір шкіри залежно від призначення виробу; <i>виготовляє</i> простий виріб зі шкіри; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	13	Розділ 2. Проектування й виготовлення виробів зі шкіри	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до проєктованого виробу. Складання плану роботи з виконання проєкту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис виробу, що проєктується. Конструювання виробу. Розроблення графічного зображення виробу.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обгрунтовує</i> вибір теми проєкту; <i>формулює</i> тему, мету і завдання проєкту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук інформації та моделей-аналогів;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Добір матеріалів (шкіра, клей, дріт), інструментів та пристосувань для художньої обробки шкіри.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення виробу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виготовлення шаблонів; – розмічання композиції на деталях виробу; – виготовлення елементів та деталей виробу; – з'єднання деталей між собою та з основою виробу; – декорування виробу із застосуванням аплікації зі шкіри, ниток, гудзиків тощо; – остаточна обробка виробу. <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>визначає</i> найкращі ознаки у кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис проєктованого виробу;</p> <p><i>застосовує</i> методи проєкування;</p> <p><i>конструює</i> виріб;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу;</p> <p><i>здійснює</i> розмічання композиції на деталях виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> елементи та деталі виробу;</p> <p><i>визначає</i> спосіб з'єднання та з'єднує деталі між собою та з основою виробу;</p> <p><i>здійснює</i> декорування виробу; остаточну обробку;</p> <p><i>контролює</i> розміри та якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація проєкту. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p><i>готує</i> виріб до презентації;</p> <p><i>презентує</i> виріб;</p> <p><i>здійснює</i> оцінювання виготовленого виробу</p>

Орієнтований перелік об'єктів проектування: брелки до ключів, чохла для мобільних телефонів, гаманці, паски, сумки, обкладинки для книг та фотоальбомів, закладки, рамки для фотографій, декоративні вази, скриньки, декоративні підставки, сувеніри, доповнення до одягу, жіночі прикраси тощо.

Інструменти, пристосування: олівець, лінійка, ножиці, ніж, молоток, пробійники.

Матеріали: шкіра (шевро, сап'ян, велюр, юхт), лінолеум, клей «Глобус», «Момент», картон.

Модуль 18

ТЕХНОЛОГІЯ ПЛЕТІННЯ ВИРОБІВ ІЗ ЛОЗИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **лозоплетіння**, як одним із найдавніших видів декоративно-ужиткового мистецтва. Оволодіння цією технологією дає учням можливість вивчити основи лозоплетіння, відновлювати основи народних промислів, традицій, розвивати творчі здібності.

У першому розділі «Основи технології лозоплетіння» учні ознайомлюються з історією лозоплетіння, матеріалами та їх підготовкою до плетіння, спеціальними інструментами та прийомами їх використання, опановують технологію лозоплетіння та виготовлення виробів.

Змістом другого розділу «Проектування та виготовлення виробів із лози» передбачено виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачена презентація проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології лозоплетіння</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із лози</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	<i>Розділ 1. Основи технології лозоплетіння</i>	
		Із історії розвитку лозоплетіння. Декоративні і технологічні особливості лозоплетіння.	<i>Учень:</i> <i>розрізняє види виробів із лози;</i>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Матеріали для лозоплетіння та оздоблення виробів. Заготівля лози для плетіння. Підготовка лози до плетіння. Інструменти для лозоплетіння. Спеціальні інструменти. Прийоми роботи щемилкою, шломом та шофом. Види технік лозоплетіння (пошарове, квадратне, ажурне). Шаблони для плетіння з лози.</p> <p>Технологія лозоплетіння. Плетіння елементів виробів. З'єднання елементів у виріб. Остаточна обробка виробу. Ажурні бордюри, їх використання.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, плетеними з лози</p>	<p><i>називає</i> основні елементи традиційного оздоблення виробів із лози;</p> <p><i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для виготовлення та оздоблення виробів із лози;</p> <p><i>виготовляє</i> вироби за технологіями, які вивчаються;</p> <p><i>оздоблює</i> вироби;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку виробу;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із лози	
		<p>Вибір теми проекту, його обґрунтування.</p> <p>Вимоги до проєктованого виробу. Планування роботи з виконання проєкту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку (за призначенням, матеріалами, кольором, розмірами, техніками виконання, оздобленням тощо).</p> <p>Види композицій у лозоплетінні. Вибір виду плетіння залежно від утилітарного призначення виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обирає</i> та <i>обґрунтовує</i> вибір теми проєкту;</p> <p><i>формулює</i> тему проєкту, мету, завдання;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проєкту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> кращі ознаки в моделях-аналогах;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Опис об'єкта проектування (плетеного виробу). Конструювання виробу. Створення графічного зображення плетеного виробу. Добір матеріалу та підготовка шаблону для виготовлення плетеного виробу з лози. Добір матеріалів, інструментів та обладнання для виготовлення виробу. Підготовка лози до роботи. Технологічна послідовність виготовлення проєктованого виробу. Плетіння бордюрів, кілець тощо для з'єднання деталей; з'єднання деталей у виріб. Види оздоблення виробу природними та штучними матеріалами. Матеріали, інструменти та пристосування для оздоблення. Остаточна обробка виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування; конструювання; <i>застосовує</i> методи проектування; <i>виконує</i> конструювання виробу; <i>розробляє</i> графічне зображення задуманого виробу; <i>добирає і готує</i> матеріали та інструменти до роботи; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>виконує</i> остаточну обробку виробу; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація виробу. Оцінювання виробу</p>	<p>Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: кошикові вироби, плетені рамки, вази, хлібні таці, цукерниці, абажури, підставки під вазони, кашпо, підставки під гарячий посуд, декоративні тарілки, предмети побуту тощо.

Інструменти та обладнання: ножі, ножиці садові, кусачки, ножівка (по дереву), викрутка, колунки, шоф, шлом, жамки, ідер-колодушки, дріль з набором свердл.

Матеріали: лоза, тонкий м'який дрід, цвяхи.

Модуль 19 ТЕХНОЛОГІЯ ПЛЕТІННЯ ВИРОБІВ ІЗ СОЛОМИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **соломоплетіння** як одним із найдавніших видів народного ужиткового мистецтва.

У першому розділі «Основи технології соломоплетіння» учні ознайомлюються із загальними відомостями про соломку як конструкційний матеріал, способами обробки соломи, технологією виготовлення виробів, інструментами, пристосуваннями, які використовують у соломоплетінні; плетуть нескладні вироби.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів із соломи» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології соломоплетіння</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із соломи</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології соломоплетіння	
		<p>Короткі історичні відомості з розвитку плетіння виробів із соломи. Види виробів, плетених із соломи.</p> <p>Декоративні і технологічні особливості плетіння з соломи. Матеріали для плетіння з соломи. Види та властивості соломи. Інструменти та обладнання. Підготовка соломи до роботи. Обробка соломи. Спеціальні інструменти та пристрої для виготовлення плетених виробів. Виготовлення солом'яних косичок, стрічок. Виготовлення три-, чотири-, п'яти-, семи-, дев'яти-, одинадцяти-, дванадцятикінцівки. Спиральне плетіння.</p> <p>Плетіння плоскої зубчастої косички. П'ятикінцівка кругла (шнур). Плетіння квадрата.</p> <p>Технологія нарощування соломи. Технологія виготовлення іграшки з соломи. Виготовлення нескладного виробу з соломи.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами із соломи</p>	<p>Учень: <i>називає</i> вироби, плетені із соломи; <i>характеризує</i> декоративно-технологічні особливості плетіння з соломи; <i>називає</i> техніки плетіння; <i>визначає</i> послідовність підготовки матеріалу до плетіння; <i>добирає</i> інструмент, необхідний для роботи; <i>виконує</i> прийоми роботи інструментами для соломоплетіння; <i>виготовляє</i> необхідні шаблони та елементи плетеного виробу; <i>з'єднує</i> елементи в готовий виріб; <i>виготовляє</i> виріб; <i>контролює</i> якість робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці при роботі з інструментами для плетіння</p>
2	11	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із соломи	
		<p>Вибір теми проекту та її обґрунтування. Вимоги до проєктованого виробу.</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Складання плану роботи з виконання проекту. Пошук моделей-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування (обраного виробу). Конструювання виробу. Створення графічного зображення композицій візерунків, виробу. Моделювання візерунка за зразками видів плетіння. Добір та підготовка матеріалу до плетіння виробу. Послідовність виготовлення виробу (соломоплетіння). Застосування змішаних технік плетіння при виготовленні виробів. Виготовлення (плетіння) виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>вибирає та обгрунтовує</i> тему проекту; <i>формулює</i> тему, мету, завдання проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>виконує</i> опис та конструювання виробу; <i>застосовує</i> методи проектування; <i>виконує</i> графічне зображення виробу, композицій візерунків, використовуючи схеми плетіння; <i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування; <i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей між собою; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>здійснює</i> контроль якості виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених із соломи виробів. Оцінювання робіт	Учень: готує виріб до презентації; презентує виріб; здійснює оцінювання виготовленого виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: солом'яні посудини, статуетки, підставки, іграшки, дідух, підвісні конструкції, підвіски, ялинкові іграшки тощо.

Інструменти, обладнання, пристосування: гострі ножиці для нарізання соломки і відсікання твердих частин стебел, вузликів; дерев'яний молоток (типу киянки) для ущільнення сирих косичок; голки (для зашивання плетінок), плоскогубці (для протягування голки через щільні ділянки плетива); праска (для вирівнювання готових плоских виробів); наперсток.

Матеріали: солома, оздоблювальні матеріали.

Модуль 20 ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОНАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ РОБІТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів основами технології виконання **електротехнічних робіт** та **основами електроніки**.

У першому розділі «Основи технології виконання електротехнічних робіт» учні ознайомлюються із альтернативними джерелами електричної енергії, маркуванням проводів, контрольно-вимірювальними приладами (неоновий пробник, амперметр, вольтметр тощо); поняттям про квартирну електричну мережу та її захист; будовою, принципом дії, призначенням колекторного електродвигуна; елементами автоматики та електроніки (напівпровідникові прилади); набувають умінь користуватися електромонтажними інструментами, визначати та усувати елементарні несправності освітлювальних та нагрівальних електроприладів.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів» передбачає виконання проекту.

Знання елементів електротехніки та електроніки дає змогу учням проектувати та виготовляти електрифіковані вироби.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію спроектованих та виготовлених електрифікованих виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології виконання електротехнічних робіт	10
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та виготовлення електрифікованих виробів	5
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	10	Розділ 1. Основи технології виконання електротехнічних робіт	
		<p>Джерела та споживачі електричної енергії. Альтернативні джерела електричної енергії.</p> <p>Проводи. Маркування проводів. Підготовка проводів до електромонтажних робіт. Електромонтажний інструмент та прийоми роботи з ним.</p> <p>Контрольно-вимірювальні прилади (неоновий пробник, амперметр, вольтметр, лічильник електроенергії тощо).</p> <p>Електричне коло. Паралельне та послідовне з'єднання елементів електричного кола. Монтаж розгалуженого електричного кола з паралельним та послідовним з'єднанням споживачів і джерел електроенергії.</p> <p>Вимірювання параметрів електричного кола.</p> <p>Побутові освітлювальні та нагрівальні електроприлади. Паспортні дані електроприладів. Читання паспортних даних побутових електроприладів.</p> <p>Види несправностей освітлювальних та нагрівальних електроприладів. Способи їх</p>	<p>Учень: <i>називає</i> джерела та споживачі електричної енергії; <i>розпізнає</i> марки проводів; <i>називає</i> елементи електричного кола; <i>розпізнає</i> та <i>застосовує</i> електромонтажні інструменти; <i>виконує</i> підготовку проводів до монтажних робіт; <i>пояснює</i> призначення контрольно-вимірювальних приладів; <i>здійснює</i> розрахунок витрат електроенергії; <i>визначає</i> особливості паралельного та послідовного з'єднання елементів електричного кола; <i>здійснює</i> монтаж простого електричного кола; <i>вимірює</i> параметри електричного кола; <i>наводить</i> приклади освітлювальних та нагрівальних побутових електроприладів; <i>визначає</i> характеристики електроприладів на основі паспортних даних; <i>виконує</i> прості ремонтні роботи; <i>здійснює</i> демонтаж та складання лампового патрона, вимикача, штепсельного з'єднання;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>усунення. Визначення несправностей у побутових освітлювальних та нагрівальних електроприладах та їх усунення.</p> <p>Поняття про квартирну електричну мережу. Побутова електроарматура.</p> <p>Поняття про захист електричної мережі (плавкі запобіжники, автоматичні пристрої захисту).</p> <p>Розробка простої квартирної освітлювальної мережі (одна кімната).</p> <p>Колекторний двигун: будова, принцип дії, призначення.</p> <p>Технічний догляд за електродвигунами.</p> <p>Елементи автоматики та електроніки (напівпровідникові прилади). Виконання перевірки справності напівпровідникового діода та транзистора. Поняття про автоматичні системи</p>	<p><i>називає</i> прилади захисту квартирної електропроводки;</p> <p><i>виконує</i> монтаж квартирної електромережі;</p> <p><i>пояснює</i> будову та принципи дії колекторного двигуна;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних робіт</p>
2	5	Розділ 2. Проектування та виготовлення електрифікованих виробів	
		<p>Вибір теми проекту, її обґрунтування. Вимоги до проєктованого виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проєкту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами.</p> <p>Пошук необхідної інформації, моделей-аналогів. Аналіз</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проєкту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету, завдання проєкту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проєктну документацію;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>та систематизація інформації.</p> <p>Опис виробу. Конструювання виробу. Розробка графічного зображення виробу, схем. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Добір необхідних матеріалів та інструментів.</p> <p>Виконання операцій з виготовлення спроектованого виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів на виготовлення виробу</p>	<p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук моделей-аналогів;</p> <p>виявляє найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>виконує опис, застосовує методи проектування та конструювання, графічне зображення виробу;</p> <p>добирає матеріали, інструменти, пристосування;</p> <p>складає технологічну послідовність виготовлення виробу;</p> <p>виготовляє виріб;</p> <p>контролює якість виробу;</p> <p>виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p>організовує робоче місце під час виконання робіт;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації.</p> <p>Презентація виробу.</p> <p>Оцінювання робіт</p>	<p>Учень:</p> <p>готує виріб до презентації;</p> <p>презентує виріб;</p> <p>здійснює оцінювання виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: електрифіковані іграшки, світильники (настільна лампа, бра), вікторини тощо (на гальванічних елементах).

Інструменти: кусачки бічні, плоскогубці, круглогубці, пасатижі, викрутки, щипці, монтажний ніж.

Матеріали: відповідно до спроектованого виробу.

Модуль 21

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ ГЕОМЕТРИЧНИМ РІЗЬБЛЕННЯМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією оздоблення виробів із деревини – **геометричним різьбленням**. Заняття геометричним різьбленням сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх уяви, фантазії, естетичного смаку.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів геометричним різьбленням» програмою передбачено ознайомлення учнів із видами виробів, оздоблених геометричним різьбленням, будовою деревини, її породами та властивостями, традиційними орнаментами геометричного різьблення, інструментами для різьблення; опанування технологією геометричного різьблення.

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів геометричним різьбленням» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» програмою передбачена презентація проектів.

Під час навчання елементів різьблення слід звертати увагу на робочу позу, хватку інструмента, положення різця під час різьблення.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Основи технології оздоблення виробів геометричним різьбленням	4
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування оздоблення та оздоблення виробів геометричним різьбленням	11
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація оздоблених виробів	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів та їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів геометричним різьбленням	
		<p>Короткі історичні відомості про розвиток геометричного різьблення. Види виробів, оздоблених геометричним різьбленням.</p> <p>Будова деревини. Характеристика порід деревини. Фізичні, механічні і технологічні властивості деревини. Сушіння деревини. Загальна класифікація різьблення.</p> <p>Декоративні і технологічні особливості геометричного різьблення.</p> <p>Орнаментальні композиції. Традиційні орнаменти геометричного різьблення.</p> <p>Розробка нескладної композиції для оздоблення виробу різьбленням.</p> <p>Способи підготовки поверхні під геометричне різьблення.</p> <p>Прийоми геометричного різьблення.</p> <p>Інструменти та пристосування для геометричного різьблення.</p> <p>Виконання оздоблення виробу елементами геометричного різьблення.</p> <p>Контроль якості виконуваних робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими геометричним різьбленням</p>	<p>Учень:</p> <p><i>називає</i> види виробів, оздоблених геометричним різьбленням;</p> <p><i>характеризує</i> породи деревини, їх фізичні, механічні та технологічні властивості; декоративні й технологічні особливості геометричного різьблення;</p> <p><i>розрізняє</i> різні породи деревини, що використовуються для різьблення;</p> <p><i>розробляє</i> нескладну орнаментальну композицію для оздоблення виробу;</p> <p><i>здійснює</i> підготовку поверхні виробу до різьблення;</p> <p><i>добирає</i> інструмент та пристосування для виконання геометричного різьблення;</p> <p><i>дотримується</i> правильних прийомів геометричного різьблення;</p> <p><i>виконує</i> нескладні композиції технікою геометричного різьблення;</p> <p><i>контролює</i> якість робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів та їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	11	Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів геометричним різьбленням	
		<p>Вибір теми проекту, його обґрунтування. Вимоги до оздоблення виробу.</p> <p>Визначення завдань для виконання проекту.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів, їх аналіз.</p> <p>Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Розробка графічного зображення елементів оздоблення, композицій.</p> <p>Матеріали, інструменти для виконання геометричного різьблення.</p> <p>Технологія оздоблення геометричним різьбленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підготовка поверхні виробу; – перенесення (нанесення) орнаментальної композиції на поверхню виробу; – прорізування та підрізування поглиблень композиції; – часткове вибирання фону на відповідну глибину; – підчищення та вирівнювання, карбування фону (за потреби). <p>Опорядження виробу.</p> <p>Контроль якості оздоблення готового виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>обґрунтовує вибір теми проекту;</p> <p>формулює тему, мету, завдання проекту;</p> <p>розробляє вимоги до оздоблення виробу геометричним різьбленням; проектну документацію;</p> <p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук моделей-аналогів;</p> <p>виявляє найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>виконує опис об'єкта проектування;</p> <p>застосовує методи проектування;</p> <p>розробляє орнаментальну композицію та ескізний малюнок;</p> <p>добирає матеріали, інструменти та пристосування;</p> <p>складає план раціональної послідовності виконання оздоблення;</p> <p>виконує перенесення (нанесення) малюнка на поверхню; оздоблення виробу геометричним різьбленням;</p> <p>виконує остаточну обробку виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів та їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		Розрахунок вартості витрачених матеріалів	здійснює контроль якості роботи; виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація оздоблених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація й оцінювання виробу	Учень: готує виріб до презентації; презентує оздоблений виріб; здійснює оцінювання оздоблення виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування. Вироби для оздоблення геометричним різьбленням: поличка для рушників, скринька, рамка для фотографії; точені вироби з м'яких порід: стакан, ваза, підсвічник, тарілка, дощечки, лінійка, кухонні дощечки тощо.

Інструменти та пристосування: креслярські інструменти, шліфувальний папір, цикля, лобзик, ножівка, стамески, ножі-косяки, наждачний папір, шаблони, шліфувальний круг «Корунд» для загострювання інструменту, шкіряний пасок.

Матеріали: деревина м'якої породи, барвники, копіювальний папір, лак, віск, алмазна паста чи паста ДОІ.

Модуль 22

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ РІЗЬБЛЕННЯМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **різьблення**. Заняття різьбленням по деревині сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх уяви, фантазії, естетичного смаку.

У першому розділі «Основи технології оздоблення виробів із деревини різьбленням» учні ознайомлюються з деякими видами різьблення (контурне, тригранно-виїмкове, яворівське та ін.) та опановують технологію різьблення.

Зміст другого розділу «Проектування та оздоблення виробів із деревини технікою різьблення» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» передбачено презентацію виробів, оздоблених різьбленням.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів із деревини різьбленням</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та оздоблення виробів із деревини технікою різьблення</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології оздоблення виробів із деревини різьбленням	
		<p>Короткі історичні відомості з розвитку контурного, тригранно-виїмкового, яворівського та інших видів різьблення. Види виробів, оздоблених різьбленням.</p> <p>Загальна класифікація різьблення.</p> <p>Будова та властивості деревини. Характеристика порід деревини, які використовують для різьблення.</p> <p>Декоративні й технологічні особливості різних видів різьблення.</p> <p>Орнаментальні композиції. Розробка нескладної композиції для обраного виду різьблення.</p> <p>Способи підготовки поверхні під різьблення. Перенесення та нанесення композиції для оздоблення різьбленням.</p> <p>Інструменти та пристосування для різьблення. Прийоми різьблення.</p> <p>Виконання тренувальних вправ зі створення елементів різьбленого декору з обраного виду різьблення.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими різьбленням</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> декоративно-технологічні особливості різьблення;</p> <p><i>називає</i> класифікацію різьблення;</p> <p><i>розрізняє</i> різні породи деревини, що використовуються для різьблення;</p> <p><i>здійснює</i> підготовку поверхні виробу до різьблення;</p> <p><i>добирає</i> інструмент та пристосування для виконання тренувальних вправ з різьблення;</p> <p><i>виконує</i> нескладні композиції обраним видом різьблення;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання практичних робіт</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	11	Розділ 2. Проектування та оздоблення виробів із деревини технікою різьблення	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для виготовлення та виду різьблення для його оздоблення). Обґрунтування вибору теми проекту.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів.</p> <p>Визначення найкращих ознак у виробках-аналогах.</p> <p>Опис виробу. Конструювання нескладного виробу.</p> <p>Розробка графічного зображення виробу, композицій для оздоблення.</p> <p>Вибір та підготовка конструкційних матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення та оздоблення виробу.</p> <p>Виготовлення виробу та його оздоблення обраним видом різьблення. Остаточна обробка виробу.</p> <p>Контроль якості виробу та його оздоблення.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p> <p>обґрунтовує вибір теми проекту та виду різьблення для оздоблення;</p> <p>формулює тему, мету, завдання проекту;</p> <p>розробляє вимоги до виробу; проекту документацию;</p> <p>складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p>здійснює пошук моделей-аналогів;</p> <p>визначає найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p>виконує опис та конструювання виробу;</p> <p>застосовує методи проектування;</p> <p>розробляє графічне зображення виробу та орнаментальну композицію для його оздоблення;</p> <p>добирає матеріали, інструменти та пристосування;</p> <p>складає технологічну послідовність виготовлення та оздоблення виробу;</p> <p>здійснює перенесення (нанесення) малюнка на поверхню виробу;</p> <p>виготовляє спроектований виріб;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p>виконує оздоблення виробу різьбленням; остаточну обробку; <i>контролює</i> якість виробу та його оздоблення; виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів, оздоблених різьбленням. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: кухонна дощечка, поличка для рушників, скринька, рамка для фотографії, ваза, свічник, тарілка тощо.

Інструменти та пристосування: креслярські інструменти, лобзик, ножівка, стамески, набори різьбярського інструменту, шаблони.

Матеріали: деревина м'якої породи, копіювальний папір, шліфувальна шкурка різної зернистості, алмазна паста чи полірувальна паста ДОІ, шкіряний пасок, барвники, лак, віск.

Модуль 23 ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ОБ'ЄМНИМ РІЗЬБЛЕННЯМ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою модуля передбачено оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **об'ємного (рельєфного) різьблення**.

У першому розділі «Загальні відомості про технологію об'ємного (рельєфного) різьблення» учні ознайомлюються з традиціями художнього різьблення в Україні, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для оздоблення виробів із деревини; опановують технологію об'ємного (рельєфного) різьблення.

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів об'ємним різьбленням» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виробів, оздоблених об'ємним різьбленням» програмою передбачена презентація спроектованих виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділити увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Загальні відомості про технологію об'ємного (рельєфного) різьблення	2
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування оздоблення та оздоблення виробів об'ємним різьбленням	13
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виробів, оздоблених об'ємним різьбленням	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Загальні відомості про технологію об'ємного (рельєфного) різьблення	
		<p>Короткі історичні відомості про виникнення і застосування об'ємного різьблення. Відомі майстри-різьбярі в техніці рельєфного різьблення.</p> <p>Види виробів, оздоблених об'ємним різьбленням. Особливості виготовлення виробів для об'ємної (рельєфної) різьби. Вимоги до матеріалу, застосування виробу. Плоско-рельєфне різьблення. Вставки, накладки.</p> <p>Використання елементів біоформ у різьблених рельєфах (квітка, листок, елемент виноградної лози тощо).</p> <p>Матеріали, інструменти та пристосування для рельєфного різьблення.</p> <p>Способи перенесення малюнка (перетискування, з використанням шаблонів).</p> <p>Технологія об'ємного різьблення. Виконання нескладних елементів об'ємного (рельєфного) різьблення.</p> <p>Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими об'ємним різьбленням</p>	<p>Учень:</p> <p>називає вироби, оздоблені технікою об'ємного різьблення, їх застосування; називає відомих майстрів рельєфного різьблення; характеризує матеріали, які використовуються для рельєфного різьблення; добирає інструменти, пристосування до роботи; називає способи перенесення малюнка на виріб; переносить малюнок на поверхню виробу; виконує елементи об'ємного різьблення; здійснює контроль якості виконуваних робіт; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
2	13	Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробу об'ємним різьбленням	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для оздоблення об'ємним різьбленням) та його обґрунтування. Вимоги до оздоблення виробу. Визначення завдань для виконання проекту. Планування роботи з виконання проекту. Пошук моделей-аналогів, їх аналіз. Опис об'єкта проектування.</p> <p>Розробка орнаментальної композиції для оздоблення виробу.</p> <p>Технологія виконання оздоблення виробу об'ємним різьбленням.</p> <p>Послідовність оздоблення виробу об'ємним різьбленням. Виконання оздоблення виробу об'ємним різьбленням.</p> <p>Опорядження виробу (олією).</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; обґрунтовує вибір теми проекту; формулює тему, мету і завдання проекту; розробляє вимоги до виробу; проектну документацію; складає план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; здійснює пошук моделей-аналогів; виявляє найкращі ознаки в кожному зразку; виконує опис об'єкта проектування; застосовує методи проектування; розробляє орнаментальну композицію для оздоблення виробу; графічне зображення виробу з оздобленням; добирає матеріал, інструменти, пристосування; складає послідовність оздоблення виробу різьбленням; готує поверхню виробу; переносить композицію на поверхню виробу; оздоблює деталі виробу різьбою; виконує остаточну обробку елементів сюжетної композиції; опорядження виробу; контролює якість виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог
3	1	Розділ 3. Презентація виробів, оздоблених об'ємним різьбленням	
		Підготовка оздобленого виробу до презентації. Презентація виробу. Оцінювання робіт	Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> проєкт; <i>здійснює</i> оцінювання оздоблення виробу

Орієнтований перелік об'єктів проєктування. Вироби для оздоблення об'ємним різьбленням: тарілки точені, рахва, скринька, настінне панно, свічники, рамка для фотографії, карниз, кубок, ваза тощо.

Інструменти, обладнання: прямі та скісні долота (стамески), вибирачі, фігурні різці, клюкарзи, свердла різних діаметрів, швайсики, кутник, шило, киянка, надфілі, лобзик, дріль ручний.

Матеріали: дерев'яні заготовки з твердих порід деревини (липа, береза, клен, явір, осика, груша, червоне дерево).

Модуль 24

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ІНКРУСТАЦІЄЮ, ІНТАРСІЄЮ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Змістом модуля передбачено оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією оздоблення виробу **інкрустацією та інтарсією** як одним із видів художньої обробки деревини. Інкрустація та інтарсія досить поширені в оздобленні виробів. Техніка інтарсії не потребує дорогих матеріалів та складних інструментів.

У першому розділі «Загальні відомості про художню обробку деревини технікою інкрустації та інтарсії» учні ознайомлюються з історією розвитку художньої обробки деревини, матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які використовуються для художньої обробки деревини, основами композиції та їх видами, опановують технології інкрустації, інтарсії. Виконують нескладні елементи оздоблення виробу інкрустацією, інтарсією.

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів технікою інкрустації (інтарсії)» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» програмою передбачена презентація виробів із спроектованими та виготовленими оздоблювальними елементами.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Загальні відомості про художню обробку деревини технікою інкрустації, інтарсії	5
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування оздоблення та оздоблення виробу технікою інкрустації (інтарсії)	10
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація оздоблених виробів	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	Розділ 1. Загальні відомості про художню обробку деревини технікою інкрустації, інтарсії	
		<p>Історичні відомості про художню обробку деревини. Історія виникнення та розвитку місцевих народних промислів, їх роль в економіці краю. Види виробів, оздоблених інкрустацією, інтарсією.</p> <p>Поняття про інкрустацію, інтарсію. Матеріали, які використовуються для інкрустації (камені, скло, мармур, кістки, перламутр, метал, шматочки кольорової деревини цінних порід).</p> <p>Матеріали для інтарсії (червоне, чорне дерево, морений дуб, горіх, граб тощо). Використання синтетичних смол.</p> <p>Будова деревини. Характеристика порід деревини. Фізичні, механічні і технологічні властивості деревини.</p> <p>Шпон як конструкційний матеріал. Його властивості.</p> <p>Використання шпону для оздоблення виробів інтарсією. Вимоги до матеріалу.</p> <p>Види клеїв.</p> <p>Види інструментів для художньої обробки деревини та їх призначення. Інструменти для виконання інкрустації, інтарсії. Способи та прийоми виготовлення</p>	<p>Учень: <i>характеризує</i> інкрустацію та інтарсію; <i>називає</i> вироби, оздоблені інкрустацією, інтарсією; <i>характеризує</i> матеріали, які використовуються для інкрустації, інтарсії; <i>розрізняє</i> породи деревини; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>називає</i> вимоги до заготовок для обробки; <i>добирає</i> інструменти для роботи; <i>виконує</i> нескладні елементи оздоблення виробу інкрустацією, інтарсією; <i>називає</i> види опорядження; <i>виконує</i> опорядження виробу; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>використовує</i> способи догляду за виробами, оздобленими інкрустацією, інтарсією; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>різців. Вимоги до якості леза та ручки.</p> <p>Основи композиції в інкрустації, інтарсії, їх види. Способи розмітки орнаментальних мотивів у різних варіантах, використання симетрії, контрасту елементів.</p> <p>Технологія оздоблення виробів інкрустацією.</p> <p>Виконання нескладних елементів оздоблення інкрустацією.</p> <p>Технологія оздоблення виробів інтарсією.</p> <p>Виконання нескладних елементів оздоблення інтарсією.</p> <p>Опорядження виробу. Лакування і полірування. Прозоре опорядження деревини. Опоряджувальні матеріали та способи їх нанесення.</p> <p>Вимоги до якості опорядження. Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими інкрустацією (інтарсією)</p>	
2	10	Розділ 2. Проектування оздоблення та оздоблення виробів технікою інкрустації (інтарсії)	
		<p>Вибір теми проекту (виробу та виду його оздоблення), її обґрунтування. Вимоги до оздоблення обраного виробу. Визначення завдань для виконання проекту.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p>	<p>Учень: здійснює міні-маркетингові дослідження; вибирає та обґрунтовує тему проекту; формулює тему, мету і завдання проекту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Пошук інформації для виконання проекту, моделей-аналогів. Виявлення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис об'єкта проектування. Розробка ескізних малюнків композицій (з урахуванням виду оздоблення). Створення візерунків з геометричних фігур.</p> <p>Добір та підготовка конструкційних матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи (відповідно до обраного виду оздоблення виробу).</p> <p>Технологічна послідовність оздоблення виробу (з урахуванням обраного виду оздоблення).</p> <p>Виконання оздоблення виробу (обраним видом).</p> <p>Контроль якості готового виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів на оздоблення виробу інтарсією (інкрустацією)</p>	<p><i>розробляє</i> вимоги до оздоблення виробу обраною технікою; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук інформації та моделей-аналогів;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення візерунка з геометричних фігур, орнаментальні композиції; оздоблення виробу (з урахуванням виду оздоблення);</p> <p><i>добирає</i> матеріал, інструменти, пристосування (з урахуванням виду оздоблення);</p> <p><i>складає</i> план раціональної послідовності виконання оздоблення виробу (з урахуванням виду оздоблення);</p> <p><i>здійснює</i> перенесення малюнка на поверхню виробу;</p> <p><i>виконує</i> оздоблення виробу обраною технікою;</p> <p><i>здійснює</i> контроль якості робіт, виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація оздоблених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації.</p> <p>Презентація виробів із спроектованими та виготовленими оздоблювальними елементами.</p> <p>Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: готує виріб до презентації; презентує оздоблений виріб; здійснює оцінку оздоблення виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування. Вироби для оздоблення інкрустацією, інтарсією: скринька, свічник, ваза, качалка для тіста, кегель, кубок, кухонний набір для спецій, кухонна дошка, тарілка, цукорниця, горнятко, пудрениця, топірець, булава тощо.

Інструменти та пристосування: креслярський інструмент, прямі долота (ширина від 2 до 40 мм), маленькі долота (вибирачі, ширина 0,5–5 мм), півкруглі долота («пшенички», ширина 2–12 мм), скісні долота, спеціальні свердла для виконання круглих гнізд – «борики» («вибирачі», «обвертачі»), рейсмус, пуансон, затискач, пристрій для висвердлювання круглих гнізд і вставок («друлівник»).

Матеріали: деревина, шпон, шматки твердих матеріалів (метал, бісер, кістки, перламутр, коралики, пацьорки), цвяшки, дріт тощо.

Модуль 25

ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОБЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ МОЗАЇКОЮ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **оздоблення виробів із деревини різними видами мозаїки**. Завдяки різноманітності текстури й кольору деревини при застосуванні одного і того самого малюнка кожний виріб має досить оригінальний вигляд.

Під час вивчення першого розділу «Основи технології мозаїки по деревині» учні ознайомлюються з різними видами мозаїки, інструментами та обладнанням, які використовуються для виготовлення мозаїкових наборів. Опановують технологію мозаїки та виконують простий мозаїковий набір.

Види мозаїки, які запропоновані учням 7 (8, 9) класів, відповідають віковим особливостям та є посильними для виготовлення.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів із деревини, оздоблених мозаїкою» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою модуля передбачено презентацію проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділити увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології мозаїки по деревині</i>	5
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із деревини, оздоблених мозаїкою</i>	10
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	5	Розділ 1. Основи технології мозаїки по деревині	
		<p>Відомості про виникнення й поширення мозаїки по деревині. Місце мозаїки в оздобленні виробів з деревини. Види мозаїки: маркетрі, паркетрі, рельєфна (накладна), торцева.</p> <p>Конструкційні матеріали для виготовлення мозаїкового набору. Текстура.</p> <p>Орнаментальна та сюжетно-орнаментальна композиція. Центр композиції. Засоби композиції: метр та ритм, симетрія, контраст та нюанс. Стилізація.</p> <p>Складання простих композицій мозаїкового набору, стилізація для мозаїки.</p> <p>Інструменти та пристосування.</p> <p>Технологія виготовлення простого мозаїкового набору з обраного виду мозаїки.</p> <p>Послідовність виготовлення мозаїкового набору. Виготовлення мозаїкового набору. Контроль якості робіт.</p> <p>Догляд за виробами, оздобленими мозаїкою по деревині</p>	<p>Учень: <i>називає</i> види мозаїки по деревині; <i>називає</i> етапи виготовлення мозаїки по деревині; <i>називає</i> конструкційні матеріали для різних видів мозаїки; <i>добирає</i> необхідні матеріали і інструменти; <i>складає</i> прості композиції з використанням засобів композиції; <i>виконує</i> стилізацію для мозаїкового набору; <i>виконує</i> простий мозаїковий набір; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	10	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів з деревини, оздоблених мозаїкою	
		<p>Вибір теми проекту (виробу та виду мозаїки для оздоблення виробу).</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Обґрунтування вибору теми проекту.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів.</p> <p>Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис виробу. Конструювання виробу.</p> <p>Розробка графічного зображення виробу, мозаїкових наборів.</p> <p>Добір та підготовка конструкційних матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи.</p> <p>Технологічна послідовність виготовлення виробу.</p> <p>Виготовлення виробу та його оздоблення обраним видом мозаїки.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту та виду мозаїки для оздоблення;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету, завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис виробу;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> графічне зображення виробу та мозаїкового набору;</p> <p><i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу;</p> <p><i>виготовляє</i> сконструйований виріб;</p> <p><i>виконує</i> оздоблення виробу мозаїковим набором;</p> <p><i>контролює</i> якість виробу;</p> <p><i>виконує</i> розрахунок витрачених матеріалів;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів, оздоблених мозаїкою. Оцінювання робіт	Учень: готує до презентації виріб; презентує свій виріб; здійснює самооцінку виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: сувенір, шкатулка, панно, рамка для фото, свічник тощо.

Інструменти, обладнання, пристосування: олівці, ніж-різак, рейсмус, шило, стамески, лобзик, столик для випилювання, шпалерний ніж, підкладна дошка.

Матеріали: шпон різних порід деревини, тонкі планки товщиною 3–5 мм, фанера, гілки дерев, бруски деревини, клей, шліфувальні шкурки різної зернистості, копіювальний папір, калька, клейова стрічка.

Модуль 26 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ (З ВИКОРИСТАННЯМ РУЧНИХ СПОСОБІВ ОБРОБКИ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення **виробів із деревини** з використанням ручних способів обробки деревини.

У першому розділі «Основи технології виготовлення виробів із деревини з використанням способів ручної обробки» учні ознайомлюються із загальними відомостями про деревину як конструкційний матеріал, способами обробки деревини, опановують технології виконання операцій, інструментами, пристосуваннями.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів із деревини способом ручної обробки» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачена презентація проектів.

Виготовлені вироби мають мати практичне спрямування.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу особистій гігієні, правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів із деревини з використанням способів ручної обробки</i>	3
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із деревини способом ручної обробки</i>	12
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	3	Розділ 1. Основи технології виготовлення виробів із деревини з використанням способів ручної обробки	
		<p>Деревина як конструкційний матеріал. Породи деревини.</p> <p>Технологічні властивості деревини. Піломатеріали. Вимоги до заготовок. Вплив фізичних та технологічних властивостей на вибір деревини для виготовлення різних виробів. Вади деревини. Технічне конструювання. Масштаб, типи ліній, нанесення розмірів, ескіз, креслення.</p> <p>Відомості про сучасні методи обробки деревини.</p> <p>Технологія обробки деревини. Основні технологічні операції (розмічання, пиляння, різання, довбання, стругання, шліфування, свердління).</p> <p>Способи з'єднання деталей. Виготовлення виробу з деревини.</p> <p>Інструменти та пристосування для обробки деревини. Вимірвальний та розмічальний інструмент (столярний кутник, рейсмус тощо). Припуск на обробку. Вимоги до виробів із деревини (естетичні, економічні). Показники якості виробу (функціональність, естетичність, ергономічність,</p>	<p>Учень:</p> <p><i>характеризує</i> деревину як конструкційний матеріал; <i>розрізняє</i> породи деревини; <i>визначає</i> вологість і твердість деревини; <i>характеризує</i> технічний малюнок, ескіз, масштаб; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виконує</i> ескіз виробу; <i>добирає</i> деревину для виготовлення виробу; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>здійснює</i> підготовку матеріалу до роботи; <i>виконує</i> розмічання заготовок із деревини; <i>називає</i> види інструментів для вимірювання та розмічання, види опорядження; <i>виготовляє</i> виріб; <i>виконує</i> опорядження виробу; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		технологічність, економічність). Опоряджувальні роботи. Контроль якості виробу. Догляд за виробами із деревини	
2	12	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробу із деревини способом ручної обробки	
		<p>Вибір теми проекту (виробу для виготовлення) та її обґрунтування. Вимоги до виробу.</p> <p>Визначення завдань для виконання проекту. Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Пошук моделей-аналогів.</p> <p>Виявлення найкращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування. Конструювання. Розробка графічного зображення виробу.</p> <p>Добір конструкційних матеріалів, інструментів, пристосувань.</p> <p>Технологічний процес виготовлення проектного виробу (розмічання, пиляння, стругання).</p> <p>Опоряджувальні та оздоблювальні роботи.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p>Учень:</p> <p><i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження;</p> <p><i>обґрунтовує</i> тему проекту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету, завдання проекту;</p> <p><i>розробляє</i> вимоги до проектного виробу; проектну документацію;</p> <p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів;</p> <p><i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів;</p> <p><i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку;</p> <p><i>виконує</i> опис об'єкта проектування;</p> <p><i>застосовує</i> методи проектування;</p> <p><i>розробляє</i> технічний малюнок, креслення виробу;</p> <p><i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування;</p> <p><i>визначає</i> спосіб кріплення заготовки, спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу;</p> <p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу (плоских або об'ємних);</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p><i>виготовляє виріб;</i> <i>добирає та оздоблює виріб;</i> <i>контролює розміри, якість виробу;</i> <i>виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів;</i> <i>організовує робоче місце під час виконання різних робіт;</i> <i>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</i></p>
3	1	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація виробу. Оцінювання виробу</p>	<p><i>Учень:</i> <i>готує виріб до презентації;</i> <i>презентує виріб;</i> <i>здійснює оцінювання виготовленого виробу</i></p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: свічник, іграшки, інструменти для шкільної майстерні, підставки під квіти, книжки, предмети ужиткового призначення тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: рубанок, ножівка, стамеска, долото, свердла, стусло, кутник, малка, лінійка, олівець, киянка, свердлильний верстат, коловорот.

Матеріали: деревина (липа, груша, бук, дуб, береза, явір, ясен, сосна), ДСП, ДВП, фанера, шліфувальний папір.

Модуль 27 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ ДЕРЕВИНИ (СПОСОБОМ ТОКАРНОЇ ОБРОБКИ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою модуля передбачено оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення **виробів із деревини**, використовуючи токарну обробку.

У першому розділі «Загальні відомості про токарну обробку деревини» передбачено вивчення основ матеріалознавства, ознайомлення із токарним верстатом, інструментами та пристосуваннями до нього, прийомами роботи, технологією виготовлення виробів способом токарної обробки. Формуючи вміння та навички роботи на токарному верстаті, учні виготовляють вироби.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів способом токарної обробки» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачена презентація проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Загальні відомості про токарну обробку деревини	2
2	<i>Розділ 2.</i> Проектування та виготовлення виробу способом токарної обробки	13
3	<i>Розділ 3.</i> Презентація виготовлених виробів	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	2	Розділ 1. Загальні відомості про токарну обробку деревини	
		<p>Короткі історичні відомості про виникнення токарства. Місце та роль токарства в сучасному декоративно-ужитковому мистецтві. Деревина як конструкційний матеріал. Властивості деревини. Вимоги до заготовок. Токарний верстат з обробки деревини, інструменти для токарних робіт (реєр, мейсель).</p> <p>Технологічні пристосування до верстата (планшайба, патрон, тризубець).</p> <p>Технологія токарної обробки. Виконання токарної обробки деревини. Догляд за виробами з деревини, виготовлених токарним способом</p>	<p>Учень: <i>називає</i> вироби, виготовлені токарним способом; їх застосування; вимоги до заготовок для обробки токарним способом; <i>розрізняє</i> породи деревини; <i>характеризує</i> матеріали, які використовуються для токарної обробки; <i>добирає</i> інструменти та пристосування для роботи; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>виконує</i> вправи з токарної обробки деревини; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	13	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробу способом токарної обробки	
		<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Вимоги до виробу. Визначення завдань для виконання проекту. Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук моделей-аналогів. Виявлення най-</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингове дослідження; <i>вибирає</i> та <i>обґрунтовує</i> тему проекту; <i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>кращих ознак у кожному зразку. Опис об'єкта проектування. Конструювання. Розроблення графічного зображення точеного виробу. Добір матеріалів, інструментів, пристосувань. Способи з'єднання деталей виробу. Технологічна послідовність виготовлення виробу: – підготовка заготовок до роботи; – установка і кріплення заготовок; – розмітка; – чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь; – контроль розмірів; – підрізання і відрізання заготовок. Оздоблення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук інформації та моделей-аналогів; <i>виконує</i> опис об'єкта проектування; <i>застосовує</i> методи проектування; <i>виконує</i> конструювання виробу; <i>розробляє</i> графічне зображення виробу; <i>добирає</i> матеріал, інструменти, пристосування; <i>визначає</i> спосіб кріплення заготовки, спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> та оздоблює виріб; <i>застосовує</i> технологічні пристрої для верстата; <i>здійснює</i> чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь; <i>контролює</i> розміри, якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів. Оцінювання робіт	Учень: <i>презентує</i> виріб; <i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: свічник, ваза, шахові фігури, кухонний набір для спецій, ручка для інструмента, грибок для штопання, качалка для тіста, товчачка, кегель, кубок, вішаки тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: лінійка, кронциркуль, штангенциркуль, олівець, ножівка, реер, косяк (мейсель), СТД-120М, гачок (вузький, широкий), планшайба, патрон (чашковий, цанговий), тризуб.

Матеріали: деревина (липа, груша, бук, дуб, береза, явір, ясен).

Модуль 28 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ СОРТОВОГО ПРОКАТУ (З ВИКОРИСТАННЯМ РУЧНИХ СПОСОБІВ ОБРОБКИ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією виготовлення виробів із **сортового прокату** з використанням ручних способів обробки.

У першому розділі «Основи технології ручної обробки сортового прокату» учні ознайомлюються з сортовим прокатом як конструкційним матеріалом, інструментами та пристосуваннями для ручної обробки сортового прокату. Виготовляють прості вироби.

У другому розділі «Проектування та виготовлення виробів із сортового прокату» передбачене виконання проекту.

Зміст третього розділу «Презентація виготовлених виробів» передбачає презентацію спроектованих та виготовлених виробів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології ручної обробки сортового прокату</i>	6
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів із сортового прокату</i>	9
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
	Усього:	16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	6	Розділ 1. Основи технології ручної обробки сортового прокату	
		<p>Метали та металеві сплави. Сталь як конструкційний матеріал. Сортовий прокат. Випрямлення металевих заготовок. Розмічальні роботи. Штангенциркуль. Різання слюсарною ножівкою. Обпилювання заготовок із сортового прокату. Свердління. Розпилювання. Нарізування внутрішньої метричної різьби. Опорядження виробів із металів. Технологія виготовлення простого виробу із сортового прокату. Виготовлення виробу із сортового прокату. Контроль якості робіт. Догляд за виробами із сортового прокату</p>	<p>Учень: <i>називає</i> галузі використання металів та сплавів; <i>називає та розрізняє</i> види сортового сталевого прокату; <i>виконує</i> випрямлення, розмічання, різання, обпилювання та опорядження заготовок із сортового прокату; <i>використовує</i> штангенциркуль для контролю розмірів виробу; <i>виконує</i> підготовку верстата до роботи; свердильні роботи на верстаті; <i>нарізає</i> метричну різьбу; <i>виготовляє</i> виріб; <i>здійснює</i> контроль якості робіт; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	9	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів з сортового прокату	
		<p>Вибір теми проекту та її обґрунтування. Вимоги до виробу. Планування роботи з виконання проекту. Пошук моделей-аналогів. Визначення кращих ознак у</p>	<p>Учень: <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження; <i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>формулює</i> тему, мету, завдання проекту;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>моделях-аналогах. Систематизація інформації, необхідної для виконання проекту. Опис об'єкта проектування (виробу). Конструювання. Розробка графічного зображення виробу, деталей. Добрі і підготовка конструкційних матеріалів, інструментів та пристосувань для роботи. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Виготовлення виробу. Опорядження. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів; <i>визначає</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>виконує</i> опис об'єкта проектування (виробу); <i>застосовує</i> методи проектування; <i>розробляє</i> графічне зображення виробу, деталей; <i>добирає і готує</i> до роботи матеріали, інструменти, пристосування; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виготовляє</i> спроектований виріб; <i>контролює</i> якість роботи; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація спроектованих та виготовлених виробів. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> до презентації виріб; <i>презентує</i> свій виріб; <i>здійснює</i> самооцінку виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: гайки різної форми, деталі пристосувань та інструментів зі сталевих сортового прокату, струбцини тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: штангенциркуль, кернер, молоток, слюсарна лінійка, слюсарний кутник, слюсарна ножівка, набори напилків, свердл, мітчиків, воротків і надфілів, свердлильний верстат, слюсарні верстаки, лещата, плита для випрямлення, креслярка.

Матеріали: сталевий сортовий прокат, шліфувальні та полірувальні матеріали, повсть.

Модуль 29 ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ ІЗ МЕТАЛУ (СПОСОБОМ ТОКАРНОЇ ОБРОБКИ)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями 7 (8, 9) класів технологією **виготовлення виробів із металу токарним способом**. Це один із найпоширеніших видів механічної обробки металів різанням.

У першому розділі «Основи технології токарної обробки металу» передбачено вивчення основ матеріалознавства, прийомів роботи на токарно-гвинторізному верстаті, видів робіт на верстаті, опанування технології виготовлення виробів токарним способом.

Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробів (способом токарної обробки)» передбачає виконання проекту.

У третьому розділі «Презентація виготовлених виробів» програмою передбачено презентацію проектів.

Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1. Основи технології токарної обробки металу</i>	4
2	<i>Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів (способом токарної обробки)</i>	11
3	<i>Розділ 3. Презентація виготовлених виробів</i>	1
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	4	Розділ 1. Основи технології токарної обробки металу	
		<p>Токарно-гвинторізний верстат. Поняття про режими різання. Прийоми керування верстатом.</p> <p>Вимоги, підготовка та способи закріплення заготовок.</p> <p>Інструменти для вимірювання, розмічання та контролю. Прийоми вимірювання та контролю штангенциркулем.</p> <p>Технологічні пристосування для токарної обробки металів. Токарні різці.</p> <p>Чорнове і чистове обточування зовнішніх циліндричних і торцевих поверхонь.</p> <p>Види виконуваних робіт на верстаті (підрізання, відрізання, обробка торців, виточування канавок, свердління, обробка внутрішніх поверхонь тощо).</p> <p>Метрична різьба. Технологія нарізування різьби.</p> <p>Виконання різних видів робіт на токарному верстаті.</p> <p>Виготовлення виробу.</p> <p>Контроль якості робіт. Догляд за виробами, виготовленими із металу</p>	<p>Учень:</p> <p>характеризує будову токарно-гвинторізного верстата; розрізняє окремі частини та вузли верстата за його кінематичною схемою; здійснює підготовку верстата до роботи, керування верстатом;</p> <p>застосовує режими різання; добирає інструменти, різці та технологічні пристосування;</p> <p>здійснює чорнове та чистове точіння;</p> <p>виконує різні види робіт на верстаті;</p> <p>нарізає метричну різьбу; виготовляє виріб;</p> <p>здійснює контроль якості робіт;</p> <p>організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	11	Розділ 2. Проектування та виготовлення виробів (способом токарної обробки)	
		<p>Вибір теми проекту, її обґрунтування. Вимоги до проєктованого виробу.</p>	<p>Учень:</p> <p>здійснює міні-маркетингові дослідження;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Планування роботи з виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Пошук необхідної інформації, моделей-аналогів. Аналіз та систематизація інформації. Опис виробу. Конструювання виробу. Розробка графічного зображення виробу. Технологічна послідовність виготовлення виробу. Добір необхідних матеріалів та інструментів; режимів різання. Виконання токарних операцій. Виготовлення виробу. Остаточна обробка виробу. Контроль якості виробу. Розрахунок вартості витрачених матеріалів</p>	<p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту; <i>формулює</i> тему, мету, завдання проекту; <i>розробляє</i> вимоги до виробу; проектну документацію; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням термінів; <i>здійснює</i> пошук моделей-аналогів; <i>виявляє</i> найкращі ознаки в кожному зразку; <i>виконує</i> опис та конструювання, графічне зображення виробу; <i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування; <i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей; <i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу; <i>виконує</i> токарні роботи; <i>виготовляє</i> виріб; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> розрахунок вартості витрачених матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
3	1	Розділ 3. Презентація виготовлених виробів	
		<p>Підготовка виробу до презентації. Презентація виробу. Оцінювання робіт</p>	<p>Учень: <i>готує</i> виріб до презентації; <i>презентує</i> виріб; <i>здійснює</i> оцінювання виробу</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: вироби з різьбовими поверхнями, заготовки для кріпильних деталей (гвинти, болти, шпильки, гайки тощо), ручки для верстатів, маховички для верстатів, моделі механічних передач.

Інструменти, обладнання та пристосування: ножівка слюсарна, токарні різці, свердла, мітчики, токарно-гвинторізний верстат, лещата слюсарні, плашки.

Матеріали: сортовий прокат.

Модуль 30 ПІДСУМКОВИЙ ПРОЕКТ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ВИРОБУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумковий проект «Проектування та виготовлення комплексного виробу» завершує вивчення предмета «Трудове навчання» в основній школі.

Варіативний модуль передбачає створення учнями 9-го класу комплексного виробу як творчого проекту: від зародження ідеї до її втілення.

Проектування та виготовлення комплексного виробу передбачає поєднання кількох технологій обробки матеріалів і самих матеріалів.

Виконання підсумкового проекту передбачає, що учні, виконуючи проектування та виготовлення комплексного виробу, мають показати рівень:

- застосування на практиці знань про проектно-технологічну діяльність;
- практичних навичок творчої діяльності, творчого та критичного мислення;
- сформованості культури поведіння з різноманітними засобами праці;
- сформованості культури праці;
- відповідальності за результати власної діяльності;
- комплексу особистісних якостей, потрібних людині як суб'єкту сучасного виробництва й культурного розвитку суспільства;
- уподобань та інтересів;
- сформованості технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя й активної трудової діяльності.

Учитель, складаючи список тем проектів, не тільки враховує завдання, які має відобразити проектно-технологічна діяльність учнів на заключному етапі вивчення предмета в 5–9-х класах, а й рівень підготовленості учнів до виконання підсумкового проекту. Теми проектів мають бути цікавими, доступними для виконання учнями, не потребувати великих матеріальних затрат і часу на їх виконання.

Проекти, які виконують учні, можуть бути як індивідуальними, так і груповими.

Під час виконання робіт із проектно-технологічної діяльності особливу увагу треба звертати на правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги, організацію робочого місця.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва розділів	Кількість годин
1	<i>Розділ 1.</i> Проектування та виготовлення комплексних виробів	14
2	<i>Розділ 2.</i> Презентація виготовлених виробів та оцінювання результатів проектної діяльності	2
Усього:		16

ПРОГРАМА

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
1	14	<i>Розділ 1. Проектування та виготовлення комплексних виробів</i>	
		<p>Визначення потреб щодо виготовлення комплексного виробу.</p> <p>Вибір теми проекту, її обґрунтування. Критерії, яким має відповідати комплексний виріб.</p> <p>Проектна папка (портфоліо). Вимоги до проектної папки. Види проектних документів.</p> <p>Формулювання теми, мети і завдань проекту. Етапи проектування.</p> <p>Використання комп'ютерних технологій у процесі проектування комплексного виробу.</p> <p>Планування роботи з виконання проекту.</p> <p>Робота з інформаційними джерелами. Пошук необхідної для виконання проекту інформації, моделей-аналогів.</p>	<p>Учень:</p> <p><i>оцінює</i> можливості виготовлення комплексного виробу; <i>здійснює</i> міні-маркетингові дослідження щодо потреб у виготовленні комплексного виробу;</p> <p><i>обґрунтовує</i> вибір теми проекту;</p> <p><i>розробляє</i> критерії, яким має відповідати комплексний виріб;</p> <p><i>характеризує</i> проектну папку;</p> <p><i>називає</i> проектні документи, що входять до проектної папки;</p> <p><i>розробляє</i> проектні документи в процесі виконання проекту;</p> <p><i>формулює</i> тему, мету і завдання проекту;</p> <p><i>характеризує</i> етапи процесу проектування;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
		<p>Створення банку ідей. Аналіз моделей-аналогів. Визначення найкращих ознак у кожному зразку.</p> <p>Опис виробу. Конструювання графічного зображення виробу, що проектується.</p> <p>Художнє моделювання комплексного виробу. Розробка композиції оздоблення виробу. Аналіз розробленої моделі комплексного виробу відповідно до вироблених критеріїв.</p> <p>Визначення конкретних способів і засобів реалізації розробленої моделі.</p> <p>Добір матеріалів, інструментів, пристосувань.</p> <p>Технологія виготовлення й оздоблення спроектованого комплексного виробу.</p> <p>Визначення технологічної послідовності виготовлення комплексного виробу.</p> <p>Виготовлення комплексного виробу.</p> <p>Контроль якості виробу.</p> <p>Розрахунок вартості витрачених матеріалів.</p> <p>Економічне, екологічне, ергономічне, естетичне обґрунтування виготовленого комплексного виробу</p>	<p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту з визначенням терміну;</p> <p><i>здійснює</i> пошук та аналіз необхідної інформації для виконання проекту;</p> <p><i>створює</i> банк ідей;</p> <p><i>використовує</i> можливості комп'ютерних технологій у проектуванні виробу;</p> <p><i>виконує</i> опис комплексного виробу; конструювання;</p> <p><i>застосовує</i> різні методи проектування;</p> <p><i>виконує</i> графічне зображення виробу; його деталей;</p> <p><i>відображає</i> кілька проектних ідей;</p> <p><i>розробляє</i> композицію оздоблення виробу;</p> <p><i>аналізує</i> оптимальну модель комплексного виробу;</p> <p><i>добирає</i> та <i>обґрунтовує</i> добір матеріалів, інструментів і пристосувань для виготовлення комплексного виробу;</p> <p><i>розраховує</i> потрібну кількість матеріалів;</p> <p><i>визначає</i> послідовність технологічних операцій для виготовлення виробу та його оздоблення;</p> <p><i>характеризує</i> технологію виготовлення виробу як складову проекту;</p> <p><i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> комплексний виріб;</p> <p><i>виконує</i> остаточну обробку комплексного виробу;</p>

№ з/п	Кількість год.	Назва розділів, їх зміст	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня
			<p>виконує розрахунок вартості витрачених матеріалів; здійснює економічне, екологічне, ергономічне, естетичне обґрунтування виготовленого комплексного виробу; компонуює проектну папку; вибирає форму презентації комплексного виробу; розробляє план презентації проекту; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог</p>
2	2	Розділ 2. Презентація виготовлених виробів та оцінювання результатів проектної діяльності	
		<p>Презентація проекту. Аналіз результатів проектної діяльності. Самооцінювання й оцінювання результатів проектно-технологічної діяльності</p>	<p>Учень: презентує проект; застосовує комп'ютерну техніку в підготовці і під час презентації результатів власної діяльності; аналізує та обґрунтовує необхідність аналізу результатів проектної діяльності; самооцінює та обґрунтовує результати власної проектно-технологічної діяльності</p>

Орієнтовний перелік об'єктів проектування: вироби для інтер'єру шкільних приміщень, предмети декоративно-ужиткового та ужиткового призначення тощо.

Інструменти, обладнання та пристосування: відповідно до обраних технологій виготовлення задуманого комплексного виробу.

Матеріали: відповідно до обраних технологій виготовлення задуманого виробу (тканина, неткані матеріали, пряжа, шнури, нитки, деревина, метал, пластмаса, шкіра, глина, камінь тощо).

Зміст

Пояснювальна записка	4
Обов'язкова для вивчення складова навчальної програми	
5 клас	12
6 клас	25
7 клас	38
8 клас	47
9 клас	62
Варіативна для вивчення складова навчальної програми. 5–6 класи	
Модуль 1. Технологія виготовлення народної ляльки	82
Модуль 2. Технологія виготовлення м'якої іграшки	86
Модуль 3. Технологія виготовлення виробів, оздоблених об'ємною аплікацією	90
Модуль 4. Технологія виготовлення вишитих виробів	94
Модуль 5. Технологія виготовлення швейних виробів (машинним способом)	98
Модуль 6. Технологія плетіння із бісеру	102
Модуль 7. Технологія виготовлення виробів із бісеру на дротяній основі	105
Модуль 8. Технологія виготовлення писанки	108
Модуль 9. Технологія приготування страв	112
Модуль 10. Технологія виготовлення виробів, оздоблених аплікацією з природних матеріалів	117
Модуль 11. Технологія вирощування рослин (квітів) та догляду за ними	121
Модуль 12. Технологія догляду за тваринами	125
Модуль 13. Технологія виготовлення дерев'яної іграшки	128
Модуль 14. Технологія виготовлення сувенірів із деревинних матеріалів	131
Модуль 15. Технологія виготовлення та оздоблення виробів із деревини та деревинних матеріалів (способом ажурного випилювання)	134
Модуль 16. Технологія оздоблення виробу елементами геометричного різьблення	137
Модуль 17. Технологія виготовлення макетів архітектурних споруд із деревини та деревинних матеріалів	141
Модуль 18. Технологія виконання електротехнічних робіт	144
Модуль 19. Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням	148
Модуль 20. Технологія виготовлення виробів із тонкого листового металу	151

Модуль 21. Технологія виготовлення виробів із дроту	155
Модуль 22. Технологія виготовлення виробів способом металопластики	158

Варіативна для вивчення складова
навчальної програми. 7–9 класи

Модуль 1. Технологія виготовлення виробів, в'язаних гачком	162
Модуль 2. Технологія виготовлення виробів, в'язаних спицями	166
Модуль 3. Технологія виготовлення швейних виробів (машинним способом)	170
Модуль 4. Технологія оздоблення одягу	174
Модуль 5. Технологія виготовлення виробів у техніці «макrame»	178
Модуль 6. Технологія оздоблення виробів мережками	182
Модуль 7. Технологія оздоблення виробів гладцевими швами	186
Модуль 8. Технологія оздоблення виробів українською народною вишивкою	190
Модуль 9. Технологія оздоблення виробів вишивкою бісером	194
Модуль 10. Технологія виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів	198
Модуль 11. Технологія ремонту та оновлення одягу	202
Модуль 12. Технологія виготовлення писанок	206
Модуль 13. Технологія приготування страв. Традиції української національної кухні	210
Модуль 14. Технологія заготівлі та зберігання продуктів харчування	215
Модуль 15. Технологія вирощування рослин та догляду за ними	220
Модуль 16. Технологія природного землеробства	225
Модуль 17. Технологія виготовлення виробів зі шкіри	230
Модуль 18. Технологія плетіння виробів із лози	234
Модуль 19. Технологія плетіння виробів із соломи	237
Модуль 20. Технологія виконання електротехнічних робіт	241
Модуль 21. Технологія оздоблення виробів із деревини геометричним різьбленням	245
Модуль 22. Технологія оздоблення виробів із деревини різьбленням	249
Модуль 23. Технологія оздоблення виробів об'ємним різьбленням	253
Модуль 24. Технологія оздоблення виробів інкрустацією, інтарсією	257
Модуль 25. Технологія оздоблення виробів із деревини мозаїкою	262
Модуль 26. Технологія виготовлення виробів із деревини (з використанням ручних способів обробки)	266
Модуль 27. Технологія виготовлення виробів із деревини (способом токарної обробки)	270
Модуль 28. Технологія виготовлення виробів із сортового прокату (з використанням ручних способів обробки)	274
Модуль 29. Технологія виготовлення виробів із металу (способом токарної обробки)	278
Модуль 30. Підсумковий проект. Проектування та виготовлення комплексного виробу	282